ÇOCUK EĞİTİMİ- 2

Ahmet TÜRKAN

MBA

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA

Ahmet TÜRKAN, 1959 yılında Bolu'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bolu'da lise Öğrenimini İstanbul'da Deniz Astsubay Hazırlama Okulu'nda tamamladı. 1 yıllık Sınıf Okulu Eğitiminden sonra 1979 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı deniz birliklerinde deniz astsubayı olarak göreve başladı. 1983 yılında 6 ay süren DSH uçak uçuş operatörü kursunu başarı ile tamamlayarak uçak uçuş operatörü unvanı ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı hava unsurlarında görev aldı. 1989 yılında Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İktisat Programını tamamladı. 1997 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki görevinden ayrıldı. 2009 yılında Maltepe Üniversitesi İşletme Yüksek Lisansını tamamladı. Halen ticari hayatta kariyerini devam ettirmekte, özel bir şirkette yönetici olarak görev yapmaktadır. Evli ve 3 çocuk babasıdır. http://www.habername.com haber sitesinde haftalık makaleleri yayınlanmaktadır.

YAYINLANMIŞ ESERLERİ

Alaturka Laiklik KDY 2021

İletişimi Aşk Hali KDY 2022

SİTELERİ

www.ahmetturkan.com.tr

www.ahmetturkan.gen.tr

TAKDİM

Çocuk yetiştirmenin, ebeveyn olmanın zorlukları malumdur. Bu konuya Kendi Gibi Olmak isimli kitabımda etraflıca değinmiştim.

Bu çalışmam ise www.ahmetturkan.gen.tr sitemde uzun yıllar boyu biriktirdiğim Kişisel Gelişim başlığı altına derlediğim Çocuk Eğitimi alt başlığındaki yazılardan oluşmaktadır. Konu önemlidir. Zaman ahir zaman fitnelerinin kol gezdiği devirdir. Evlatların ana babalardan ana babaların ise evlatlardan kaçacağı ahiret gününde yüzümüzün ak olası için yapacağımız küçük dokunuşlar belki de arzuladığımız evlat profiline bizi daha da yaklaştıracak ahir ömrümüzde iyi ki varsın evladım diyeceğimiz evlatlar yetiştirmemize bir bakış açısı katar. Kim bilir belki bunlar gerekiyordur.

Yazı dizimizde Nebevi öğretiden ve manevi önderlerden aldığımız dersler yanında akademik çalışmaları ile bilinen Psikolog ve Psikiyatristlerin da yazdıklarına yer verdik.

Bazen kısa hikayeler bazen teknik yazılardan esinlenerek toplumun yaralarına bir merhem olmayı amaçladık. Ne mutlu bize o zaman bir yaraya merhem olabildik ise. Çalışmamıza kolaylık olsun diye içindekiler başlığı eklenmiştir.

Buyurun evlat sofrasına…

İMPARATORUN DERSİ

Bir zamanlar, Uzak Doğu'da, artık yaşlandığını ve yerine geçecek birini seçmesi gerektiğini düşünen bir imparator varmış. Yardımcılarından ya da çocuklarından birini seçmek yerine; kendi yerine geçecek kişiyi değişik bir yolla seçmeye karar vermiş. Bir gün, ülkesindeki tüm gençleri çağırmış ve: "Artık tahttan inip yeni bir imparator seçme vakti geldi. Sizlerden birini seçmeye karar verdim." demiş.
Gençler şaşırmışlar, ancak o sürdürmüş:
"Bugün hepinize birer tohum vereceğim. Bir tek tohum... Ama bu çok özel bir tohum. Evlerinize gidip onu ekmenizi, sulayıp büyütmenizi istiyorum. Tam bir yıl sonra büyüttüğünüz o tohumla buraya
geleceksiniz. Sizi, yetiştirdiğiniz o tohuma göre değerlendirip, birinizi imparator seçeceğim. "
Saraya çağırılan gençlerin arasında Ling adında biri de varmış. O da diğerleri gibi tohumunu almış...
Evine gidip heyecanla olayı annesine anlatmış. Annesi bir saksı ve biraz toprak bulup, onun tohumu ekmesine yardım etmiş.
Sonra birlikte dikkatlice sulamışlar. Her gün sulayıp büyümesini bekliyorlarmış. Yeterince zaman geçtikten sonra diğer gençler tohumlarının ne kadar büyüdüğünü anlatırken, Ling hayal kırıklığı içinde, kendi tohumunda hiçbir değişiklik olmadığını görüyormuş. Üç hafta, dört hafta, beş hafta geçmiş...

Hâlâ hiçbir gelişme yokmuş. Diğerleri yetişen bitkilerinden söz ederken Ling çok üzülüyormuş. İmparatorun onu beceriksiz sanmasından çok endişeleniyormuş. Arkadaşlarına da hiçbir şey diyemiyor, sabırla bekliyormuş.

Sonunda bir yıl bitmiş ve gençlerin yetiştirdikleri bitkileri imparatorun huzuruna götürecekleri gün gelip çatmış. Ling, annesine boş saksıyı götüremeyeceğini söyleyince, annesi ona cesaret verip;

saksısını götürüp dürüst bir şekilde olanları imparatora anlatmasını istemiş.

Ling, pek istemese de annesinin sözünü tutmuş ve boş saksıyla saraya gitmiş.

Saraya varınca arkadaşlarının yetiştirdiği bitkilerin güzellikleri karşısında şaşırmış. Sonra imparator gelmiş ve tüm gençleri selamlamış. Ling, arkalarda bir yerlere saklanmaya çalışıyormuş.

"Ne büyük bitkiler, çiçekler ve ağaçlar yetiştirmişsiniz. Bugün biriniz imparator olacak." demiş imparator.

Aniden arkada elinde boş saksısıyla Ling''i fark etmiş. Hemen muhafızlarına onu öne getirmelerini emretmiş. Ling çok korkmuş.

"Sanırım beceriksizliğimden dolayı beni öldürtecek."Ling öne geldiğinde imparator adını sormuş. "Adım Ling." demiş.

Diğer gençler gülüşüp onunla alay etmeye başlamışlar. İmparator onları susturmuş. Ling''e ve elindeki saksıya dikkatle bakıp kalabalığa doğru dönmüş.

"Yeni imparatorunuzu selamlayın. Adı Ling!" demiş. Ling inanamamış. Çünkü tohumunu yeşertememiş bile, nasıl imparator olurmuş?... İmparator devam etmiş:
" Bir yıl önce burada herkese bir tohum verdim. Siz ekip, sulayıp bir yıl sonra getirecektiniz. Ama hepinize kaynamış tohum vermiştim. Asla büyüyemeyecek olan... Ling''in dışında herkes
ağaçlar, bitkiler ve çiçekler getirdi; çünkü tohumun büyümediğini fark edince hepiniz onu bir başka tohumla değiştirdiniz. Sadece Ling içinde benim verdiğim tohum olan boş saksıyı getirme cesaret
ve dürüstlüğünü gösterdi. Beklentisi gerçekleşmeyince umutsuzluğa kapılsa da, dürüstlüğünden vazgeçmedi...Onun için yeni imparatorunuz o olacak !"
EN SADE DOĞRULAR MI, yoksa RENGARENK YALANLAR MI?

ÇALIŞMA VE BAŞARININ ALTIN KURALLARI

1.Çalışmak için müsait gün ve saat (ve ilham) bekleme; bil ki her gün ve her saat çalışmanın en müsait zamanıdır. Çalışmak için müsait yer ve köşe arama; bil ki her yer ve her köşe çalışmanın en müsait yeridir.

2.Bir günde yapman lâzım gelen bir işi, dersi, bir vazifeyi ertesi güne bırakma zira her günün derdi gibi işi de kendine yeter.

3.Bir zamanda yalnız bir tek iş yap, yalnız bir ders, bir kitap hatta bir fasıl üzerinde çalış ta ki dikkatin ve kuvvetin dağılıp zayıflamasın.

4.Başladığın bir işi, bir dersi, bir kitabı, bir vazifeyi yapıp bitirmeden bir diğerine başlama. Yarıda kalan iş başlanmamış demektir.

5.Bir günün işini bitirdikten sonra ertesi günde ne iş yapacağını kararlaştır.

6.Çalışmaya oturduğun zaman, bütün rûhî ve bedenî kuvvetinle kendini o işe ver; ateş hattında düşmanı gözetleyen bir asker gibi uyanık ol.

7.Çalıştığın bir iş üzerinde karşılaştığın bir güçlüğü yenmeden bir adım bile gerileme ve bil ki yılgınlık maskeli bir tembelliktir; yine bil ki çalışma sevgisi, güçlükleri yenmekten doğar ve kuvvetlenir. Güçlüğü yenmekten hâsıl olan mânevî lezzet eşsiz bir zevktir.

8.İşinde rastladığın bir güçlüğü evvelâ parçala; sonra her parçayı birer birer ve sırayla yenmeye çalış.

9.Devamlı ve ıttıratlı* çalış, çalışmayı uzun fasılalarla kesip terk etme ta ki çalışma itiyadın körlenmesin.

10.Bir iş üzerinde yorulursan, dinlenmek için işini değiştir veya çalışma hızını yavaşlat fakat dinlenme bahanesiyle asla boş oturma. Tatil aylarında bile yavaş ve az da olsa çalış.

11. Verimli çalışmayı, sakın iş üzerinde geçirdiğin zamanla ölçüp de, "Eh bugün şu kadar saat çalıştım, yetişir." deme, çalışmanın sonucuna ve öğrendiğine bak.

12.Çok düşün ve bil ki çalışmak, muhakkak hareket etmek veya okuyup yazmaktan ibaret değildir.

13. Bir işe başladığın, bir dersi öğrenmeye koyulduğun zaman telaş edip sabırsızlanma, yol al fakat acele etme; sindirerek çalış ve öğren.

14. Gece yatağına uzandığın zaman, o gün ne yaptığını ve ne sonuçlar aldığını düşünmeden; yarın ne yapacağını kendine sormadan uyuma.

15. Bir işe, öfkeli ve sinirli iken karar verme; bekle, öfken geçsin.

16.Bir işi yapıp yapmamakta kararsızlığa düştüğün vakit, iki şıktan birinin fayda ve zararlarını iyice hesapla; faydası çok, zararı az olan şıkkı tercih et.

17.Sebat eyle. Damlaya damlaya göl olur ve aynı noktaya düşen damlacıklar zamanla taşı bile deler.

18.Yaşlıların tecrübesinden faydalan. Tecrübe edilmişi boş yere yeniden tecrübeye kalkışma ki pişman olmayasın.

19. İşin başında iyice düşün, son pişmanlık fayda vermez.

20. Hayatın ve tutacağın yol hakkında tereddüde ve kararsızlığa düşüp de bir ışık aradığın zaman, fikrini ve reyini soracağın kimseyi iyi seç.

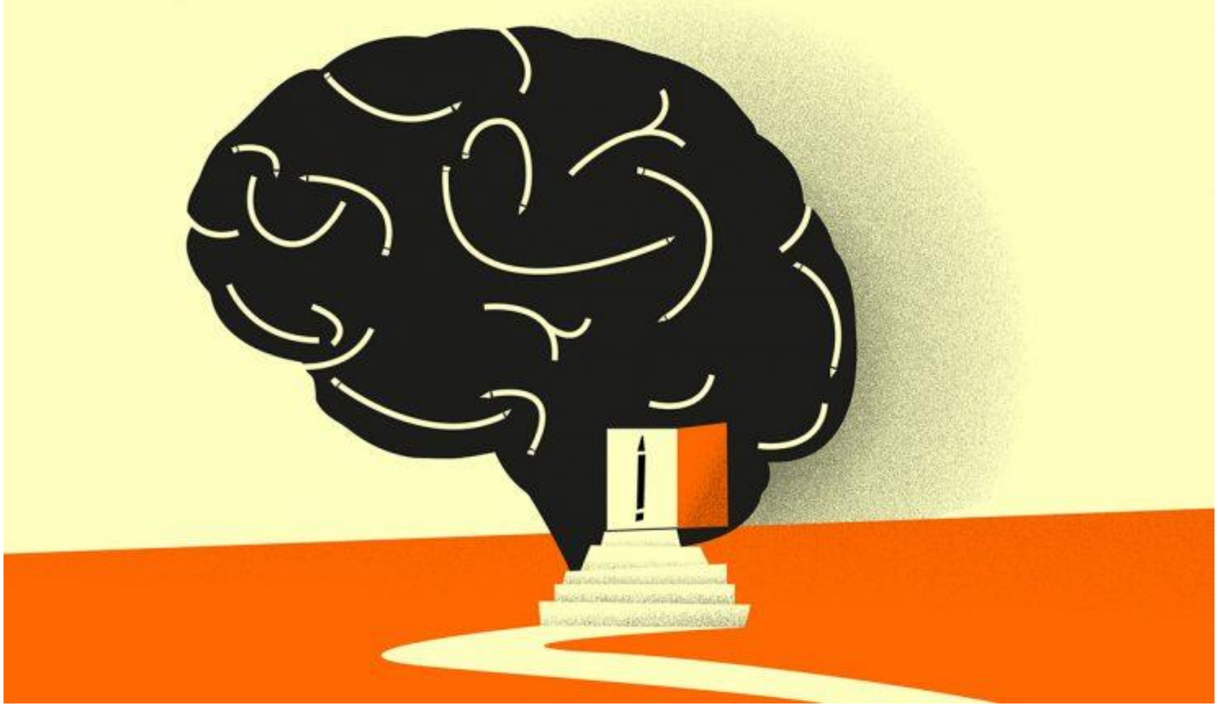
21.Başarına mağrur olma; bil ki gurur, gelecekteki başarılarının en büyük düşmanıdır.

Prof. Dr. Mahmud Esad Coşan / Dilimiz Kültürümüz, S. 22-23-24

* Ittırad: 1) Birini takip etme ya da muntazam tarzda cereyan etme. 2) Bir üslupta giden ritim
Kaynak: "Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat "Ferit Devellioğlu

ÇARPIK DÜŞÜNMENİN NEDENLERİ

Yazma ve okuma yeteneklerinin geliştirilmesini konu alan İngilizce bir kitapta, (English Skills with Readings, John Langan, McGraw-) karşıma rastgele çıkan bir örnek okuma parçasında, çarpık düşünmenin nedenleri anlatılmış. Earl Ubell tarafından yazılan makalenin başlığı gerçekten çok iddialı ve içeriği Kritik ve Analitik Düşünmeyi severlerin ilgisini çekebilecek düzeyde: Açıkça Nasıl Düşünülür (How to Think Clearly).

Yazarın "Bir düzine kirli çarpık düşünme" olarak adlandırdığı listede, doğru düşünmenin karşısında engel olarak gösterilen 12 adet çarpık düşünme tipi sıralanmış. Psikolojinin bu listeyi "bilişsel distorsiyon" olarak bildirdiğini de eklemiş.

Hemen sonuca varmak ve bir şeyi olduğundan daha büyük görmek, yanlış yargıya varmanın yapıldığı genel düşünme hatalarından. Yazıda verilen (Türkçeleştirilmiş) bazı örnekler:

Ömer: " Mehmet abi 5 dakika gecikti"
İsmail: " Evet, Mehmet her zaman gecikir"

Ali: "Ahmet, gömleğinin rengi güzelmiş"
Ahmet içinden düşünür: "Ali'nin seçme zevki yok. Bu gömleğin rengi çok kötü olmalı. Bunu atayım veya fakir fukaraya vereyim"

Bu iki örnekte İsmail ve Ahmet'in mantıksız düşündüğü sonucuna varılmakta. İlk örnekte, Mehmet'in 1-2 defa geç kalması, İsmail'in hemen sonuca atlayarak Mehmet'in her zaman geç kaldığı yargısına varması çarpık düşündüğünü göstermekte. İkinci örnekte ise, Ahmet'in iltifat kabul etmeyi bilmediği ve sadece negatif yönü gördüğü anlaşılmakta.

Yazara göre psikologlar, hemen hemen herkesin çarpık düşünme bozukluklarına sahip olduklarını söylemekte.

İşte makalede verilen bir düzine kirli düşünme:

"HER" GENELLEME BOZUKLUĞU:
Bu bozukluğun görüldüğü şeyler: Hemen her şeye genelleme yapmak. Herkes, her yer, her zaman gibi hemen yargıya varmak, sonuca atlamak. İlk örnekte, İsmail'in düşüncesi gibi. Veya bir köpeğin İsmail'e havlaması sonucu, hemen yargıya vararak: Köpekler benden nefret ediyor şeklinde genellemeye varması. Ya karışılacağı bir sonraki köpek İsmail'e dostça yaklaşıp elini yalarsa?

OLUMLUYU BOZMA BOZUKLUĞU:
İkinci örnekte verilen Ahmet'in durumuna bakalım. Ahmet, Ali'nin kendisine yaptığı komplimanı yanlış düşünmüş. Güven veya dostluğu bozan çarpık düşünce tipi.

MALI-MELİ ZORUNLULUK BOZUKLUĞU:
Kendimiz veya etrafımız için, olmalı veya olmamalı şeklinde imkânsız davranış standartları ortaya koyarız. Bu yolla hüsrana uğramak kolaydır. Makul, akılcı insanlar ise " şöyle şöyle olsa daha iyi olur" derler…

YA HEP YA HİÇ BOZUKLUĞU:
Bazılarımız her şeyi, kişileri ve olayları iki aşırı uçta görür. İkisi arası bunlar için geçerli değildir. Mesela, bir şeyi ya severiz veya nefret ederiz. Her şeyi siyah-beyaz olarak görme eğilimindedirler. Aslında gerçek hayatta grinin tonları vardır!

ASLA! ASLA! ASLA! BOZUKLUĞU:
Eğer birisinin hareket ve sözlerinde uzaktan da olsa negatiflik varsa, onu bulur, ortaya çıkartır ve üzerinde durur.

ZİHİN OKUMA BOZUKLUĞU:
Başka birisinin ne düşündüğünü bildiğinize inanmak. Kendi inanışınız üzerine hareket ederseniz, başınız derde girebilir. Patronumun uzun raporlardan hoşlandığını biliyorum-her ne kadar hoşlanmadığını söylese de.. Yazıda zihin okumadaki başarı oranının düşük olduğu söylenmekte.

FELAKETÇİLİK BOZUKLUĞU:
Eğer bu bozukluk varsa, her şeye felaket gözüyle yaklaşırsınız. Saçınızdaki bir beyaz telle, yaşlandığınızı, kaybettiğiniz bir ihaleyle işinizin sonunun geldiğini düşünürsünüz. Felaketçilik harekete geçmeyi engeller. En kötüsünden korkarsanız, hareket edemezsiniz.

BEN! BEN! BEN! BOZUKLUĞU:
Olan her şeyin sizin yüzünüzden olduğu veya size karşı yapıldığı. Her olayda katkınız olduğu, iyi veya kötü… Sizi yağmurlu bir günde ziyarete gelen bir arkadaşınızın gribe yakalanma nedeninin siz olduğu.

YANLIŞ ETİKETLENDİRME BOZUKLUĞU:
Olması gerektiğinden farklı bir biçimde realiteyi istediğiniz veya korktuğunuz şekilde tanımlama. Gerçekte, yaptığınız şey bir hata iken, kendinizi tamamen " Ben başarısızın tekiyim" diye etiketlendirmek veya tanımlamak.

ŞEYLER OLAN DÜŞÜNCE BOZUKLUĞU:
Sadece kendi kafanızın içerisinde var olan bir düşünceyi almak ve gerçekleştirmek. Yanlış etiketlendirmenin bir şekli. Gerçekte olmamasına rağmen, işyerinin en kötü işlerinin her zaman size yıkıldığını düşünmek.

DUYGUSAL MANTIK BOZUKLUĞU:
Bunu böyle hissediyorum, dolayısıyla doğru olmalı şeklinde duygusal yaklaşım. Örnek, kendinizi kaygılı hissettiğiniz bir durumda, kötü bir şeyin olacağı sonucunu çıkartmak.

BÜYÜTME-KÜÇÜLTME BOZUKLUĞU:
Gerçek olandan daha ziyade ihtiyaca bağlı olarak, ya bir durumu büyütür veya küçültme yoluna gideriz. Bir sivilce olduğu zaman, bu cilt kanseri diyebilir. Ya da birisini incitir ve "Ben sadece şaka yapıyordum" diyerek etkilerini azaltmak isteriz.

Yazar bundan sonra bu maddeleri açıklama yoluna gitmiş ve düşünce önündeki engelleri evlilik örneğiyle açıklamış.

Satır aralarından bazı çıkarımlar:
Açık ve net düşünmenin birinci kuralı gerçek olan ile inanışınızın gerçek kanıtlara dayanarak yüzleştirilmesidir diyor. Örnek olarak, yapacağınız bir işin felaketle sonuçlanma şansı nedir? Gerçekte kaç tane felaketle karşılaştınız? Gerçekten çirkin misiniz? Ya da gözler ve saçlar gibi güzel özelliklere sahip misiniz? şeklinde misaller vermekte.

Akılcı Duygusal Terapi Enstitüsünden Dr. Albert Ellis'e göre, mantıksız düşünceyi kendi çarpık düşünceleri içinde sıkışmış, aileden, öğretmenlerden ve meslektaşlardan kopyalama yöntemiyle öğrenmekteyiz.

Yazar makalesini: " Dışarıdaki dünya kötü hissetmenize sebep olmaz. Size kötü hissettiren şey neye inandığınızdır" olarak bağlamakta ve eski filozoflardan Epictetus'un "İnsanların zihnini bozan olaylar değil, olaylar karşısındaki yargılarıdır" deyişi ile bitirmekte.

Kritik ve analitik düşünme literatürüne faydalı olması dileklerimle

Doç. Dr. Murat Makaracı

ÇOCUĞA BAŞARILI OLMAYI ÖĞRETEBİLİRSİNİZ

Başarıda zekâ tetikleyici ve hızlandırıcı olmasına karşın çok da belirleyici değildir. Önemli olan ona başarılı olma yollarının öğretilmesidir. Fakat her çocuğun öğrenme stili birbirinden farklıdır.

Eğitim öğretim yılı çok yakında başlıyor. Her sene olduğu gibi bu sene de tüm anne-babalar okuyan çocuklarının başarılı olmasını sene sonunda takdir ve teşekkürlerle eve gelmesini istiyor. Her çocuk takdir alamayabilir ama her çocuğun başarılı olabilir. Bu yazımızda okul başarısını etkileyen faktörlere değineceğiz ve çocuklarımızın başarısını arttırmanın yöntemlerinden bahsedeceğiz.

Zekâ Düzeyi

Zekâ öğrenmeyi hızlandıran ya da yavaşlatan bir faktördür. Zeki öğrenciler diğer arkadaşlarına kıyasla anlatılanı daha çabuk kavrarlar ve öğrenirler. Ancak bu diğer öğrencilerin anlatılan konuyu anlamayacağı anlamına gelmez. Bu durum iki arabanın Ankara için yola çıkmasına benzer. Zeki öğrenci hızlı arabaya benzer ve diğerinden daha çabuk Ankara'ya ulaşır. Diğer öğrenci ise orta hızda devam eden araba gibidir. O da sonunda Ankara'ya ulaşacaktır. Yani bir öğrencinin zekasının normal düzeyde olması onun başarısını olumsuz olarak etkilemez. Üstelik toplumun % 90'ı normal zekâya sahiptir. **Başarıda zekâ tetikleyici ve hızlandırıcı olmasına karşın çok da belirleyici değildir.** Çünkü zeki olan bir öğrenci dersi dinlemediği ve çalışmadığı takdirde başarılı olamaz. Okul başarısını belirleyen daha çok çalışma alışkanlığı ve sorumluluk duygusudur

Çocuğun İlgileri

Her çocuk farklı bir çiçeğe benzer. Çiçeklerin kokuları renkleri birbirinden farklıdır. Bunun gibi her çocuğun ilgi alanları da farklıdır. Bazı çocuklar sözel dersleri severken, bazıları sayısal dersleri daha fazla sever. Kim çocuklar çok güzel resim yapabilirken kimileri de bir müzik enstrümanını çok iyi çalabilirler. Bazıları ise bedenlerini bir ressamın fırçayı kullanması gibi kullanabilirler. Çocuklarının başarılı olmasını isteyen anne-baba ilk olarak onları kabiliyeti ve ilgisi olduğu alana yönlendirmelidir.

Anne-babalar ilgi konusunda önemli bir yanlış yaparak çocukların tüm alanlarda başarılı olmasını ister. Hem Türkçe, hem matematik, hem fen, hem resim hepsinin karnede *beş* gelmesini umarlar. Matematik ilgisi ve yeteneği az olan bir çocuğu matematikten beş almaya zorlamak o çocuğa bir işkencedir. Bu resim yapmayı sevmeyen birine zorla süper tablolar yaptırmaya benzer.

Howard Gardner çocukların sahip olabilecekleri ilgi alanlarını "Çoklu Zekâ Kuramı" ile tasnif etmiştir. Ona göre çocuklar birbirinden farklı **8 zekâ türüne ve ilgi alanına s**ahip olabilirler. Farklı zekâ türüne sahip olan çocuklar farklı alanlarda başarılı olabilirler. Bir çocukta bedensel/kinestetik zekâ gelişmişse o çocuğun başarılı olabileceği alan dans, tiyatro, spor gibi alanlardır. Bu çocuğu matematikte, Türkçe de başarılı olmaya zorlamak çocuğa yapılmış bir gizli zulümdür. Burada anne babalara düşer görev kendi istedikleri alana mesleğe çocuklarını zorla yönlendirmek değil, çocuklarının ilgi alanını keşfetmek ve o alana çocuğunu yönlendirip teşvik etmektir. Çocuğunuzun derslere ilgisi düşükse ve notları zayıf geliyorsa ilgi alanı farklı bir alanda olabilir. Onun ilgi alanını keşfetmek size düşer. Çocukların ilgi alanını ve zekâ türünü keşfetmek konusunda okul rehber öğretmeninden ya da uzman bir psikologdan yardım alabilirsiniz.

Okul Öğretmenleri

Çocukların okul başarısını etkileyen diğer bir faktör okul ve ilk öğretmenlerdir. Çocuk için okul yeni bir deneyimdir. Çocuklar biraz ürkerek biraz da heyecanla adım atarlar okula. Çocuklara dersleri ve okulu sevdirecek olan kişi onun **ilk öğretmenidir**. Öğretmenin daha ilk yılda çocuğu azarlaması, küçümsemesi, onunla dalga geçmesi ya da ona şiddet uygulaması çocuğu bir anda okuldan ve dersten soğutur. Bu ilk yıllarda edinilen kötü deneyim çocuğu tüm okul hayatı boyunca etkiler. Eğer bir çocuk parmak kaldırıp doğruyu söyleyemediğinde ve öğretmeninden azar işitirse artık o çocuk parmak kaldırmamayı öğrenir. Bu durumda öğretmenine ve dolayısı ile derse ve okula küser. Bu nedenle ilk öğretmenin iyi niyetli, sevecen, güler yüzlü, anlayışlı ve tecrübeli olması gerekir.

Bunun yanında ilk yılda karşılaşılan sık öğretmen değişikliği çocuğu derinden etkiler. Çocuk bir türlü okula ve derslerine bağlanamaz. Her öğretmenle başlayan yeniden uyum süreci çocuğu ürkütür ve sıkar. Bu nedenle öğretmen sirkülasyonunun az olduğu okulları tercih etmek

çocuğumuzun başarısında ve daha sonra okulla olan ilişkisinde önemli rol oynayacaktır.

Her çocuğun öğrenme stili farklıdır. Bazı çocuklar görerek öğrenmeyi tercih ederken, bazıları işiterek, bazıları da dokunarak ve hareket ederek öğrenmek ister. Eğer öğretmen sadece sözel anlatım yöntemini kullanıyorsa işitsel olan öğrenciler dersi anlarken görsel ve dokunsal öğrenciler pek anlayamazlar. Ya da derse olan ilgileri düşük olur. Bu nedenle dersi anlatan öğretmenin bütün öğrenme stillerini kullanarak (görsel, işitsel, dokunsal) dersi anlatması gerekmektedir. Görsel öğrenciler için şekil, resim, harita, tablo kullanırken işitsel öğrenciler için sözel anlatım yapmalı dersi müzikle desteklemelidir. Dokunsan öğrenciler içinse etkinlikler düzenleyerek onların uygulayarak öğrenmesi sağlanmalıdır. Aksi takdirde bir kısım öğrenciler o derste başarılı olurken diğer öğrenciler başarısız olacaktır.

Öğrenciler ilk olarak öğretmenlerini severler. Daha sonra da o öğretmenin vermiş olduğu dersi severler. Şimdiye kadar öğrencilerime sevmedikleri dersi sordum ve gördüm ki sevmedikleri dersin öğretmenini de sevmiyorlar. Öğretmene karşı olan tutum onun dersine de yansıtılıyor. Bu nedenle öğrencileri başarılı kılacak olan faktörlerin başında aslında öğretmenler de gelmektedir.

Sorumluluk Duygusu

Ders başarısını arttıran en önemli faktör belki de öğrencinin oturup ders çalışmasıdır. Sorumluluk duygusu gelişmiş olan öğrenciler kimse demeden oturup derslerine çalışabilirler. Bunu da zevkle yaparlar. Sorumluluk duygusu zayıf olan öğrenciler ise birisi demeden dersin başına oturmak istemezler. Anne-babalar çocuktan tembel diye şikayet ederken asıl suç kendilerinde olduğunu fark etmezler. Çünkü daha çocukken onlara sorumluluk duygusunu aşılamamışlardır. Sorumluluk duygusu aşılanmamış bir çocuğun başarılı olması ise zordur. Sorumluluk duygusunun nasıl aşılanacağını bir başka yazımıza havale edelim.

Fiziksel Şartlar

Bazen olur ki öğretmen ve öğrenci eğitim ve öğretim için çok istekli olurlar. Ancak fiziksel şartlar o kadar kötüdür ki ders işlemeye ve öğrenmeye engel olur. Özellikle kalabalık ve soğuk sınıflar ders işlenmesini zorlaştırmaktadır. 60-70 kişilik bir sınıfta dersin işlenmesi için gerekli sessizliği sağlamak çok zordur. Böyle sınıfta ders gören öğrenciler dersi tam olarak anlamazlar ve öğrenemezler. Bu yüzden de okul başarıları düşük olur. Anlamadıkları bir dersi evde çalışmak onlara işkence gibi gelir. Çocuklarımızın fiziksel şartları iyi sınıflarda eğitim görmelerini sağlamak onları daha başarılı kılacaktır ki bu öncelikli olarak Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevidir.

Arkadaş Çevresi/Sosyal Çevre

Okulun başlaması ile birlikte anne-baba eski önemini yitirir ve çocuklar arkadaşları ile daha fazla vakit geçirmeye başlar. Ergenlik dönemi ile birlikte

de arkadaş çevresi artık anne-babanın önüne geçer. Öğrenciler artık ait olduğu gruptaki arkadaşlarının fikirlerini daha çok önemserler. Eğer bir çocuk çalışkan ve başarılı arkadaşlardan oluşan bir grupta ise kendisi de başarılı olur. Onların çalışması kendisini de motive eder. Bunun aksine dersle pek ilgisi olmayan bir arkadaş çevresine giren öğrenci geçmişte çok başarılı olsa da bu yeni çevrenin etkisi ile derslere olan ilgisini kaybeder.

Çocuklarımızın arkadaş çevrelerini biz seçemeyiz. Ancak onların nasıl bir çevrede olduğunu kontrol edebiliriz. Daha iyi bir çevreye taşımak adına evimizi taşıyabiliriz düzenimizi değiştirebiliriz. Eğitime önem veren insanların arasında yaşamak ve çocuklarımızın onların çocukları ile arkadaş olması çocuklarımızı daha başarılı kılacaktır. İyi anne-baba çocuğuna iyi bir çevre sunan anne-babadır aynı zamanda.

Anne-Baba Tutumları

Okula başladıktan sonra çoğu anne baba okuldan ayağını keser. Çocuğu ile ilgilenmesi sadece "çocuğum bugün derler nasıl geçti" diye sorması ile sınırlı kalır. Halbuki başarılı bir öğrencinin ardında ilgili bir anne baba vardır. İki haftada ya da ayda bir okula uğrayıp çocuğunuzun öğretmeni ile görüşmek öğretmenlerinden çocuğunuzun durumu hakkında bilgi almak onun başarısını arttıracaktır. İlgilenildiğini gören çocuk okulu asamayacak ve derslerine daha çok çalışacaktır. İlgisiz bir ebeveynin çocuğu "Nasıl olsa ailem takip etmiyor ders çalışmasam da okula gitmesem de olur" diye düşünecektir. Bu sebeple ayda en az bir defa çocuğunuzun okulunu ziyaret etmeniz gerekmektedir.

Bazı anne-babalar ders çalışmayan çocuklarını motive etmek için onları tehdit ederler: "Hele karnende bir zayıf gelsin ben sana ne yapacağımı biliyorum", "Çalışma çalışma da yazın seni sanayiye vereyim de bir gör". Şunu kesinlikle bilmemiz gerekiyor ki bu cümleler çocuklarımızı motive etmez. Bilakis onları bizden ve derslerden uzaklaştırır. Derslerini aksatan bir çocuğumuz varsa onu sesiz bir mekânda güzelce karşımıza alıp onunla pozitif dilde konuşmaktır.

Bilgisayar

Bilgisayar artık neredeyse her evde var. Özellikle büyük şehirlerde bilgisayar ve internet kullanımı daha yaygın. Bilgisayarı çocuklar daha çok oyun için istiyorlar. Çocuklarını kıramayan ve onların internet kafelere gitmesine razı olamayan aileler bilgisayarı eve alıveriyorlar. Ne var ki bilgisayar geldikten sonra çocuk artık bilgisayarın başından kalkmaz hale geliyor. Derslerini ve ödevlerini aksatmaya başlıyor. Bu durum onların okul başarısını direk olarak etkiliyor. Bu nedenle bilgisayar kullanımını denetim altında bulundurulmak ve bilgisayarı çocuklarımıza ödevlerini yaptıktan sonra ödül olarak sunmak gerekiyor.

Teknik Yardım

Okulun ilk yılları çocuğun bilgilerin temellerinin atıldığı yıllar olduğu için çok önemlidir. Bu dönemde bir şekilde dersten ve okuldan soğuyan çocuk ileri sınıfları okumak için gerekli olan bilgilerden yoksun kalır. İleriki yıllarda başarılı olmak için gayret gösterse bile önceki bilgilerinde eksiklik olduğu için derse tam adapte olamaz ve kısa süre içinde yine derslerden kopar. Özellikle sayısal derslerde sene başındaki ya da ilkokulda gösterilen dersleri kaçıran çocuklar sonraki konuları anlamakta güçlük çekerler.

Eve geldiklerinde anne babaları onlara ders çalışmaları için baskı yapar. Onlar kitabın başına geçerler geçmesine ama kitapta yazılı olandan bir şey anlamazlar. Kitap onlara bakar onlar kitaba. Yine aynı şekilde rehber öğretmenleri tarafından motive edilerek dersin başına geçen çocuklar kitabı açıp da soruları çözemediğinde moralleri tekrar sıfıra iner ve dersten soğurlar. Bu durum eğer müdahale edilmezse kısır döngü şeklinde devam eder. Sene sonuna kadar anlaşılmayan konular birikir. O konularla bir üst sınıfa geçen öğrenci orada da ciddi sıkıntı yaşar.

Bir düşünün önünüze bilmediğiniz dilde bir kitap kondu ve bir saat süre ile oturup ona çalışmanız için baskı yapılıyor. Ne hissederdiniz? Kitap başında uyuyakalır mıydınız, yoksa tatlı hayallere mi dalardınız, ya da kaçamak olarak başka işlerle mi uğraşırdınız? İşte ders çalışmak isteyip de dersleri anlamayan çocukların durumları böyledir. Çünkü insanın anlamadığı bir kitabı çalışması mümkün değildir. Burada öğretmenlere-ailelere düşen görev o tıkanıklığın yaşandığı noktada yolu tekrardan açabilmektir.

Eğer anne baba bilgili ise çocuklarının anlamadığı yerlerde onlarla beraber kitaba çalışmalı ve çocuğun o konuyu anlamasına yardımcı olmalıdır. Vakti olmayıp da maddi durumu iyi olan aileler çocuklarının zorlandıkları derslerde özel ders almalarını sağlayabilirler. Ya da dershane-etüt desteği alabilirler. Maddi durumu olmayan aileler ise mahalledeki üniversite okuyan abi ve ablalardan, bölgedeki belediyenin açtığı eğitim destek kursların ya da yakın akrabalardan faydalanabilirler.

Gördüğümüz gibi bir öğrencinin başarısını etkileyen pek çok faktör var. Eğer çocuğumuz derslerinde yeteri kadar başarılı değilse anne-baba olarak bize düşen görev onun başarısızlığının altında yatan nedenleri bulup ortaya çıkarmaktır. Çocuklarımıza kızıp bağırmamız, onu tehdit etmeniz sorunu çözmez. Önce sorunun kaynağını bulmalıyız ki bu kaynak dersle alakası olmayan arkadaş çevresi, çocukta altyapı eksikliği, ilgi alanı farklılığı, sorumsuzluk duygusu, olumsuz fiziksel şartları olan okul, ilgisiz öğretmen, bilgisayar bağımlılığı, anne-baba ilgisizliği olabilir, daha sonra da sorunun çözümü yoluna gitmeliyiz. Aklımızda bulunması gereken temel ilke ise şu olmalı: **Her çocuğun başarılı olabileceği bir alan mutlaka vardır.**

Psikolojik Danışman - Pedagog Mehmet Teber
m.teber@yahoo.com – www.mehmetteber.com

PEYGAMBERİN GENÇLERİ

GENÇLİK DEYİNCE akla hemen 'sorun' kelimesini getirmek; gençliği 'sorunları' ile tanımlamak, herhalde bir modern zamanlar hastalığı. Halbuki bu algının içindeki bir harf eksilse, daha doğrusu fazladan eklenmiş bir harf kaldırılsa, gençliğe dair daha sahih bir tanıma kavuşulmuş olacak.

'Sorun' değil, 'soru 'dur gençliği asıl tanımlayan. 'Sorun' gibi görünen tarafı da bu sebeptendir. Yaşı daha ileri olanlar dönüp bir kere daha sorgulama ihtiyacı hissetmeksizin mutat bir akış üzere hayatlarına devam ederken, genç soru sorar. Âlemlerin Rabbi, onun bunun etkisinde kalmadan sırf kendi iradesiyle O'nu Rab olarak bilsin; 'taklidiyle' değil, 'tahkikiyle' Rabbini tanıyıp yalnız ve ancak O'na ibadet edebilsin diye, sormayı ve sorgulamayı ilham eder gençlere. Çocukluktan gençliğe geçerken, her insanın neredeyse 'elinde olmadan,' 'kaçınılmaz bir şekilde' soru soruyor, hazır cevaplara ise itiraz yöneltiyor olması bu sebeptendir.

Sorusu olan, ikna edici cevaba ulaştığında ancak sükûn bulur, dingin bir ruh iklimine kavuşur. Bu bakımdan, genç deyince akla gelen 'sorun'lar da gencin sorduğu 'soru 'ya hâlâ cevap arıyor olduğunun, henüz aradığı tam cevabı bulamadığının işaretidir.

Mamafih, cevaba henüz ulaşamamış olsa bile, soruyor olmak, başlı başına bir farkındalık, uyanıklık ve dirilik alâmetidir. Fıtratın dini olarak İslâm'ın, modern zamanların 'ergenliği çocukluk ile yetişkinlik arasında farklı bir zaman dilimi olarak tanımlamasına karşılık, buluğa erdiği andan itibaren insanı 'reşit' olarak tanımlaması, insanı o andan itibaren doğru ile yanlışı ayırt edebilir bir durumda kabul etmesi ve sorumluluk yüklemesi, muhakkak ki bu sebeptendir.

Gelin görün ki, gençliği 'soruyla değil 'sorunla, 'arayışla değil 'bunalımla, sorumluluk alıp bir şeyler ortaya koymakla değil 'tüketimle tanımlamaya yatkın modern anlayış, İslâm'ın 'rüşt' için belirlediği yaştan çok daha ilerisinde ancak bir gence sorumluluk yüklüyor. Meselâ, en medenî ülkelere bakalım; oralarda bile, bir gencin siyasî ve idarî sorumluluk üstlenebilmesi için yirmili yaşların ortasına kadar gelmesi bekleniyor. Gençlerin bırakın 'seçilmeyi, 'seçme' ehliyetinin verilmesi için bile en azından on sekiz yaşına gelmesi isteniyor.

Özgürlük, bağımsızlık, sorumluluk üzerine bu kadar söyleve karşılık modern zamanların gençlere bakışındaki güvensizliğe; genci ya bir 'tüketim öznesi' veya henüz şeklini bulamamış bir 'nesne' olarak gördüğü için ona çocukluk ile yetişkinlik arasında bir ara kümede rol biçmesine dikkat edince, Peygamber (a.s.m) gençlere olan yaklaşımı benim gözümde daha bir derinlik kazanıyor.

Peygamberin gençleri deyince de en başta Kureyş içinde, modern zamanlarda 'sorun'la algılamaya neredeyse şartlandırılmış olduğumuz gençlerin 'soru'ları ile nasıl yaşlılara, büyüklere, kavmin önde gelenlerine hakkı kabul ve tasdik bakımından fark attıklarını görüyor insan. Kureyş'in önde gelenleri de önde

gelenlerinden olmasalar bile yaşı ilerlemiş olanları da âlemler Rabbinden hediye olarak gelen Sözlerin En Güzeli karşısında, 'bu kadar sene atalarımızın yolunda yaşamış iken,' 'hele bir bakalım,' 'bu Söz kurulu düzenimizi bozar mı, sürdürür mü' diye sürüp giden hesaplarla bocalar iken, Peygamber (a.s.m) yanında ve yakınında ilk önce İslâm'ı seçen gençler idi. On yaşındaki Ali (r.a.), babası ve amcaları kendi içlerinde 'dur hele' muhasebesi yaparken, hepsinden önce, hakkı kabul ve teslim ettiği için Resûlullah'ın nezdinde hepsinin velîsi olabilmişti sözgelimi. Sa'd, Saîd, Talha, Osman, Mus'ab, Abdurrahman... derken, Resûl-i Ekrem (a.s.m) iki yaş küçük Ebu Bekir (r.a.) dışında ilk Müslümanların tamamı ya onlu, yahut en fazla yirmili yaşlarla olan sahabelerdi.

'Soru'lu gençler en başta hakikate yol bulurken, 'sorunlu ihtiyarların bir kısmı ona hiç yol bulamadı, bir kısmı hayli gecikerek yol aldı. Velid'in en başta bulduğu hakikate ağabeyi Halid on sekiz yıl sonra teslim oldu, babası ise hiçbir zaman ulaşamadı. Abdullah'ın en başta teslim olduğu hakikate teslim olması için babası Süheyl tam yirmi yıl bekledi. Abdullah'ın ablası Sehle ile eniştesi Ebu Huzeyfe'nin en başta teslim olduğu hakikate eniştesinin babası Utbe ile amcası Şeybe hiçbir zaman yol bulamadı.

Peygamber (a.s.m) Medine'ye hicret ettiğinde de etrafında bir gençler kümesi bulacaktı. Enes, Zeyd, Muaz, Câbir, hele ki Abdullah'lar derken, Peygamberin gözü önünde, dizi dibinde hakikat dersi alan, hepsi Peygamber övgüsüne mazhar isimler görecekti gözlerimiz. Babalarının görmediğini gören gençler... Babalarının gördüğünü onlardan önce gören gençler... Babalarının gördüğünü babalarından daha derin ve daha engin surette gören gençler...

Sonuçta, Peygamber (a.s.m), Kur'an'ı en iyi bileniniz, fıkhı en iyi bileniniz, ferâizi en iyi bileniniz, kıraatı en iyi olanınız diye sena ettiği isimlere baktığımızda, Asr-ı Saadet'ten Abdullah gibi, Muaz gibi, Zeyd gibi, Ubey gibi genç tabloları çıkacaktı karşımıza.

Peygamber (a.s.m) gençlere güvensizlikle değil itimadla bakıyor oluşunun; 'sorunlu' görmeyip bilakis 'sorumluluk yüklenmeye ehil' görmesinin iki şâhikasını ise, Üsâme b. Zeyd ve Attâb b. Esîd teşkil ediyor. Zeyd b. Hârise, Cafer b. Ebu Talib ve Abdullah b. Revâha'nın şehit olduğu Mute'ye cevap olarak yine aynı rotaya bir sefer düzenlemeyi Efendimiz (a.s.m) murat ettiğinde, komutan olarak Mûte'nin ilk komutanı Zeyd'in oğlu Üsâme'yi vazifelendirdiğini görüyoruz. Bu tercihiyle, ondokuz yaşında bir genç olarak Üsâme'yi o günün şartlarında çölün ortasında neredeyse bin kilometrelik bir güzergâhta üç bin kişilik bir orduyu sevketme ehliyetine sahip olarak gördüğünü gösteriyor Peygamber (a.s.m) Dahası, gittiği yerde, Bizans ordusuyla yapılacak savaşı da yönetebilir bir ehliyette...

Üsâme'nin babası Zeyd'in Resûlullah (a.s.m) evlatlığı olması hasebiyle, Üsâme onun dizi dibinde büyüdüğü için, daha bebekliğinden itibaren Peygamber talimi gördüğü için bu tercihi yapmış olduğu şeklinde bir itiraz söz konusu olacak olduğunda ise, Mekke'nin fethinden sonra Medine'ye dönerken, Peygamberin geride Mekke valisi olarak tayin ettiği Attâb b. Esîd'i görüyor gözlerimiz... Müslümanlığı daha dün kadar yeni olan, Mekke'nin

fethedildiği gün Müslüman olan; ve bir rivayete göre yirmiüç, bir rivayete göre ise yirmi bir yaşında olan Attâb'ı…

Bu Asr-ı Saadet tabloları, çok dersin yanında, iki hikmeti kulağımıza fısıldıyor. Gençlik 'risk' yüklü bir dönemdir, doğru; ama her risk, yanında bir imkân da taşır, bu bir.

Ve ikincisi, "büyüsün de sorumluluk verelim" doğru mantık değildir. Bilakis gençler, onlara sorumluluk verirsek büyür.

Tıpkı Resûl-i Ekrem'in terbiyesiyle Üsâme b. Zeyd'lerin, Zeyd b. Sâbit'lerin, Attâb b. Esîd'lerin olduğu gibi… Metin KARABAŞOĞLU

ÇOCUKLARIMIZ VE GENÇLERİMİZ İÇİN

YAZ tatilinde çocuklarımıza ve gençlerimize neler öğretilebilir? Tekliflerimi sıralıyorum:

(1) Osmanlıca öğretilebilir. Kur'an okumasını bilen bir genç, Osmanlıca okumaya bir saatte başlayabilir. Başlayabilir dedim, ondan sonra bir ömür boyu çalışması gerekir.
(2) Bazı gençlere hat dersleri verilebilir. Tavsiyem: Rik'a yazısından değil, doğrudan doğruya sülüsten başlasınlar. Sıkı çalışırlarsa üç dört sene sonra icazet alırlar ve imza atarak hüsn-i hat yazabilirler. Sanatkâr olurlar, hizmet ederler, para da kazanabilirler.
(3) Tezhip ve ebru sanatı çok yayıldı. Yine de bazı gençlerimiz ebru ve tezhip dersleri alabilir.
(4) Keşke Çin'den, Kore'den, Japonya'dan çömlek ustaları getirtilse, kurslar açılsa, dersler verilse ve bu sanat da gelişse. Çömlek deyip de geçmeyelim. Japonya'da 800 yıldan beri harika çömlekler üreten atölyeler var. Bizde çömlekçilik can çekişiyor. Akılımız fikrimiz cep telefonunda... Öyle uyduruk çömlekler, saksılar yapmak değildir bu sanat. Müzelerdeki binlerce yıl önceden kalma tarihî çömleklerin replikaları yapılacak, mühürlü sertifikaları olacak, turistlere ve kültürlü kesime satılacak. Cahillerin, kültürsüzlerin bu sanatı aşağılamaları, alaya almaları onun değerini alçaltmaz.

(5) İstidatlı çocuklarımıza edebî ve yazılı Türkçe öğretmek. Yahya Kemal'in, Mehmed Âkif'in, Ziya Paşa'nın, Ahmed Cevdet Paşa'nın o güzel, o zengin, o engin Türkçesini...
(6) Ülkemizde el yapımı kâğıt üretimi de başlatılmalı, kurslar açılmalı, bazı gençlerimiz bu sanata yöneltilmelidir. Bunun için de hariçten usta ve uzman getirtilmesi şarttır.
(7) Yazmacılık sanatı. Bu sanat kumaş üzerine ağaç kalıplarla desenler basmak, onları renklendirmektir. Kumaşların el dokuması olması, renklerin tabiî (kök boyalı) olması yazmanın kıymetini arttırır. İstanbul'da Küçük Ayasofya Camiinin kapısına yakın bir yerde yazma atölyesi var, değerli bir Hanımefendi bu sanatla meşgul oluyor. Keşke bu yaz bir kurs açılsa...
(8) Edebiyata yatkın çocuklarımıza özel edebiyat, aruz dersleri verilmelidir. Bir grup genç, ehliyetli bir hocadan Fuzulî divanı okuyor... Ne güzel bir gelişme olur bu.
(9) Çocuklarımıza fütüvvet dersleri verilmelidir. Kim verecek bu dersleri? Bu konunun uzmanı ehliyetli öğretmenlerimiz var mıdır?
(10) Çocuklarımıza Ehl-i Sünnet mezhebi üzere akaid ve ilmihal dersleri verilmelidir.
(11) Çocuklarımıza teşebbüs-i şahsî (kişisel girişim) dersleri de verilmelidir.
(12) Bazı çocuklarımıza tercüme yapabilecek derecede İngilizce, Arapça öğretilmelidir.
(13) Hocası bulunabilirse istidatlı gençlerimiz İbranî dilini öğrenmelidir.
Daha nice konular var...
Yaz tatili boşa geçmesin. Çocuklar, gençler dinlensinler, eğlensinler ama dinlenmenin yanında sanat, beceri kazanma, kişiliğini geliştirme, kültür sahibi olma da bulunsun.

Çocuk ve genç yetiştirmekten maksat iyi insan, iyi vatandaş, iyi Müslüman yetiştirmektir. Amaç para kazanmak, makam ve mevki sahibi olmak değildir. İyi para kazanıyor, ünlü ve makamlı bir kişi olmuş, iyi yiyor, iyi yaşıyor ama ahireti berbat oluyor. Ne yapayım ben böyle bir iyiliği… Mehmet Şevket Eygi

ÇOCUKLARIMLA İYİ İLETİŞİM KURMAK İSTİYORUM

DİYEN EBEVEYNLERE TAVSİYELER

Aile; birbirini seven, birbiriyle uyumlu (denk), Allah'ın emanet olarak verdiği eş ve evlat nimetine bakmak ve korumakta sorumluluk sahibi, eğitimli; sevgi, saygı, sabır ve anlayışla bezenmiş iki kişinin bir araya gelmesiyle oluşan toplumun en küçük fakat en temel taşlarından biridir.

Aile; yalnızca dört duvardan ibaret olan, yediği önünde yemediği ardında tabiriyle en lüks en markalı mağazalardan giydirilen, en güzel yiyeceklerin yedirildiği bir sofra değildir. Çocuk doğduğu günden itibaren anne ve babasını izler, gözlemler ve onların her türlü davranışlarını rol model alır. Onun için anne ve babalar ilk günden itibaren çocuklarıyla kuracakları iletişime ve onlara karşı gösterecekleri sevgili, sabırlı, anlayışlı, kararlı ve tutarlı davranışlara dikkat etmelidirler.

Unutmayalım ki; hiç kimse doğuştan mükemmel ve eksiksiz bir anne-baba olarak doğmaz. Çünkü anne-babalık davranışları tümüyle doğuştan getirilmiş davranışlar değildir. İnsan deneme yanılma yoluyla öğrenen ve eğitilen bir varlıktır. Yapılan çalışmalar ve araştırmalar anne-babalık duygu ve davranışlarının büyük ölçüde sonradan kazanıldığını ortaya koymaktadır. Anne-babaların, çocukları ile sağlıklı iletişim kurabilmeleri ve çocuklarına karşı olumlu tutum ile yaklaşabilmeleri, öncelikle iletişim bilgi ve becerilerine sahip olmaları ile mümkündür.

Dikkat!

İletişim yalnızca konuşmak değil, aynı zamanda hakkıyla dinleyebilmektir! Çocuklar eleştiriden çok, iyi ve güzel örneklere ihtiyaç duyarlar. Çünkü örnek olmak başkalarını etkilemenin temel bir yolu değil, tek yoludur!

Başarılı iletişim nasıl kurulur?

1-Karşımızdaki kişilere saygı duyarak
2-Onların varlığını kabul ederek
3-Onlara değerli ve önemli olduklarını hissettirerek
4-Abartısız doğal davranarak
5-Empati yaparak
6-'Ne' söyleyeceğimizi bilerek
7-'Neyi ne zaman' söyleyeceğimize iyi karar vererek
8-'Nerede' söyleyeceğimizi kestirerek
9-En iyi 'nasıl' söyleyeceğimiz hususunda fikir yürüterek
10-Olayları evirip çevirmeden, basite indirgeyerek
11-Akıcı bir dille ve göz kontağı kurarak
12-Dikkati yoğunlaştırarak
13-Karşımızdakinin verilen mesajı alıp almadığını kontrol ederek
Çocuklarınızla iyi iletişim kurabilmek için bunları yapın!

Onu dinleyin!
Çocuğunuzu saygı duyarak, dikkatli, nazik bir şekilde dinleyiniz. (Hayati not: Nişanlınızı, patronunuzu ve kaybetmek istemediğiniz dostunuzu dinler gibi dinleseniz yeter.)

O'nu kabul edin!
Onun varlığını kabul edin ve ona değer verdiğinizi hissettirin. Unutmayın ki: Ona en güzel bir şekilde davranmak zorundasınız;

A- Öncelikle Allah'ın halifesi, Ahsen-i takvim ve eşrefi mahlûkat olduğu için,
B- Din kardeşimiz olduğu için,
C- Bize emanet edilen evladımız olduğu için ona en güzel şekilde davranmak zorundayız.

Sözünü kesmeyin!
Çocuğunuz sizinle konuşmak istediğinde elinizdeki işi bırakın; bulaşıkları sonraya bırakın, televizyonu kapatın, gazeteyi bırakın. Onu dinlemeye hazır olun. Çocuğunuz size önemli bir şey anlatmaya çalışırken lütfen başka şeylerle meşgul olmayın.

Çocuğunuzun anlattığı size aptalca ve basit gelse de sözünü kesmeyin. Onu sonuna kadar dinleyin. Çocuğunuzla konuşurken onunla aynı hizada olun ve ona tepeden bakmayın, göz hizanızı dengeleyin.

Çocuğunuz konuşurken ne olur içinizden ona cevap hazırlamakla meşgul olmayın. Böyle yaparsanız onun anlattıklarını kaçırırsınız.

Eleştirmek kolay, örnek olmak zor!
-Yıkıcı eleştirilerden kaçının. Yapıcı ve olumlu yönde tavsiyelerde bulunun.
-Konuşmayı ertelemeyin.
-Suçlayıcı ifadeler kullanmayın.

-Çocuğunuza karşı iyi bir dinleyici olun. Onu kendinden bahsetmesi için cesaretlendirin.
-Onunla iyi bir iletişim bahsetmek için ilgilendiği şeylerden bahsedin.
-Çocuğunuzun kendini önemli hissetmesini sağlayın ve bunu içtenlikle yapın.

Fikirlerine saygı duyun!
Onun fikrine saygı gösterin ve asla 'sen anlamazsın' demeyin.

-Başkalarının yanında çocuğunuzu eleştirmeyin. Size gücenmesine, kızmasına, özgüveninin zedelenmesine ve başkaları tarafından kolay eleştirilebilmesine zemin hazırlar.

-Çocuğunuzla elinizden geldiğince yalnız konuşun ve konuşmalarınıza başkalarını katmayın.
-Çocuğunuza kızgınsanız, sinirini geçene kadar bekleyin.

-Yorgun zamanlarda da konuşmaktan kaçının. Sonra aktif dinlemeyi geçekleştiremezsiniz.

Hatanızı kabul etmesini bilin!

-Eğer hatalıysanız bunu hemen kabul edin ve özür dileyin.

-Hemen buraya gel şimdi konuşacağız demek yerine senin de müsait olduğun bir zamanda istersen konuşalım demek daha uygun olur herhalde.

-Bırakın konuşmanın çoğunu çocuğunuz yapsın. Konuşmasına fırsat tanıyın.

-Çocuğunuzun düşünce ve isteklerine anlayışla yaklaşın.

-Konuşmaya içten bir iltifat ve övgüyle başlayın.

Çocuğunuzu hedef yapmayın!

-Onun hatalarına üstü kapalı olarak değinin. Ve 'bazı çocuklar' diye örnek verin.

-Doğrudan emi vermek yerine sorular sorun. 'Neden öyle oldu' ya da 'neden öyle davrandın' demek yerine 'nasılsın, ne oldu' cümlelerini kullanın.

-Ben sözümü bitirdikten sonra konuşacaksın, senin için doğru olanı ben bilirim tarzında emir dolu cümleler iletişimi yaralamaktan başka bir işe yaramaz.

-Gerektiğinde gururunu kurtarmasına izin verin.

-'Ama' 'eğer' sevgisiyle değil 'her şeye rağmen' sevgisiyle sevin.

Eğer siz çocuk olsaydınız anne-babanızın size nasıl davranmasını istiyorsanız siz de onlara öyle davranın!

Gülser Sümeyye Bağlar (Kişisel Gelişim Uzmanı) 17 Mart 2010

ÇOCUKLARIMIZ BİZİM GİBİ OLABİLİRLER Mİ?

Bir dost sohbetinde söylenenleri sizinle de paylaşmak istedim.

O sohbette konumuz, çocuklarımızın ve gençlerimizin yetişme tarzı idi. Acaba çocuklarımız aldıkları eğitimden ve içinde bulundukları ortamdan aldıkları ile gelecekte nasıl bir kişilik sergileyecekler?

Aslında bu sorunun altında yatan şey, onların bizim hayat tarzımızdan uzaklaşacakları, yani bizim gibi olmamaları endişesi idi. Bu yersiz bir endişeydi. Çünkü bizim çocuklarımız, bizim gibi olamazlardı.

Bizim kişiliğimizin oluşmasına kadar geçen zaman diliminin, dünyanın ve Türkiye'nin içinde bulunduğu o günkü şartların yerinde durması mümkün değildir. Zaman ve hayat su gibi akıp gidiyor. Çocuklarımızın yaşadığı zaman dilimi, şartlar ve anlayışlar aynı değil. Onlar değişik bir zamanda yaşadıkları için bizim gibi olamazlar. Bizler de boşuna "neden bizim çocuklarımız bizim gibi olmuyorlar?" diye hayıflanıp duruyoruz. Farklı zaman ve zeminde yaşayan insanlar genellikle birbirinin aynısı veya benzeri olamazlar.

Kuşaklar arası uyumsuzluğun da bundan kaynaklandığını daha fazla uzatmaya gerek yok. Önemli olan, kuşakların bunun farkına vararak birbirlerini anlamaya çalışmaları ve empati yapabilmeleridir. Bu ise sadece yeni nesillerin değil, eski kuşakların da eğitilmelerini ve bilgilendirilmelerini gerektirir.

Çocuklarımız ileri olgunluk yaşlarında ebeveynlerinin hayat tarzına biraz yaklaşırlar.

Sözünü ettiğimiz sohbette bu konu üzerinde birçok fikir teati edildi. Bir dost yaklaşık olarak şöyle diyordu:

—Yahu, bizim gençliğimizde parmak kalınlığında bir kitap hepimizi çarpmıştı. On binlerce insan, heyecanla o fikrin rüzgârına kapılmıştık.

Şimdiki gençlerde hiçbir heyecan yok, hiçbir kitap da onları çarpmıyor. Kitap okumaları zaten yok. Ne olacak bu iş? Bunlar gelecekte nasıl kişiler olacak?

Değerli dostumuzun sözlerine çeşitli cevap ve yorumlar eklendi. Sıra bana gelince şöyle dedim:

—Evet, hiçbir kitap çocuklarımızı çarpmıyor, çünkü okumuyorlar. Ama onlar internete odaklanmışlar. Onlar için eğitim, ana baba nasihati ve uyarılar, internet yanında çok değersiz ve etkisiz kalıyor. Çocuklarımızı kazanmak onların dünyasına girmekle olur. Yoksa onları zorla kendi dünyamıza çekmekle olmaz. Onların dünyasına nasıl girilir? O alanda çalışmakla olur. Şurası muhakkak ki, bilişim dünyasına hükmedenler, dünyaya da egemendirler.

Teknoloji, sınırları kaldırdı. Savunmamız oldukça zorlaşmıştır.

Bir başka bilge dost şöyle dedi:

—Mustafa Bey'in söyledikleri çok doğru. Bunlar teşhistir, tedavi değildir. Ne yazık ki, bu işin tedavisi şimdilik yok gibidir. Hastalık o kadar büyük ki, bir genç herhangi bir konu için internete tıkladığında karşısına on binlerce sayfa, anında dökülüyor. Bunların arasında yararlı olanlar olduğu gibi çok zararlı olanlar da var. Bu şekilde genç, her türlü bilgiye kontrolsüz ulaşabiliyor. Birbiri ile yüzde yüz çelişen doğru ve yanlış bilgiler harmanlanmış durumda. Şu anda dünyada en büyük sorun, bu bilgilerin nasıl filtre edilerek insanlara ulaştırılabileceği ve bu bilgi kirliliğinin önüne nasıl geçilebileceği sorunudur. Ne yazık ki böyle bir teknoloji henüz icat edilmemiştir.

Size bir başka sohbetten bahsedeyim.

Hacettepe Üniversitesi profesörlerinden değerli bir hocamızla eğitim üzerine sohbet ediyorduk. Eğitimin öneminden, kalitesinden vs.den bahsediyorduk. Bir ara söze girerek;

—Hocam, dedim. Eğitimin amacı insan davranışlarını istenilen yönde değiştirmek değil midir?

—Evet, dedi.

—Peki, ama eğitimimiz nasıl bir eğitim ki, adam doktor oluyor, mühendis oluyor; gözünü kırpmadan canlı bomba olabiliyor. Hem kendisi parçalanıyor hem de onlarca masum insanı vahşice öldürmüş oluyor. Bu nasıl mantık tutulması? İnsanın aldığı eğitime rağmen nasıl böyle olabiliyor?

—Bizimki eğitim değil ki, öğretim. Kuru bilgi yükleme, dedi. Dedim ki:

—Beni çok düşündüren ve hayranlık uyandıran bir olay şu. Peygamberimiz okuma yazma bilmezdi. Onun sahabesi de okuma yazma bilmeyen ümmî bir kavim idi. Onlar eğitimin asıl amacı olan davranış değişikliklerini gayet pratik bir şekilde başardılar. Dünyaya öyle bir ahlâk, öyle bir insanlık, öyle

bir medeniyet getirdiler ki, 1400 seneden bu yana milyarlarca insanın gönül, vicdan ve ruhlarında taht kurdular. Onların, uçsuz bucaksız yangın çöllerinde yayan yapıldak, at eşek sırtında, aç susuz, her an tabiatın haşin şartları ve düşmanları tarafından yok edilmeleri şartlarına rağmen Atlas Okyanusundan Hint Okyanusuna kadar bir medeniyet imparatorluğunu kurabileceklerini kim tahmin edebilirdi?

Evet, onlar üniversite bitirmiş değillerdi. Ama eğitimin nihaî amacı olan davranış değişikliğini içselleştirerek, benimseyerek yaşam biçimi haline getirdiler. Biz eğitim görmüş insanlarımızdan istenilen olumlu davranışları göremiyoruz. Neden?

Hoca beni büyük bir dikkat ve ilgi ile dinledikten sonra şöyle dedi:

- Müsaade edersen, bunu derslerimde öğrencilerime de anlatabilir miyim?

Eğitim ve öğretimden güzel ve yararlı davranışları benimsemiş bir neslin yetişmesi umut ve temennisiyle.

Mustafa Yıldız- 6 Mart 2010

BABALARA TAVSİYELER

- Çocuğu özgür bir ortamda yetiştirmek, onun hatalarını ve suçlarını görmezden gelmek demek değildir. Çocuğunuzu denetlemeyi ihmal etmeyin. Ne yaptığını, nasıl yaptığını bilin. "Saldım çayıra, Allah kayıra" zihniyetinden sıyrılın.
- Sosyal hayatta görülebilecek yalancılık, hırsızlık, haksızlık gibi problemler hakkında çocuğunuzla birebir konuşun, ona güzel öyküler anlatın. Söylediklerinizi, öğütlediklerinizi davranışlarınızla da uygulamaya çalışın. Sözünüz ve yaptıklarınız arasında çelişki olmasın. Bu, çocuğunuzun size duyduğu güveni sarsar.
- Birlikte kitapçıya gidin. İlgisini çekecek konudaki kitapların olduğu bölümü gezin. Kitapları birlikte inceleyin. Beğendiği kitapları alın. Bunu sık aralıklarla yaparsanız hem çocuğunuza kitap sevgisi aşılamış hem de birlikte faydalı bir uğraş edinmiş olursunuz.
- İşten yorgun da gelseniz her akşam ona zaman ayırın. Okulda neler yaptığını sorun, çizdiği resimlerle ilgilenin. Ödevlerine yardımcı olmaya çalışın. Okul öncesindeki çocuklarınızla oyun oynayın.
- Aile içinde huzur, eğitim, disiplin ve saygı çocuğun okul hayatına etki eder. Buna özellikle dikkat ediniz.
- Ona kitap, dergi ve gazetelerin ilgisini çekecek bölümlerini okuyun. Sporla ilgileniyorsa birlikte spor hakkında okuyup konuşun. Bilime ilgisi varsa yaşına uygun olan dergiler satın alıp ona okuyun.
- Çocuğunuza küçük hediyeler, oyuncaklar almayı ihmal etmeyin. Pahalı olması gerekmez, seveceği, ilgi duyacağı bir şey olsun yeter. Çoğu kez bir şeker bile ortamı tatlandırabilir.
- Birlikte balık tutmaya, hayvanat bahçesine, müzeye gidin. Çocuğunuz hem eğlensin hem bilgilensin.
- Kardeşler arasındaki adaletin ilk hâkimi sizsiniz. Tüm çocuklarınıza eşit davranın. Küçük kardeşin üzerine titreyip büyüğü 'Sen büyüksün' diye kenara itmek çocuğunuzda dışlanmışlık hissi uyandırır. Bu durumda duygularını sizinle paylaşmasını, size açılmasını bekleyemezsiniz. Zamanla evden ve aile ortamından uzaklaşır.
- Hafta sonlarını aile için özel kılın. Hep birlikte bir yerlere gidin. Çocuğunuza aile sıcaklığını hissettirmeye çalışın.
- Çocuk sizde gördüğü hatayı, boş vermişliği hemen modeller. Sakın evde olduğunuz halde gelen misafire "Oğlum! Evde olmadığımızı söyle." deyip, çocuğunuzu yalana teşvik etmeyin. Yalan söylememesini öğütlerken böyle davranışlar içine girerseniz bu, çocuğunuzun gözünden kaçmaz.
- Çocuğunuza, sevginin ne olduğunu ona şefkat göstererek öğretin ki, o da okuldaki davranışlarını bu yönde düzenlesin.

KAYBETMEMEK İÇİN DOĞANLAR

Mümin SEKMAN, dizimizin ilk üç gününde 'tozu dumana katanları' anlattı. Bugün ise, 'tozu dumanı yutanların'ın 10 ortak özelliğini yazıyor. Yani konumuz, kaybedenler!
Bir filozof, "Hayat doğduğumuzda hepimize bir mermer bloğu verir. Bazılarımız ondan güzel bir heykel yaparız, bazılarımız ise hoyratça peşimizden sürükleyip paramparça ederiz" demişti.

Kaybedenler de kazananlar gibi benzer ve farklı özelliklere sahiptir. Bazıları Leonard Cohen'in deyişiyle 'görkemli kaybedendir. Bazıları 'yokluğu anlaşılmaz'dır. Bazıları kaybederken başkalarına da zarar verir. Bazıları ise 'sadece kendine zararlı' kaybedendir. Kazananlar gibi kaybedenler de 'felsefeli kaybedenler' ve 'felsefesiz kaybedenler' diye ikiye ayrılabilir.

Kazanmak gibi, kaybetmek de bağımlılık yapabilir. Kaybetmişliğiyle barışmanın ötesine geçip, kaybetmeyi kimlikleştirmek de mümkündür. Bu bağlamda 'param yok' demekle, 'ben fakirim' demek arasında dağlar kadar fark vardır. Kaybetmeyi kimlik haline getirmek, -ki bunun Türk usulü versiyonu arabeskleşmedir- kaybetmeyi kalıcı ve 'sürdürülebilir' hale getirir. Hiç kimse durduk yerde kaybeden olamaz.

Kaybeden olmak için de bazı şekillerde düşünmek, bazı şekillerde davranmak, bazı şeylere inanmak gerekir. Kaybeden olmanın da yapılacaklar ve yapılmayacaklar listesi vardır. Kaybetmek için doğanlar pek fark etmeseler de kaybetmek için de çaba harcamak gerekir!

Peki hayat oyununda kaybetmeye yatkın insanların, düşünce ve davranışlarında sıklıkla karşılaşılan ortak özellikler nelerdir?

1- İç disiplin yetersizliği
Başarısız insanların birinci ortak özelliği, irade gücü zayıflığıdır. Kendini içinden disipline ederek, bir amaca doğru harekete geçirememek bu insanların en büyük eksiğidir. İrade gücü, insanın kendi iç güçlerini bir mercek gibi toplayıp, bu gücü bir amaca yöneltmektir. İradesi zayıf olduğu için kendini kontrol edemeyenlerin, olayları ve diğer insanları yönetmesini beklememek gerekir.

2- Zaman kullanım bilincinde zayıflık
Başarılı ya da başarısız herkesin 24 saati vardır, farkı yapan bu zamanı nasıl kullandıklarıdır. Başarmak istediği işleri, bir zaman çerçevesine oturtup, yani 'işleri takvime bağlayıp' sonra da kendini o programına göre denetleyenler, iyi bir kişisel organizasyon sistemi kurmuştur. Belli bir amaç ve yön duygusuyla hareket etmeyenler, zamanının değerini de bilemez. Yapılacak işleri olanlar için zaman geçer, bir amacı olmayanlar içinse zaman döner! Sabah olur, öğlen olur, akşam olur, tekrar sabah olur!

3- Başarıyı dış faktörlere bağlama eğilimi
Bernard Show ünlü esprisinde, "Başarı tamamen şansa bağlıdır, inanmıyorsanız

başarısızlara sorun!” der. Başarısızların, hayatlarındaki sonuçları kendi karar ve seçimlerine bağlamak yerine, kader, kısmet, şans ve şartlar gibi dışsal faktörlere bağlama eğilimi yüksektir. Egolarını savunmak ve öz saygılarını korumak için, başarısızlığı “Rüzgâr karşıdan esiyordu, hakem karşı tarafı tutuyordu” gibi dış faktörlere bağlarlar. Bu tutumun tehlikesi nedir? İnsanlar başkalarını ve şartları çok fazla suçlarsa, öğrenmeye zaman bulamaz.

4- ‘Saydı’ tipi düşünmeye yatkınlık

Başaranlar, önlerindeki şartlardan nasıl başarılı bir sonuç çıkarabileceklerini düşünür. Başarısızlık merkezli düşünenler ise, ‘başka şartlarda olsalardı’ neler yapabileceklerini anlatıp durur. Bu ‘saydı’ tipi düşünmedir. Bu tür kadınlar, ‘erkek doğsalardı’ neler yapabileceğini anlatırken, bu tür erkekler ‘kadın doğsalardı’ neler yapabileceklerini sayıklar. Daha ilkokula bile gitmemiş olan İbrahim Tatlıses, “Urfa’da Oxford olsaydı, biz de giderdik” der! Kısacası, başarı sonuç alır, sevinir ve susar. Başarısızlık konuştukça konuşur. Çünkü elinden iş gelme-yenlerin, dilinden çok söz gelir! Cenap Şahabettin’in deyişiyle “Yerinde sayanlar yürüyenlerden daha çok gürültü çıkarır.”

5- Arabeskleşmeye yatkınlık

Başarısızlığa götüren tavırlardan biri de arabesk düşünmeye yatkınlıktır. Arabesk hayat görüşü sürekli bir ‘başarısızlık beklentisi’ içindedir. Kendini ‘bela paratoneri’ gibi görür. Arabesk söyleyerek başarılı olunabilir ama arabesk bir dünya görüşüyle başarıdan başarıya koşmak pek mümkün değildir. Arabesk tavırlılar, söylemek yerine söylenmeye yatkın; anlatmaktan çok alınmaya eğilimlidir. Sürekli bir ‘kurban psikolojisi’ içinde kıvranır. Eziklik ile ezme içgüdüsü arasında savrulur, ‘doğru dozda tavır’ sorunu yaşarlar.

6- Atalet ve tembelliğe yatkınlık

Bir şeyi yapmanız gerektiğini biliyorsunuz. Onu niçin yapmanız gerektiğini de biliyorsunuz. İsterseniz nasıl yapabileceğinizi de biliyorsunuz. Yapmamakla neler kaybettiğinizi de biliyorsunuz. Yaparsanız neler kazanacağınızı da biliyorsunuz. Elinizi kolunuzu bağlayıp, yapmanızı engelleyen birileri de yok. O halde sizin içinizde olup, sizi durduran nedir? Atalet! Atalet, miskinlik, tembellik, üzerine ölü toprağı serpilmiş gibi hareket etmek, yılgınlık demektir. Kaybedenlerin ana ruh hali, tembellik ve atalet psikolojisidir.

7- Kaybetme korkusundan kazanmaya kalkışmama

Bİr araştırma insanların “Ya başaramazsam” diye korkanlar ve “Ya başarırsam” diye korkanlar diye ikiye ayrıldığını göstermiştir. Pek çok insanda, başarısızlık korkusundan çok ‘başarı korkusu’ olduğu ortaya çıkmıştır. Başarı korkusu, bazı kişiler-in başarılı olunca samimiyetlerini kaybedeceklerini, arkadaşları tarafından eskisi gibi sevilmeyeceklerini, ‘insanların onlara çıkarları için yaklaşacağını’ düşünüp, başarıdan uzak durması demektir. Önemli bir diğer grup ise, ‘ya başarılı olduktan sonra zirvede kalamaz, gördüğümden eksik yaşarsam’ kaygısıyla başarıdan uzak durmaktadır. Kısacası, başarısızlar hem ‘ya başarırsam’dan, hem de ‘ya başaramazsam’dan korkarlar!

8- Psikolojik iç sabotajlara yatkınlık
Başarısız insanların beyninde, psikolojik iç sabotaj mekanizmaları bolca bulunur. Beyinleri adeta şizofrenik bir ikiye bölünmüşlük halindedir. Bir tarafları inşa ederken, diğer tarafları imha eder. Bir tarafları ileri iterken, diğer tarafları geri çeker. Neyin doğru neyin yanlış olduğu, neyin ileriye götürdüğü, neyin geride bıraktığı konusunda net değillerdir. Başarı konusunda derin bir kafa karışıklığına sahiptirler. Kafası net olmayan insanların, eylemleri de net olmayacaktır. Nazımın bir deyişini biraz değiştirirsek, "Bana kafanızın içinde başarının net bir resmini yapabilir misiniz?"

9- Kendini geliştirmeye kapalılık, kurnazlığa yatmak
Azgelişmiş insanların, katakulli kapasitesi çok gelişmiş olur! İşini en doğru ve verimli şekilde nasıl yapacağına kafa yormak yerine, önce o işin kurnazlığına kafa yormak, tipik bir 'azgelişmiş başarısız insan' tavrıdır. Bu tür insanlar, ülkemizde çoğunluk olduğu için, yaygınlıktan gelen rahatlığa sahiptirler. Kurnazlık, otoriter ve azgelişmiş toplumlarda yaygındır. Ege Cansen'in deyişiyle 'bilgi açığını kurnazlıkla, beceri yetmezliğini ise kabadayılıkla kapatma' eğilimi başarısızların karakteristiğidir. Başarısızların çoğu yeni şeyler öğrenmeye kapalı bir zihin yapısına sahiptir. Hayat ve başarı üzerine yeni şeyler öğrenmektense, kendi arabesk ezberlerini tekrarlamayı tercih ederler. Yaşadıkları olaylardan çıkardıkları dersler bile, daha önce çevreden duydukları kulaktan dolma fikirlerdir.

10- Başarı hakkında yanlış yargılara sahip olmak
Başarılı insanlar 'başarının sırrını bilir. Başarısız insanlar da bilir! Arada bir fark vardır, başarısızlar yanlış bilir! Daha da kötüsü, bazıları doğrusunu bilmek de istemezler! Çünkü başarının kendi ellerinde olabildiğine inanmak, insanı sorumluluk altına iter. Nasıl başaracağını öğrenip hayatının sorumluluğunu taşımak yerine, kişisel gelişim kitaplarını ve yazarlarını suçlamak çoğu insana daha kolay gelir. Başarı da futbol ve siyaset gibi, hemen herkesin fikir sahibi olduğu ama çok az insanın birinci sınıf bilgi sahibi olduğu bir alandır. Beynimiz başarı hakkında hurafeler ve 'leylek hikâyeleriyle dolu. Başarısızların, yapması gereken ilk şey, başarı üzerine yeni şeyler öğrenmek değil, başarı hakkında bildiklerinin bazılarını unutmaktır! Mümin SEKMAN

ÇOCUKLARINIZLA KONUŞUN

Bir gün susmayı öğrendim... Öyle bir sustum ki, belki sonsuza kadar susacaktım. Çünkü susmak benim küçücük dünyamda babamla kurduğum iletişim tarzıydı. Babam akşamları eve yorgun dönerdi. Ben bütün gün evde sıkılır, onun gelişini iple çekerdim. Daha o kapıdan girer girmez boynuna atılır onunla oynamak isterdim. Babam sarılır, öper sonrada hadi odana git derdi. Yemek hazır olunca annem çağırır bu defada masada bir araya gelirdik babamla. Onlar annemle konuşurken ben araya girer, sesimi duyuramayınca da bağırırdım. Babam sinirlenir, " Bütün gün insanlara kafa patlatmaktan bunaldım, birde sen kafamı ütüleme! " derdi. Annemde " Bütün gün zaten seninle uğraştım, bir çift lafta mı konuşturmayacaksın babanla? " diye çıkışır beni odama gönderirdi.

Çaresiz bir şekilde boynumu bükerek odama, yani hapishaneme doğru yol alırdım. Babam arkamdan " Bizim bir odamız bile yoktu. Her şeye sahip hala ne

istiyor anlamadım " diye bağırmaya devam ederdi. " Keşke benim de bir odam olmasaydı, keşke bizim evimiz bir odalı olsaydı da hep birlikte otursaydık " derdim içimden, ama yüksek sesle söylemeye cesaret edemezdim...

Yemekten sonra babam kanepeye uzanır, eline kumandayı alır televizyon izlerdi. Beni yanına çağırır biraz severdi. Onun izleyeceği önemli bir şey varsa beni adeta yerimden bile kıpırdatmazdı. Azıcık hareket edip koşup oynamaya çalışsam oda hapsim yeniden başlardı. Bir gün anladım ki susunca babamla daha iyi anlaşıyoruz!!!

Bu defa susarak yapabileceğim oyunlar geliştirmeye başladım. Önce resim yaparak başladım işe. Babam çizdiğim resimleri çok beğeniyor; " Bak böyle uslu uslu oyna işte " diyordu. Babam bazen göz ucuyla bakıyor, resimle ilgili bir şey sorsam afallıyordu. Ama bana kızarak artık beni odama göndermiyordu. " Son günlerde nede akıllandı benim oğlum " diye komşulara anlatıyordu annem halimi. Resimlerim arttıkça ortalık dağılmaya başladı. Annem " Odanı topla " diye odama kapattığında işe nereden başlayacağımı bilemiyordum. Ben bunlarla uğraşırken zaman geçiyor, ama odamı toplamayı beceremiyordum. Annem odama gelip " Bak sana resim yapmayı yasaklayacağım " dedi bir gün. Susuyor olmamı uslulu olarak

değerlendiren ailem resim yapmayı da elimden alırsa ben ne yapacaktım? Bu düşüncelerle bir aile tablosu yaptım.

Babam eve gelince uygun zamanı kolladım. Her zaman ki gibi yemekler yendi, odaya geçildi. Babam oturur oturmaz çizdiğim resmi getirdim. Babam baktı. " Hım " dedi. " Çok güzel olmuş. Bu adam benim herhalde " dedi. Ben " Hayır o adam değil, bu çocuk sensin " dedim. O " Hayır bu adam benim, bu çocuk sensin, bu küçük kızda arkadaşın " dedi. Ben yine " Hayır. O büyük adam benim, bu küçük adam sensin, bu küçük kızda annem " dedim. Babam benimle uğraşmaktan vazgeçip; " Peki neden bizi küçük çizdin? " dedi. Heyecanla başladım anlatmaya. " Ben büyüyüp adam olacağım. İş bulup çalışacağım. Siz yaşlanıp küçüleceksiniz. Beliniz bükülecek, komşumuz Ahmet Amca ile Ayşe Teyze gibi küçücük kalacaksınız. Ben işten geldiğimde yorgun olacağım. Siz benimle konuşmaya çalıştığınızda işyerinde kafam şişmiş olacağından sizi duymayacağım bile. Siz benimle bir şeyler paylaşmak istediğinizde ' Hadi odanıza çekilinde kafa dinleyeyim ' diyeceğim. Ve birde bağıracağım ' Her şeylerini alıyorum. Sıcacık odaları da var daha ne istiyorlar ' diye.

Annemle babamın gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Duyduklarına inanamıyorlardı...Bana sarılıp beni öyle içten bir okşayışları vardı ki sonsuza kadar konuşsam hiç bıkmadan dinleyecekler gibiydi...

Farkında olmalı insan... Kendisinin, hayatın, olayların, gidişatın farkında olmalı…

Alıntı

Bu yazı Halil Karaosman Tarafından gönderilmiş ve aşağıdaki not ilave edilmiştir.

Merhaba arkadaşlar... Bir baba olarak sıklıkla yaptığım bir hata, yazarının kim olduğunu bilmediğim bir yazıyla bir daha tekrarlanmamak üzere noktalandı. Beni o kadar etkiledi ki sizinle paylaşmak istedim. Dilerim böyle hatalar yapmayan Anne-Baba'larısınızdır. Ki öyle olmasanız bile yine dilerim bu yazı sonrası sizde bu hatalardan en kısa zamanda dönersiniz. Bu arada yazının sahibine de huzurunuzda teşekkür etmek istiyorum. Sevgiyle kalın...

İNSAN TEK BAŞINA İSTANBUL'U NASIL KURTARIR

Haber 7'nin Pedagog yazarı Mehmet Teber; "Bu öykü ne kadar gerçek bilmiyorum, ama sanırım hepimiz daha fazla kolaylaştırıcı ve mutluluk verici olabiliriz. Hem de küçük eylemlerle." diyor… Bu öykünün kahramanı ise destek bekliyor...

KOLAY, ÇOK KOLAY

Bir sohbetteyiz. Bir arkadaş sohbetinde. İnsan ve insanın hayat serüveni üzerine konuşuyoruz. İnsanın bu dünya yolculuğu, bu yolculuğu yorumlama tarzı üzerine. Kerem lafı devraldığında şöyle dedi:

“İnsanlar bu dünyaya güzel vakit geçirmek için geliyorlar bence. Ya da güzel vakit geçirmeyi hak ediyorlar. Ne var ki, hayat zorlukları da içinde barındırıyor. Bence, hayatı zorlaştıran yine biziz. Herkesin bu zamanda kolaylaştırıcı olması gerekiyor, değil mi?”

Açıkçası insanlar dünyaya güzel vakit geçirmek için mi geliyor, tartışılır. Ama şu kesin, insanlar gerçekten güzel vakit geçirmeyi hak ediyor. Mutlu olmak her insanın, hem de en doğal hakkı. Şu fikre ise tüm kalbimle katılıyorum: Hayatın yükü ağır ve birbirimize karşı kolaylaştırıcı, mutluluk verici olmamız gerekiyor. Gelin görün ki, modern zamanla birlikte bizler gittikçe bencilleştik. Neredeyse hepimiz sadece kendimizi düşünür hale geldik. Kendimizi kurtarmaya çalışırken diğerlerinin hayatını kolaylaştırmak aklımıza bile gelmedi.

İnsanlığın bir üst mertebesi olmalı. Sadece kendi hayatını kolaylaştırmak için koşturan insanın yerine başkalarının hayatını da en az kendisininki kadar kolaylaştıran insanlar yetiştirmemiz gerekiyor. Özellikle de hayatın tüm zorlukları ile bizlere hücum ettiği bu modern zamanda. Kendi hayatımızla birlikte başkalarının hayatına da değer kattığımızda sanırım dünya daha yaşanılır bir mekân olacak.

Arkadaş sohbetinde yıllar önce mesleğe ilk başladığımda okuduğum ve oldukça etkilendiğim bir öyküyü anlattım. Sizlerle de paylaşmak istiyorum.

Geçen gün İstanbul'da bir arkadaşımla birlikte taksiye bindik. İnerken arkadaşım sürücüye, "Bu yolculuk için teşekkür ederiz. Arabayı çok iyi kullandınız." dedi. Taksi sürücüsü kısa bir şaşkınlık anından sonra, "Sen bilge filan gibi bir şey misin?" diye sordu.
- "Hayır, sevgili dostum ve seninle dalga da geçmiyorum. Yoğun trafikte sakin kalmanı takdirle karşılıyorum."
Sürücü ona "Peki sağ ol" dedi ve kalktı. "Tüm bunlar ne demek oluyor?" diye sordum.
Arkadaşım, "İstanbul'a sevgi vermeye çalışıyorum." cevabını verdi. "Şehri kurtarabilecek tek şeyin bu olduğuna inanıyorum."
- "İnsan tek başına İstanbul'u nasıl kurtarabilir?"
- "Tek başıma değilim ki. Şimdi sürücünün gününe renk kattığıma inanıyorum. Varsayalım ki yirmi müşterisi olacak. Sürücü bu yirmi müşteriye iyi davranacak, çünkü biri ona iyi davrandı. Bu müşteriler de kendi elemanlarına, tezgâhtarlara,

garsonlara, hatta kendi ailelerine iyi davranacaklar. Sonuçta benim iyi niyetim en az 1.000 kişiye yayılabilir. Hiç de fena değil, ne dersin?"
- "Peki, bu sürücünün senin iyi niyetini başkalarına geçireceğini nereden biliyorsun?"
- "Bilmiyorum. Sistemin hatasız olmadığını bildiğim için, bugün 10 farklı kişiyle ilişki kuracağım. Eğer 10 kişiden üçünü mutlu edebilirsem, sonuçta 3000 kişinin tavırlarını dolaylı olarak etkileyebilirim."
- "Kuramsal olarak iyi bir fikir gibi görünüyor, ama uygulamada işe yaradığından emin değilim."
- "Yaramazsa da yitireceğim bir şey yok. Sürücüye iyi bir iş yaptığını söylemek zamanımı almadı. Ona çok ya da az bahşiş de vermedim. Söylediklerim bir kulağından girip öbüründen çıkmış olsa ne olur ki? Yarın bir başka taksi sürücüsünü mutlu etmeye çalışabilirim."
- "Sen delisin!"
- "Bu senin ahlaki değerler konusunda ne kadar şüpheci olduğunu gösteriyor. Bunu araştırdım. Posta çalışanlarının, paranın yanı sıra ihtiyaçları olan bir şey, onlara, ne kadar iyi çalıştıklarının söylenmesi."
- "Ama iyi çalışmıyorlar ki!"
- "İyi çalışmıyorlar, çünkü iyi çalışıp çalışmadıklarını kimsenin umursamadığını düşünüyorlar. Neden kimse onlara güzel bir şey söylemiyor?"
Bu sırada inşa halindeki bir binanın yanından geçiyorduk ve öğle yemeklerini yiyen beş işçi gördük. Arkadaşım adamların yanında durup onlara, "Harika bir iş yapıyorsunuz. İşiniz çok zor ve tehlikeli olmalı" dedi. Beş işçi arkadaşıma şüpheyle baktı.
- "Bina ne zaman bitecek?"
- "Haziran ayında."
- "Bu gerçekten çok güzel. Kendinizle gurur duymalısınız."
İşçilerin yanından uzaklaşırken arkadaşıma, "Senin gibilere ancak filmlerde rastlanır." dedim.
- "O adamlar sözlerimi sindirdikleri zaman, kendilerini daha iyi hissedecekler. Şehir de bir biçimde onların mutluluklarından nasibini alacak."
- "Ama bunu tek başına yapamazsın ki!"
- "Tek başınasın! En önemli şey, cesaretini yitirmemek. Şehirdeki insanların kibar ve mutlu olmalarını sağlamak kolay iş değil, ama eğer başka insanların da kampanyama katılmalarını sağlayabilirsem…"
- "Az önce çok sıradan bir adama göz kırptın"
- "Biliyorum, eğer o öğretmense, sınıfı bugün harika bir gün geçirecek..."

Bu öykü ne kadar gerçek bilmiyorum, ama sanırım hepimiz daha fazla kolaylaştırıcı ve mutluluk verici olabiliriz. Hem de küçük eylemlerle.

Öyküdeki kahramanının başlattığı kampanyaya destek vermeye ne dersiniz?

Mehmet Teber – Haber 7 - **Psikolojik Danışman/Pedagog** - m.teber@yahoo.com

OKUL ÖDEVİNİN YOLU NEREYE ÇIKIYOR?

Fatih Üniversitesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Osman Özsoy, internet kaynaklı nedenlerle hayatı kararan insanlara dair örneklerin giderek arttığını, internetin yeni bir olgu olduğu için, insanların deneme yanılma yoluyla zararlarını öğrenebildiğini söyledi."İnternetin Kararttığı Hayatlar" adlı kitabıyla ilgili AA muhabirine bilgi veren Özsoy, kitabın yazılış amacının, başta çocuklar ve gençler olmak üzere, aileyi, toplumu internetin olumsuz etkileri konusunda bilgilendirmek, bilgisayar kullanıcılarının internet kaynaklı herhangi bir sorunla karşılaşmalarını engellemek, bu konuda Türkiye'de ve dünyada yaşanan örnekleri paylaşmak olduğunu belirtti.

İnsanlık tarihinin en büyük buluşlarından olan internetin yararlarını saymanın, hiç kuşkusuz ciltler dolusu kitap tutacağını ifade eden Özsoy, internet kullanıcılarının büyük bölümünün, internet kullanırken gösterilen dikkatsizliğin gelecekte büyük sorun oluşturma riski bulunacağının farkında olmadığını vurguladı.

Özsoy, günlük gönderilen elektronik posta sayısının 250 milyar, internette yayın yapan web sitesi sayısının 350 milyon, dünyada internete giren kişi sayısının 1.7 milyar, şu ana kadar sadece Facebook'a yüklenen fotoğraf sayısının 30 milyar ve 1 yılda gönderilen mail sayısının ise 90 trilyon olduğunu vurguladı.

Bu verilerin müthiş rakamlar olduğunun altını çizen Prof. Dr. Özsoy, "İnternet, başkalarıyla paylaşmak istemediğimiz kişisel bilgilerimizin, özel yazışmalarımızın ve mahrem fotoğraflarımızın kontrol edilmesi riskinin yanında, oluşturduğu bağımlılık, insan sağlığını tehdit eden yeni hastalık türlerine yol açması ve internet üzerinden işlenen suçlara, farkına varılmadan hedef haline gelinmesi gibi nedenlerle çok farklı sorunları da beraberinde getirmektedir" diye konuştu.

Sadece bilgisayar kullanımına bağlı daha önce olmayan 7 bin 400 civarında yeni hastalık türünün çıktığını vurgulayan Prof. Dr. Özsoy, hatta bazı bilgisayar vakalarının, Amerika'da acil servislerde tedavi edilmeye başlandığını söyledi.

Yapılan araştırmaya göre, 7-14 yaş arasındaki internet kullanan çocukların sanal dünyada aradığı anahtar sözcükler arasında ilk üç sırayı YouTube, Google ve Facebook alırken, ardından ''sex'' ve ''porno'' kelimeleri geldiğini dile getiren Prof. Dr. Özsoy, şöyle konuştu:

''Çocukların yüzde 80'i porno ile ilk defa ödev yaparken karşılaşıyor. Çocuk girmek istemese bile, linkler çocukları o kadar farklı yerlere getiriyor ki... Zararlı sitelere girilmesini engellemek için o kadar filtre programları geliştirilmesine rağmen, kesin bir çözüm bulunamadı. Bütün bilim dünyasının mutabık kaldığı, tek kalıcı önleyici çare, 'çocuğunuz bilgisayarının monitörü kapıya doğru dönük olsun, çocuğunuzun odasının kapısı da açık olsun'. Bunun dışında hiçbir formül bulunamadı. Bu çözüm ne kadar büyük bir felaketle karşı karşıya olduğumuza işaret ediyor. Ama anne babalar çalışıyorlar. Herkes çocuğun başında bekçi değil. Eğer, olası zararlarından sakınmak için, bulunan en makul çözüm buysa, bu da çözüm değil. Öğretmenler çocukların internetten ödev yapmalarını sağlarken, o kaynaklara nasıl ulaşacaklarını, bilgisayarı nasıl güvenli kullanacağını öğretmek zorundalar.''

Prof. Dr. Özsoy, çocukların, bilgisayar kullanımı konusunda anne ve babalarından, öğretmenlerinden çok daha ilerde olduğunu, insanların, doğal olarak, kullanımını bilmedikleri şeylerin denetimini sağlayamadığını bildirdi.

Prof. Dr. Özsoy internet kullanıcısı kız çocuklarının yüzde 63'ünün sanal ortamda tanımadıkları insanlarla bir araya geldiğini ve diyaloğa geçtiğini aktardı.

Kitabının, alanında bugüne kadar yazılmış en kapsamlı çalışma olduğunu, kitabın bir kişiye bile faydası olmasının, ''bu kadar çabaya değdi'' diye düşünmesine neden olacağını ifade eden Prof. Dr. Özsoy, şunları söyledi:

''Her gün medyaya, internet kaynaklı nedenlerle hayatı kararan insanlara dair çok sayıda örnek yer alıyor. Kitapta, internetten kaynaklanan sorunlar nedeniyle hayatları kararan insanların hikayeleri de var. İnternet kaynaklı nedenlerle hayatı kararan insanlara dair örnekler giderek artıyor. Kitapta kötü örnekleri vermek istemezdim, ancak internet çok yeni bir olgu olduğu için, insanlar deneme yanılma yoluyla bunun zararlarını öğrenebiliyorlar. Almanya'da bir kadın, oyun oynamasını engelleyen iki çocuğunu boğarak öldürdü. Çin'de bir doktor, acil servisteki hastasına, oyun başından kalkamadığı için zamanında müdahale edemedi ve hasta öldü. Ardından yapılan araştırmada, 'Bilimsel araştırma yapıyordum' dediği, hastanın öldüğü dakikalarda, doktorun oyun oynadığı tespit edildi. Yaptığımız her işlemde bir elektronik iz bırakıyoruz.''

İki haftada internet oyunları yüzünden kaybolan çocukların haberlerinin izlendiğini aktaran Prof. Dr. Özsoy, ''Çünkü bilgisayar oyunlarının karakterleri parayla alınıp, satılabiliyor. Bir bilgisayar mühendisi arkadaşımızın, bir bilgisayar oyununda puanı çok yüksek. Başka bir arkadaşı, ona bu yüzden onun kullanıcı adını ve şifresini

almak için, 3-5 bin dolar para teklif etti. Çünkü fazla puan almış. Bu teklifi eden kişi, o puanla oyuna devam etmek istiyor. Olayın ulaştığı boyutu düşünün. Örneğin çocuklar internet kafelerde oyun oynayabilmek için, sokaklarda dileniyorlar'' diye konuştu.

''SANAL DOSTLUK KAVRAMI ORTAYA ÇIKTI''

Prof. Dr. Özsoy, insanların, sanal dünyada kelimelerden oluşturdukları hayal dünyasına, karşısındaki insanı dahil ettiğini, gerçek hayatta ise sanal dünyadan farklı bir dünyayla karşılaştıklarını belirtti. Özsoy, şunları kaydetti:

''Sanal dostluk kavramı ortaya çıktı. Sanal kişilikler o kadar ön plana geçti ki Avrupa'da binlerce insan sanal dünyada kullandıkları isimleri kullanmak için, mahkemeye başvuruyorlar. Çünkü sanal dünyada çok sayıda dost ediniyorlar. Sanal kimlikler gerçek kimliklerin önüne geçmeye başladı. Bağımlılık, 'onsuz olamamak' demektir. Bunu aşkta da günlük ihtiyaçlar itibariyle de tarif edebilirsiniz. Yaptığımız her iş kayıt altında. Eve girer girmez, üstümüzü değiştirirken zaman kazanmak için, bilgisayarın düğmesine basıp ondan sonra üstümüzü değiştiriyoruz. 20 sene önce olmayan bir şey bizi bu kadar etkisi altına aldıysa burada sorun vardır.''

''İNTERNETE EKLEDİĞİMİZ PROFİLLER...''

Prof. Dr. Özsoy, istihbarat ağlarıyla, sosyal ağlar arasında bir bağlantı olduğunu belirterek, insanların kendi elleriyle kendilerini ''fişlediğini'' savundu. Özsoy, şunları aktardı:

''Dayınız derdiniz olabilir. Facebook sayfana dayının fotoğrafını koymuşsun, altına da adını soyadını yazmışsın. İnternet ve telefon bankacılığında en kritik soru 'annenizin kızlık soyadı nedir?'. Annenin kızlık soyadı dayının soyadıdır. Gençlerimiz, tanımadıkları birçok kişiyi sosyal paylaşım sayfalarına ekliyorlar. İnsanlar bunlara dikkat etmiyorlar. Doğum tarihlerimizi, her bilgimizi paylaşıyoruz.

Örneğin tatile çıkarken, sayfamıza '15 gün tatildeyim' yazıyoruz. Kendimizi risk altına atıyoruz. Hırsızlar bile insanların evde olup olmadığını internetten takip etmeye başladı.''

Genç kızların, tanımadıkları insanlarla kameradan görüşürken, kayıt altına alındıklarının farkına varamadıklarını kaydeden Prof. Dr. Özsoy, ''İnternette tanıştığı çocuğa güvenen kızlarımız, çok samimi diyaloglar kurdukları için, sakıncalı görüntüler ortaya geçiyor. Ardından kötü niyetli kişiler, bu görüntüleri internette yayma karşılığında, kızlara onlarla beraber olmayı teklif ediyorlar. Bu son zamanlarda çok yaygınlaştı. Böyle bir durumla karşılaşıldığında, ailenize ve güvenlik birimlerine mutlaka haber verin. Sizden izin almadan sizi kaydeden bir insanın sözüne güvenilmez. Sizi daha büyük felaketlere sürükleyebilir'' dedi.

Bu tür bir olayın her genç kızın başına gelebileceğini, maalesef genç kızların büyük bir kısmının bu tuzağa düştüğünü kaydeden Özsoy, ailelerin böyle bir olay karşısında çocuklarına sahip çıkması ve güvenlik güçleriyle birlikte hareket etmeleri gerektiğini söyledi.
http://www.haksozhaber.net/news_detail.php?id=12982

DOĞRU OLANI YAPMAK

DOĞRU OLANI YAPMAK (Fırsatlardan yararlanmak değil, doğru olanı yapmaktır önemli olan.)

On bir yaşındaydı ve gölün ortasındaki adadaki evlerinde ne zaman eline bir fırsat geçse hemen balığa giderdi. Levrek avı yasağının kalkmasından bir gün önce, babasıyla akşamın ilk saatlerinde küçük güneş balıklarından yakaladı. Sonra oltasına yem takıp, oltayı fırlatma talimi yaptı. Yem suya değdiği zaman gün batımında suda altın haleler oluşturmuş, daha sonra gölün üzerinde ay doğmuştu. Oltasının hızla çekildiğini hissedince, oltaya büyük bir balık geldiğini anladı. Babası oğlunun balığı çekişini hayranlıkla izledi.

Çocuk sonunda yorgun düşen balığı sudan çıkardı. O güne kadar gördüğü en büyük balıktı, bir levrek; ama av yasağının kalkmasına sadece saatler kalmıştı. Baba oğul güzelim balığa baktılar, pulları ay ışığında ışıl ışıl parlıyordu. Babası bir kibrit yakıp saatine baktı. Saat on olmuştu. Av yasağının bitmesine daha iki saat vardı. Önce balığa, sonra oğluna baktı.

"Suya geri bırakman gerekiyor, oğlum," dedi.
"Baba!" diye itiraz etti çocuk ağlamaklı bir sesle.

"Başka balıklar da var," dedi babası.

"Ama hiçbiri bunun kadar büyük değil!" dedi çocuk.

Göle şöyle bir göz attı. Gölde hiçbir balıkçı teknesi yoktu. Babasının yüzüne baktı bu kez. Kendilerini hiç kimsenin görmemiş olmasına, kimsenin ne balığı yakaladıklarını bilmesinin olanaksız olmasına karşın, babasının sesinden bu konuda hiçbir ödün vermeyeceğini anlamıştı.

Oltanın ucunu balığın ağzından çekti ve balığı gölün karanlık sularına bıraktı. Balık suya düşer düşmez, şöyle bir çırpındı ve gözden kayboldu.

Çocuk bir daha bu kadar büyük bir balık tutamayacağından emindi.

Bu olay bundan tam otuz dört yıl önce oldu. Bugün o çocuk şehrin ünlü mimarlarındandır. Babasının küçük evi hâlâ o adadadır. Oğlunu ve kızlarını hâlâ o adadaki küçük eve balık tutmaya götürür.

Çocuk haklıydı. Bir daha o kadar büyük bir balık tutamadı.

Fakat değerler konusunda bir ikilem yaşadığı zaman hep o balığı gözünün önüne getirir. Babasından öğrendiği gibi değerler doğru ile yanlışın ne olduğu konusunda çok basit bir konudur. Güç olan yalnızca değerlerin uygulanabilmesidir.

Birileri görmediği zaman da doğru olanı yapabiliyor muyuz? Evet, küçüklüğümüzde bizlere balığı suya geri bırakmak öğretilseydi, doğru olanı yapabilirdik. Çünkü gerçeğin ve doğrunun
ne olduğunu öğrenmiş olurduk.

Doğru olanı yapma kararı belleklerimizdeki canlılığını hiçbir zaman yitirmez. Bu anıyı dostlarımıza ve torunlarımıza göğsümüz kabara kabara anlatırız.

Fırsatlardan yararlanmak değil, doğru olanı yapmaktır önemli olan.

ÇOCUĞUNU ÖYLE KARŞILA Kİ; eve geldiği zaman, en güzel yere geldiğini hissetsin...

EŞİNİ ÖYLE KARŞILA Kİ; yanına geldiği zaman, en doğru insana kavuştuğunu hissetsin.

ANNENİ ÖYLE KARŞILA Kİ; doğumundaki ağrıları lezzetle takas etsin.

BABANI ÖYLE KARŞILA Kİ; ömür boyu bir başka evlada imrenmesin.

İŞ ARKADAŞINI ÖYLE KARŞILA Kİ; dünyanın en iyi insanıyla, dünyanın en heyecanlı işini yapıyorum hissini yaşası

FAKİRİ ÖYLE KARŞILA Kİ; ona serdiğin sofradan, daha büyük bir dua sofrası sersin.

ZENGİNİ ÖYLE KARŞILA Kİ; gönlünü gördüğünde, kendi gönlünün fakirliğinden kahretsin.

Oysa şimdi dünyamızda yükselen değerler, ne kadar 'uyanık' olduğumuzu ve insanları nasıl atlatıp fırsatları değerlendirerek akıllı ve becerikli olduğumuzu kanıtlayan bir birey olduğumuzu göstermek değil mi?

Gönderen: Hayati ATALAY

NAZAR MASALI

Gözlük insanları nasıl mı mutlu ediyormuş? Nereye bakarsa baksın takan kişiye mesaj vererek. Ve gözlükten gelen mesajlar hep şu cümle ile son buluyormuş...

"Nazar" Masalı

Bir varmış, bir yokmuş… Âhir zaman içinde, insanlar hüsran içinde… Develerin nesli tükenmiş iken, pireleri ise görenlerin sayısı azalmış iken, şehirlerde trafik tıngır mıngır ilerlerken… Takvimler 2032'yi gösteriyormuş. Bu yıllarda zenginler az, fakirler çokmuş. Ülkelerin birinde Şahkan adında bir başbakan yaşarmış. Bu başbakanın ülkesinde insanlar oldukça mutsuz ve huzursuzmuş. Bu duruma son vermek isteyen Şahkan, Sükût Meclisi'ni toplamaya karar vermiş.

Sükût Meclisi, oldukça bilge insanlardan oluşurmuş. Sadece Başbakan'ın talimatı ile toplanırmış. Sabah 09.00'da oturum başlar, 5 dakika içinde günün sorusu ya da konusu okunurmuş. Sonrasında ise herkes 3 saat süreyle düşünceye dalarmış. Bu süre zarfında çay kaşığının bardağa dokunmasından çıkan sesin dışında bir ses kesinlikle çıkmazmış. Süre dolduğunda, bilge insanlar sırayla düşüncelerini söyler ve tartışırlarmış.

Bir perşembe günü, Şahkan'ın talimatı ile toplanan meclise şu cümleler okunmuş:

"İnsanları mutlu edecek bir sır ve yöntem geliştirmenizi istiyorum. Bu yöntemin uygulaması kolay olsun. İnsanlar mutsuz olduklarında bu sır ve yöntemle birlikte kısa sürede mutluluğu yakalayabilsinler."

Şahkan'ın bu cümlesinden sonra 12 bilge düşünceye dalmış. Soru oldukça zormuş. İnsanları mutlu edecek sade ve basit bir sır bulmak herkesin harcı değilmiş. Bilgelerin zihinlerinde fırtınalar kopmuş. Düşünce ve hayal âleminde nice fikirler savaşmış. Ve üç saat bir çırpıda geçivermiş. Ardından hararetli bir tartışma başlamış. Tartışma aralıklarla gece on ikiye kadar sürmüş. Gece on iki olduğunda sükût meclisinin bir cümlelik kararı açıklanmış. Ardında ise yapılacak işlemler sıralanmış. Bu meclis tüm düşüncelerini bir cümlede toplayacak kadar ustaymış.

Bu bir cümle ve sonrasında yapılacakların listesi Şahkan'a gitmiş. Şahkan bu cümleyi ve projeyi her zaman olduğu gibi hayranlıkla karşılamış. Ertesi gün bir yazılım bir de gözlük firması görüşmeye çağırılmış. Proje onlara aktarılmış. Yazılım firması kendinden beklenen bir çabuklukla bir ay içinde yazılımı tamamlamış. Gözlük

firması ise üzerinde toplu iğne başı büyüklüğünde bir kamera, çerçevesine çip yerleştirme imkânı olan kulaklıklı gözlüğü kısa sürede tamamlamış. İkinci ay iki firma ortaklaşa çalışmış. Pilot çalışmalarının ve deneme sürümlerinin ardından başbakanın önüne bir gözlük gelmiş.

Aslında Şahkan'ın o gün morali çok bozukmuş. Gözlüğü gözüne takmış, etrafa bir göz atmış. Gözlüğü takmasıyla keyfi yerine gelmiş. Gözlüğün seri bir şekilde üretilmesi talimatını vermiş. İlerleyen aylarda gelen tekliflerle birlikte gözlüğe son hali verilmiş ve seri üretime geçilmiş. Ve "Nazar" adı verilen bu gözlükler, dördüncü ayın sonunda tüm halka ücretsiz olarak dağıtılmış. Gözlüğü kullananların hayata bakış açısı değişmeye başlamış. Mutluluğu ve şükrü artmış.

Gözlük insanları nasıl mı mutlu ediyormuş? Gözlük, bakılan nesneyi kaydediyor sonrasında ise kulaklığından bu nesne hakkında çeşitli bilgiler veriyormuş. Diyelim ki, suya baktınız. Suyun etrafında bir parlaklık oluşuyor ve kulaklıktan şöyle bir ses geliyormuş: "Biliyor musun, Afrika'da insanlar içilecek su bulmak için her gün ortalama 3 kilometre yol kat ediyor. Ve buldukları su genelde çamurlu ve pisli bir su oluyor. Şükredecek çok şey var."

Ayakkabıya mı baktınız. Hemen ayakkabı üzerinde yıldızlar çıkıyormuş. Ve sonrasında ise şöyle bir ses kulağa fısıldanıyormuş: "Dünya da 300 milyon insanın hiç ayakkabı giymediğinin farkında mısın? Şükredecek çok şey var."

Ya da markete gittiğinizde gözlükten şöyle bir mesaj geliyormuş: "Burada gördüğün ürünleri rüyasında bile göremeyen milyonlarca insan var. Öyleyse şükredecek çok şey var."

Gözlükten gelen mesajlar hep şu cümle ile son buluyormuş: Şükredecek çok şey var. Gözlüğün bir özelliği de aynı nesneye baktığınızda her defasında farklı mesajlar sunmasıymış. İnsana sahip olduklarının kıymetini bildiren gözlük sayesinde halkın bakış açısı değişmiş. Bir süre sonra şükür bakış açısını yakalayan halk, gözlük olmadan da sahip olduklarının kıymetini idrak eder duruma gelmiş.

Gelelim Sükût Meclisine. Onların Şakhan'a sunduğu raporda geçen o meşhur cümle şuymuş:

"İnsan şükredebildiği kadar mutludur."

Mehmet Teber – Haber 7
m.teber@cplaniakademi.com

BÜYÜK KARDEŞ OLMANIN ZORLUKLARI

Eğer bir kardeşiniz olduysa yaşınız kaç olursa olsun bir gecede büyürsünüz. Bir anda sorumluluklarınız ikiye katlanır ve bir daha da azalmaz. Bir ömür boyu kardeşlerinizin türlü türlü dertleriyle ilgilenmek ve çözmek sorumluluğu altına girersiniz.

Siz iki yaşındasınızdır, kardeşiniz iki günlük ama abi veya abla olmuşsunuzdur bir kere… Sizin yaşıtlarınızın her türlü naz yapma hakları vardır ama siz nazlanmadan kendi ayaklarınız üzerinde yürümek yemeğinizi kendiniz yemek zorundasınızdır.

Derken bir süre sonra pabucunuzun dama atıldığını çok sevdiğiniz annenizin artık bir başkasını kucağından indirmediğini görürsünüz. Üstelik kardeşinize her yaklaşma denemenizde uzaklaştırıldığınızı fark edersiniz. Yeni kardeş gelmiştir ve de gitmeye niyeti yoktur.
Kardeşimiz olduğunda üç aşağı beş yukarı bunları hissettik hepimiz. Çocuk için normal şartlar altında ilk travmatik deneyim kardeşinin doğmasıyla yaşanır.

Bu konuda yapılan araştırmalara göre, kardeşler arasındaki yaş farkları, sonrasında oluşabilecek problemlerin çeşidini de ortaya koyuyor. Kardeşi 1-3 yaşları arasında doğan çocukların 'kuşkucu' , 3-5 yaş arasında doğanların 'içine kapanık', 6 yaşından sonra doğanların ise büyüyünce 'kendini ortaya koyamayan, silik' karakterde olma riski çok yüksektir. Bu kişilik bozukluklarının derecesi ise anne baba tutumlarına ve benlikteki yaralanmanın büyüklüğüne göre değişiyor. Kardeşinin doğduğunu hatırlamayacak kadar küçük olan çocuk kardeşinin varlığını kabul etmede daha az zorlanabiliyor. Yani diyebiliriz ki diğer değişkenler sabitlenebilirse, yaş farkının az olması bir avantajdır.

Büyük çocuk olmanın ilk sıkıntılı durumu olan kıskançlık duygusunu atlatabilenler, arkası bitmeyen bir dizi sorumlulukla daha baş etmek zorunda kalıyorlar. Mesela kardeşlerine oyun oynatmak, ağlıyorsa susturmak, anne mutfaktaysa bebeği oyalamak, kardeşin zarar görmesini önlemek, biraz daha büyümüşse ders çalışmasına yardım etmek… Daha bir sürü şey… Karşılığında ise anne babadan sadece eleştiri işiten, hiç takdir edilmeyen çocuk ne yapar biliyor musunuz? Kardeşinden nefret etmeye başlar…

Bunları söylüyorum çünkü o kadar çok insanla karşılaşıyorum ki kardeşinden nefret eden. Küçük yaşlarda kıskançlıkla başlayan, hep büyük kardeşin alttan almasıyla durumu geçiştirmeye çalışan aile tutumlarından dolayı sorumluluk altında ezilen büyük kardeşler ve sorumsuzca serpilen küçük kardeşler.

Söz konusu insan olduğunda tabi ki bunlar asla genellenebilecek bilgiler değildir. Özel ve istisna durumlar her zaman için vardır. İnsan davranışları hiçbir zaman tek nedenle elbet açıklanamaz. Bazı durumlarda küçük kardeşler, büyük kardeşleri bir ömür taşımak zorunda kalabilir. Ama bu yazıda vurgulamak istediğim şey, büyüklerin üstüne fazlaca giden ve merhameti adaletin önüne geçiren ebeveynlerin davranışlarını yeniden gözden geçirmelerine katkıda bulunmak.

Merhamet ve fedakârlık elbette yüksek duygulardır ama adalette öyle. Adaletsiz, merhamet eksik kalır. Ve hep büyük olandan merhametli olmasını istemek, omuzlarına gereğinden fazla yük koymak anlamına gelir ki bir yerde taşıyamaz altında ezilir.

Yaşları 7 yaş,3 yaş ve dört aylık üç çocuğu olan bir ailede annenin davranışlarına baktığımda gördüğüm şuydu ne zaman çocuklar kavga etse anne dönüp büyük olanı azarlıyordu. Önce dinlemeden haklı mı haksız mı anlamadan otomatik kısayolu tuşlayarak büyük olan azarlanıyordu. Küçüğe gösterilen merhamet, büyüğe adaletsizlik yapılmasını doğuruyordu. Büyük olanla konuşmayı denediğimde ''annem benden nefret ediyor, kardeşimi benden çok seviyor, benim ölmemi istiyor ,keşke kardeşim ölse de kurtulsak'' dediğini üzülerek gördüm… pek çok evde benzer şeyler yaşandığını da biliyorum.

Büyük bir olasılıkla annenin her geçen dün azalan tahammülü büyüğü daha da sıkıntılı bir çocuğa çevirecek, bir süre sonrada üçüncü kardeş onlara katılacak…

Aslında yapılması gereken şey önce sakin olmak ve çok iyi gözlem yapmak. Durumu anlamadan bağırmamak. Küçük zarar görmesin, büyük olan nasıl olsa kendini kurtardı diye düşünüp büyük çocuğu psikopatlaştırmamak önemli.

Her çocuğun yaşı kaç olursa olsun ilgi ve sevgiye ihtiyacı vardır. İlk olarak doğdu diye bütün ilgi hemen ikinciye dönmemelidir. Yüz voltluk on ampulün aydınlattığı bir odada, bir anda altı ampul patlarsa ne olur? Ortam kararır. Aynen onun gibi ikinci kardeş geldiğinde eğer öncesinde psikolojik olarak hazırlanmamışsa, büyük kardeşin dünyası da aynen öyle kararır.

Anne ve babanın bunu fark etmesi ve patlayan ampulleri özenle ve sabırla değiştirmesi gerekir. Yok öyle sen artık büyüdün, demekle kimse bir anda büyümüş olmuyor… Tüm çocukları arasında kalan anne, babalara kolaylıklar dilerim.
Ayrıca tek çocuk idealdir diye düşündüğüm sanılmasın onunda ayrı dertleri var zira… Küçük çocuk olmak da büyük çocuk olmak kadar ayrı risk ve sorunları taşıyor…Birde ortanca çocuk sendromu var ki her biri ayrı bir yazı konusu…
Aman dikkat tatildeyiz büyük çocukları fazlaca üzmeyelim…

Nazli Özburun
Aile Danismani Sosyolog

CEHALETLE TERBİYE EDİLEN MÜSLÜMANLAR

1930'lu yıllarda bütün Türkiye'deki liselerin sayısı (Akşam kız sanat mektepleri, meslek liseleri dahil) 40'ın altındaydı.
O tarihlerde lise azdı ama eğitim kalitesi çok yüksekti. Keyfiyet üstünlüğü vardı.

Okulların idarecileri ve öğretmenleri (müspet veya menfi olsunlar) Sultan Abdülhamid maarifinde yetişmişlerdi.
Bütün müdürler ve öğretmenler bin yıllık Türkçeyi okuyup yazabilirlerdi.

Zamanımızda binlerce lise var ama kalite çok düşüktür.
Bazı liselerin zaman zaman fizik, kimya, cebir, geometri ödülleri kazanması kimseyi aldatmasın. Türkiye adındaki bu ülkede yazılı, edebî, zengin kültür Türkçesini öğretemeyen bir eğitim sistemine eğitim denilemez.

Nice zamandan beri okullarımız cahil yetiştiriyor.
Edebî ve yazılı Türkçeyi bilmez... (Günlük iletişim Türkçesini bilmek için okula gitmeye lüzum yoktur.)
Millî tarihini, gerçek tarihi bilmez.
Mantık bilmez.
Psikoloji bilmez.
Ahlak ilmini bilmez.
Estetik bilmez.
Metafizik bilmez.
Doğru dürüst beşeri ve iktisadî coğrafya bilmez.
En büyük klasik şairimiz Fuzulî'yi okumaktan, anlamaktan âcizdir.
Hüseyin Rahmi'nin romanlarını orijinal metninden okuyup anlayamaz.

Bizim liselerimizde ne okutulur: Bol bol resmî ideoloji okutulur.
Mavallar ve masallar...
Mitoloji...
Balığın tırmandığı kavak hikayeleri...

Liselerimiz maalesef cebir geometri, fizik kimya bile öğretemez doğru dürüst.
Öğretebilinseydi, lise diploması alan çocuklarımız avuçla para ödeyerek özel dershanelere gitmek zorunda kalmazlardı.
Adına düzen mi, sistem mi denilen bu heyula, bu ucûbe Türkiye halkını niçin cahil yetiştirmiştir?

Onlar, Japonya'nın Kore'de uyguladığı eğitim sistemine benzer işler yaptılar.
Japonlar, Kore'yi sömürgeleştirdikleri devirde, yerli halkın orta okuldan yüksek tahsil yapmasına izin vermemişlerdi.
Bizimkiler aynısını yapmadılar ama eğitimin ve üniversitelerin kalitesini düşürerek Müslüman halkı cehaletle terbiye ettiler.

Şu Müslüman halka bakınız:
1928'den önce yazılmış, basılmış kitapları, belgeleri okuyamaz. Okumasını öğrense

bile manasını anlayamaz.

Mantık okumamış biri ziyalı, münevver, aydın bir vatandaş olabilir mi?
Düzen-bazların eğitim sahasında ana prensipleri şuydu:
Aman Müslümanlar cahil kalsın.
Aman Müslümanlar zengin kültür Türkçesini öğrenmesin.

Aman Müslümanlar tarihlerini bilmesin.
Düzen-bazlar hedeflerine yüzde yüz ulaşamadılar ama genç Müslüman nesilleri cahil bırakmak konusunda çok başarılı oldular.
Kültürümüzde büyük bir kopukluk meydana getirdiler.

Müslüman halkı kasıtlı ve planlı bir şekilde böldüler parçaladılar.
Mâlum: Böl, parçala, darmadağın hale getir ve hükmet.
Müslümanlara sömürülebilirlik sıfatını kazandırdılar.
Müslümanlarda keskin akıl, firaset, fetanet bırakmadılar.

Zamanımızda Müslüman yığınlar ne kadar kolay kandırılabiliyor, aldatılabiliyor.
Peygamber (Salat ve selam olsun ona) "Mü'min bir delikten çıkan zararlı tarafından iki kere sokulmaz" buyurmuş. Bugünkü Müslümanlar bir kere değil, bin kere sokulsalar, aldatılsalar bin birinci zarara uğramaya hazırdır.

Bir yandan eğitimle bozdular, bir yandan da İslâmî cemaatlerin, tarikatlerin, hizip ve fırkaların, grupların içine insî şeytanlar, casuslar, ajanlar, provokatörler sokarak onları yanlış yollara yönlendirdiler.
Müslümanların yararına olan şeylerle zararına olan şeyleri ayırt edemeyecek hale getirdiler.

Bugün ülkemizdeki İslâmî hareketin, siyasal İslâm'ın, İslâmcılığın, İslâmî aktivizmin içine Siyonistler, Haçlılar, Evangelistler bile girmiştir.
İlhamlarını Roma'dan, Washington'dan, Tel-Aviv'den alan Müslüman politikacılar, Müslüman baronlar vardır.
Müslüman halka bunları çok açık, çok seçik şekilde anlatamazsınız. Birileri buna izin vermez, sizi yerler, sizi parçalarlar.

Müslüman nurlu, ziyalı, bilen, irfanı olan, hikmet sahibi, firasetli, fetanetli insan demektir.
Eskiden medreseler ve tekkeler böyle Müslümanlar yetiştiriyordu.
Sultan Abdülhamid maarifi böyle Müslümanlar yetiştiriyordu.

Müslüman toplum yeterli sayıda böyle vasıflı, güçlü, üstün ziyalı, bilgili, kültürlü, ferasetli, fetanet sahibi, hikmetli, ahlaklı, faziletli, mürüvvetli elemanlar yetiştirmez, bunlardan oluşan kadrolar kurmazsa; bugünkü "sömürülebilirlik, aldatılabilirlik, cahillik" statüsünde kalırsa asla hür olamaz, aziz olamaz, hukukunu ve haysiyetini koruyamaz.

Cebir geometri bilmeden de vasıflı ve ziyalı Müslüman olunabilir ama hikmet bilmeden, mantık bilmeden, edebî zengin Türkçeyi bilmeden, gerçek tarihi bilmeden, sanat kültürüne sahip olmadan böyle olmak mümkün değildir.

İslâm medeniyet dinidir. Bedeviyet dini değildir.
Kâfirler ve münafıklar Müslümanların cahil kalmasını, bedevî olmasını istiyor.

KÜÇÜK BİR ÇOCUK

Küçük bir erkek çocuk annesine sordu "Niçin ağlıyorsun?".
"Çünkü ben kadınım" diye cevapladı annesi. "Anlamadım!" dedi çocuk.
Annesi çocuğu kucaklayıp "Ve hiçbir zaman anlayamayacaksın!" dedi.
Babasına "Baba, annem niçin ağlıyor?" diye sordu.
Babanın cevabi "Bütün kadınlar sebepsiz ağlayabilen yapıdadır" diye cevapladı.
Küçük oğlan büyüdü, yetişkin adam oldu, hala kadınların niçin ağladıklarını keşfedemedi.

Nihayet öldükten sonra cennete gittiğinde Allah'a sordu. "Allahım!" dedi "Kadınlar niçin bu kadar kolay ağlayabiliyorlar?" Allah dedi ki... "Ben kadınları özel yarattım!... Tüm yaşamın ağırlığını taşıyabilecek kuvvette olmasına rağmen başkalarına teselli verecek kadar yumuşak omuzlar, Doğumun acısına olduğu kadar doğurdukları evlatlarının nankörlüğüne dayanabilecek iç kuvvetini verdim. Başkalarının kuvvetinin kalmadığında devam edecek azmi, ailesinin hastalığında yorgunluğa pabuç bıraktırmayacak kudreti verdim. Her türlü şart altında ve hatta annelerini çok kötü incitseler de çocuklarını sevmek duygusallığını verdim. Bu duygusallık her yastaki çocuklarının yaralarını sarmalarına, sorunlarını dinleyip paylaşmalarına yardım ediyor. Kocalarını tüm kusurlarıyla sevmek kuvvetini verdim. Erkeğin kaburgasından onları erkeğin kalbini korumaları için yarattım. Onlara iyi bir kocanın eşini asla incitmeyeceğini fakat bazen destek ve kuvvetini deneyecek davranışlarda bulunacağını anlayacak duyarlı bir zekâ verdim. Tek zayıflık olarak kadınlara birer göz yaşı verdim. Tamamen kendilerinin sahip oldukları, ihtiyaçları olduğunda kullanmak üzere... İnsanlık için bir gözyaşı..." diye cevapladı.

Kadını güzel yapan şey ne saçı ne vücudu ne kendini ne şekilde taşıdığıdır. Kadını esas güzel yapan sevgisini paylaşabilmesi, fedakârlığı, sorumluluğu, anlayışı, sadece bilgiye değil aynı zamanda kalbe de yönelik aklıdır.

KİTAP TİRYAKİLERİ NASIL İNSANLARDIR

Kitap tiryakilerini yakından tanıyalım...

Kalabalıkların pek de umurunda olmayan, kapitalist tüketim ve yaşayış biçiminin hızlı akışı içerisinde dikkatleri çekmeyen, bâzı hâllerde kahraman ve model şahsiyet, bâzı hâllerde ise başkasına zararı olmayan, fakat kitaba müptelâlıklarından dolayı bir çeşit mistik hasta sayılan bu insanları yakından tanımak veya hayat hikâyelerini okumak lâzım geldiğine inanıyorum. Bunların kitap sevdaları, geniş kitlelerce sözüm ona imrenilen, dünyalık zevkimizi tatmin eden futbolcu, sahne sanatçıları vb. tiplerden daha fazla alâka duyulacak ve yerine göre hürmet edilecek meşguliyetlerdir. Kitap tiryakilerini, sabun köpüğü gibi akıp giden ve bir kalıcılığı olmayan bu taife ile mukayeseden edep duyarım Kitap tiryakilerinden birkaç prototipi okuduğumuzda bu yalnız ve alkışsız insanlar belki de herkesin övgüsüne mazhar olacaktır.

Kitap Tiryakilerinden Portreler

Kitap Delileri: “Kitap toplama arzuları dur durak bilmeyen tiplerdir. Kitabı okumak için almazlar; seyretmek, üzerinde yatıp uyumak, okşamak için edinirler.” Bunların kitaptan ilim, fikir ve yorum çıkaracak kadar seviye ve gayretleri yoktur.

Kitapla yan yana, aynı odada bir arkadaş, bir eş gibi bulunmaktan dolayı mutluluk duyarlar. Bu tiplere “kitapperest” diyenler de var. Kitaba olan aşklarından dolayı bunlara daha makul ve saygılı yaklaşanlar, “mecanin-i kütüp” yâni kitap mecnûnları unvanı ile taltif ederler. Yahya Ayaşlı’nın (Türk Yurdu, Ağustos 1999) câmiadan birisi olarak anlattıklarının ana fikri şöyle: Kitabı hataları ve sevaplarıyla severler. Sadece biblo gibi gösterişli kitaplardan değil, eskimiş, sararıp solmuş, sayfaları lekelenmiş, geçmiş zamanın izlerini taşıyan kitaplardan bile tat ve zevk alırlar. Görmeden, dokunmadan, kokusunu hissetmeden kitap almayı sevmezler. Onlarda kitap aşkı en son safhada olup âdeta bir hastalığa dönüşmüştür. Geceleri gündüzleri kitaptır. Onun adını söylerler, onun sohbetini yaparlar, sadece o, hep o konuşulsun isterler. Dahası, kitap delileri yahut mecnunlarının kimseye ödünç kitap vermedikleri, kitaplarından fotokopi dahi aldırmadıkları söylenir. Kitap delisinden ödünç kitap isteyen birisi kitabı alamayınca öfkelenmiş ve “inşallah terekenden alırım” demiştir. Hattâ bu tipler kütüphanelere girmedikleri gibi, bunu zül sayarlar. Kitapların bizzat kendilerinde olması gerektiğine inanır ve rakipsiz olmayı isterler. Bir kitabın nüshasının kendi elinde olması bir kitap delisinin en büyük övünç ve mutluluk kaynağıdır. Ve başkalarının kitaplarını asla okumazlar. Öyle ki, kucağında yaşadığımız toplum bazı halleriyle kitaba düşkün insanları ‘kitapdelisi’ olarak tavsif etmiştir.

Kitapgizler: Bunlar “kitabı kilit altında tutmaktan” bir sanat eseri hazzı gibi büyük haz duyarlar. Esas özellikleri kitabı kimseye göstermez ve kıskanırlar. Yalnızken, etrafta, hatta evde kimsenin olmadığı vakitlerde kitaplarını severler, dokunurlar. Bunlara göre, kitapta büyük hazine vardır. Böyle fehmederler. Fakat kitaptan faydalı bir ilim ve düşünce çıkaracak kadar derin ve seviyeli değillerdir.

Kitapseverler: Bu tipler, kitaplara muhtevasındaki önem ve değeri kadar alâka duyar ve okurlar. Kitabı toplamakla kalmaz, faydalanmak ve konuda uzmanlaşmak için sürekli kitap okur ve not çıkarırlar. İlgilendikleri sahadaki bütün kitapları toplamaktan geri kalmazlar. Bunlar, iyi kâğıda özenle basılmış kitapları okumaktan haz duyarlar. Bir kitapseverin özelliği, kitabın kaliteli metin baskısı, güzel resimleme ve teknik taraflarına da önem veren biridir. Kitapla alışverişleri belli bir dozdadır. Kitap dostları aşırı olmayan, mutedil, ama seviyeli tiplerdir.

Kitap Kurtları: Bu tipler, kitapseverlerin daha ileri müptelâlarını oluştururlar. Y. Ayaşlı’ya göre kitap okuma ihtiyacının yanında kitap almak, kendi özel kütüphanesini kurmak isteği ağır basar. Yeni kitaplar kadar eski kitapları da iyi tanırlar. Bir sahaf dükkanında iyi kitabı kokusundan anlar, bir yığın kitabın arasından çeker çıkartırlar. Kitap kurdu gittiği her yerde, şehirde önce kitapçı dükkânlarını sorar. Kütüphanelerde, depolarda, terekelerde hep hayâlindeki kitapları arar. Kitap kurdu, gözüyle kitaplık raflarını tararken, en kenarda bir kitabı kendinden emin bir şekilde seçip bulur ki, işin ehline “işte tam bir kitap üstadı” dedirtir. Bir kitabın izinde olmak, bir kitabı bir ömür boyu aramak ve sonra bir gün hiç beklenmedik bir anda buluvermek! Bu duyguyu her kitap kurdu tatmıştır. Bir kitabı bulmak her şeyin bitmesi anlamına gelmez; yeni arayışlar başlar. Eline aldığı her kitabın sayfalarını ümitle, heyecan ve merakla çevirir. Dinmeyen, bitmeyen bir heyecandır bu.

Kitap Avcıları: Kitap kurdunun bir ileri derecesidir. Her yerde, her zaman, durmak ve usanmak bilmez kitap arayıcılarına denir. Bu tipler, kitaptan ilim ve irfan öğrenme sınırlarını aşarak sırf aradıkları kitaba sahip olmak için yurt dışına çıkacak derecede ihtiraslıdırlar. Tabiî ki kitapla alâkaları seviyelidir. Kitaptan faydalanmayı bilir ve anlarlar. Y. Ayaşlı'dan anladıklarıma göre, kitap kurdu, kitap mecnunu ve kitap avcısının derece derece artan kitap edinme tutkusunda ayırıcı, kalın ve kesin bir çizgi yoktur. İyi bir kitap okuyucusunun kendini şöyle bir yokladığında, kitapseverlikten kitap mecnunluğuna, oradan kitap avcılığına kadar gidip geldiğini ve hepsinden izler taşıdığını görürüz.

Kitap Gardiyanları: Bu tipler, sadece sahaflarda eski kitap takip ederek çeşitli manevra ve hamlelerden sonra mutlaka almaya çalışan kitap avcılarının okumayan, yazmayan, hatta ilmî seviyeleri olmayan enteresan kitap meraklılarıdır. Seyfettin Sağlam'ın Türk Yurdu dergisindeki (Sayı:144, l999) uzun ve zengin yazısından anladıklarımın hülâsası şöyle: Kitap gardiyanları çok tuhaf bir kitap meraklılarıdır. Aldıkları kitabı solmaz bir beze sararlar. Bir başkasına elleri titreye titreye gösterirler. Elde ettikleri kitaptan ancak birkaç paragraf okuyacaklardır. Bunların hangi sahafa ne zaman uğrayacağı dakikası dakikasına bilinir. Tecrübeli sahaflar bu tiplerin geleceği saatleri iyi bilir, ona göre hareket ederler. Gayeleri kitabı muhafaza etmek ve en büyük zevkleri yeni çıkan bir kitabın kaynakçasına bakarak kendilerinde olan bir kitabın kaynakta yer almadığını göstererek tatmin olmaktır. Kitap müzayedelerinde kendilerinde olan kitapların çok yüksek fiyatlarla satıldığını gördüklerinde yüreklerine su serpilir. Sohbetlerde sık sık kendi kütüphanelerine fiyat biçerler. Kütüphanelerden faydalanmazlar. Sorulduğunda, ilgilendikleri bir konu vardır. Malzeme tamamlandığında bir gün oturup yazacaklarını söylerler. İlginç huyları kitap almak ve muhafaza etmektir. Müzayededen yüksek fiyatla kitap almışlarsa

karar kara düşünürler. Satın aldıkları kitapla kitapçı dükkânında karşılaşmamaya gayret ederler. Müzayededen aldıkları kitap, kitapçı dükkânında çok ucuz bir fiyatla kendilerine baktığında dünya başlarına yıkılır. Bu tipler, hanımlarından çok korkarlar. Hanımları, onların kitapçı dükkânlarına gitmelerini yasaklamışlardır. Çok zaman bu işi gizli yaparlar yahut eve getirdikleri kitapların "çok önemli bir yazar dostuna ait olduğunu ve uzun süreliğine ödünç aldığını" söyleyerek hanımlarını güya ikna etmiş olurlar. Sahafa gitmeye niyet ettikleri sabah hanımlarına belli etmeden sefere çıkar gibi hazırlanırlar. Çarşıda bir şey yemezler. Evde iyi kahvaltı etmişlerdir. Sularını sahaflardaki çeşmeden içerler. Bu tiplerin çoğunluğu sigara da içmez. Üç-beş paket sigara bedeline, hayâl ettikleri bir kitabı almayı düşünüp teselli olurlar.

Kitap Bilimciler: Bu isimlendirmeyi naçiz tecrübemle yapmaktayım. Bu tipler aslında kitap tiryakileri arasına giremez. Ancak mevzu kitap ve insan olunca, yaşanılan her tür kitap ve insan teatisini de bilmek durumundayız. Kitap bilimciler, Semavî kitaplar ve hususi olarak Kur'an-ı Kerim karşıtı Batı'nın pozitivist, materyalist felsefe ve bilimine dayalı kitapları esas alan taifedir. Her hâl ve şartta aklın, düşüncenin ve her olgunun kaynağı olarak karşınıza tutarak ısrarla her şeyin bu bilim kitaplarında var olduğunu despotça söylerler. Materyalist bilimin ürünü kitaplar dünyadaki eşya ve olayların, hayatın ve tabiatın sırlarını izah etmeye yeterlidir, diyen kitap bilimciler, sayıları az da olsa, Batıcı-seküler rejiminin bürokrasisinin yandaşları bazı gazeteci, üniversite idarecisi, akademisyen ve yazarlar gibi rejim seçkinlerinden oluşmaktadır. Onlara göre bilginin kaynağı ve tek doğru "müsbet bilim" kitaplardır. Olur olmaz her yerde, medyada, okullarda, resmî toplantı ve konferanslarda, özellikle resmî anlayışın mesnedi olarak bahis konusu kitapları gözünüze sokarak kaynak gösterirler kitap bilimciler. Mahiyeti bakımından bu güruh asla kitapsever camiasından değildir. Kitapla ünsiyetleri yoktur. Kitabı ideolojik ve siyasî bir baskı aracı olarak kullanırlar.

Kitap Düşmanları: Kitaptan tiksinir, nefret eder ve elini sürmezler. Ecdadımız bu vandal ve bedevî meşreplere "kitap yağıları" derlermiş. Bu tipleri kitap

dostlarının arasına almaktan maksadım, kitaba yaban davranışlarıyla kitap tiryakilerinin kitaba bağlılıklarını diri tuttukları içindir. Bu kitap yağılarının muhalefetlerini, antipatilerini yeri geldikçe anlatarak, kitapsever camiasının, dâvalarını daha iyi sahipleneceklerine inanıyorum. Kitap düşmanları, bu tavırlarından mazoşist ve kıskançlığın en üst derecesinde bir haz duyarlar. Günümüzde her üç haneden birinde bu taifeden mevcuttur. Tarihteki toplu kitap düşmanlarından bahsetmek bu yazının sadedini aşar. İslâm seyyahı İbn Battuta'nın "Seyahatnâmesi"nden tek cümle bu taifenin menşeini ifade etmeye yeter: Moğollar 13. asırda Bağdat'ta 24.000 âlimi öldürdüler. Kütüphanelerdeki yüz binlerce kitabı Dicle nehrine attılar ki, nehrin önünde bir baraj oluşmuştu. Nehrin taşmasından korkup kalan kitapları cayır cayır yaktılar."

Kitap Yakanlar: Kitap ve kitap dostlarının baş düşmanlarını anlatmak, (cellatlarını demek daha münasiptir) Batı'nın ve Doğu'nun uzun tarihlerine inilmesini lüzumlu kılan bir mevzudur. Avrupa'nın orta çağında Katolik Kilisesinin cevaz vermediği keşifleri, Katolikliğin ilahiyat temellerini tenkit eden ilmî mevzuları yazanların, kitaplarıyla birlikte, sindirilmiş kalabalıkların gözleri önünde yakıldıkları herkesin malumudur. Avrupa'da en çok kitap yakma hadiseleri Engizisyon döneminde gerçekleşmiştir. İspanya'da hem Endülüs'ten kalan Arapça kitaplar hem de zorla Hıristiyanlaştırılan güney Amerika 'nın yerli kültürlerini ve Maya medeniyetini anlatan kitaplar Engizisyon döneminde yakılmıştır. Daha eskiye gidildiğinde İskenderiye kütüphanesinin Romalılar tarafından yer ile yeksan edildiği malûmdur. 1204'de İstanbul'a saldıran Latin Haçlıları el yazması kitapları ateşe vermişlerdir. Nazi dönemi Almanya'sında dünyaya mal olmuş yüzlerce ilim adamlarının kitapları törenle yakılmıştır. Şili'de Pinochet diktatörlüğü muhalif aydınlara ait binlerce kitabı ateşe vermiştir. Doğu'da bu kötü cürmün faili olarak Cengiz Han'ın Ordularının Bağdat Kütüphanesini yakmasını gösterebiliriz. Moğollardan yedi asır sonra Bağdat'ta bu defa da ABD'nin Irak'ı işgal etmesiyle 500 bin ciltlik koleksiyona ve dört binin üstünde el yazmasına sahip Millî Kütüphane önce yağmalandı, sonra da yakıldı. Çin'de Komünist Mao döneminde kültür devrimine aykırı görülen başta Konfüçyüs'ün olmak üzere eski Çin kültürüne ait on binlerce kitap yakılmıştır. İslam dünyasında bu şenî cürmün işlenişi çok azdır. Abbasi devletinde Halife Mustencid 1150'de Ehl-i Sünnet akidesine aykırı olduğu kabul edilen İsmailli mezhebinin fikirlerini anlatan İhvan-us Safa Risalelerini ve İbni Sina'nın eserlerini yaktırmıştır. Osmanlı ve öncesi Türk dünyasında kitap yakılma hadisesi yoktur. Fakat Cumhuriyet döneminde resmî tarihe aykırı diye millî mücadele dönemi paşalarından Kazım Karabekir'in hâtıratına matbaada el konarak tuğla harmanlarında yakıldığı bilinmektedir. Ayrıca Cumhuriyetin ilk yıllarında Topkapı Sarayı'ndaki bir yığın tarihi değeri olan yazma eser aynı binanın kalorifer kazanında yakıldığı da malumdur (Abdullah Muradoğlu,Yeni Şafak Kitap Eki, Haziran 2006)

Bu güruhun bir kısmı aslında medeniyetten ve kökleşmiş geleneği olan toplumdan korktukları için kitaba düşmandır. Diğerleri ise, Orta çağda Batı'da dogmatik kilise anlayışının yaptığı gibi farklı olanı yazana kabul etmemekten kaynaklanan düşmanlıktır. Ayrıca modern zamanların ideolojik devlet ve hükümet anlayışlarında kendi fikrinden olmayan kitapları toplatıp kalorifer kazanlarında yaktıran bağnazlar vardır. İdeolojik hâkimiyetlerini korumak için yeni düşüncelere

veya milletin temayül ettiği anlayışları dile getiren kitaplara tahammül edemeyenler vardır. Âmâ üstadım Cemil Meriç'in ifadesiyle, bunlar kitap ve düşünceden kuduz köpekten kaçarcasına kitaptan korkan bürokratik oligarşiyle ve siyasî idarecilerdir.

Kitap Yırtanlar: Kitap âleminde kitaplarla menfi irtibatı olan bir başka tiplerde kitap yırtanlardır. Kitabı hem sevmezler hem de anlamazlar. Lâkin zevahiri kurtarmak için mecburî olarak kitaptan gelecek faydayı sırf o andaki çıkarları için düşünürler. S. Sağlam'a göre, "Kitaba düşman kapısından ekmek istiyormuş gibi yaklaşırlar. Kitaptan alacaklarını aldıktan sonra içine pislemedikleri kalır." Lüzumlu sayfaları hissettirmeden yırtarak alır ve yaralanmış kitabı rafa bırakıverirler. Kitap gibi mübarek eli ve canı olmayan bir mahlûka yakışmayan bir münasebet içerisinde olan bu çok sığ ve basitin de basiti tipler ortaokul, lise ve üniversite talebeleri arasından çıktığı gibi, işleri icabı kütüphanelerden ve resmî kurumların kitaplıklarından istatistikî veri toplayan memurlardan da çıkmaktadır.

Kitapçalarlar: Batıcı entelektüel dilde bu tiplere "bibliyokleptomani" (kitap çalma hastalığı olan kimse) denilmektedir. Kitapla alâkaları ve seviyeleri düşük olan bu tipler ruhî sapma içinde bulunan bir çeşit hasta sayılmaktadır. Kitabı çalarak biriktirmekten hoşlanırlar. Çaldıkları her kitap, bunlar için bir nevi tatmin vasıtasıdır. Çaldıkları kitabı okuyup, yorum çıkarmak ve kaynak olarak kullanmak gibi bir dertleri yoktur. İlmî ve edebî birikimleri olmadığı gibi kişilikleri de yoktur zaten. Kitapla ünsiyetleri ilk gençlik çağında amatörce başlayıp orada noktalanmıştır. Özlerinde kitapsever bir meşrepleri yoktur. Bu özü sağlıklı sürdüremeyince, şuur altlarında yine de saklı olan kitap tutkularını ruhî bir sapma içerisinde çalarak devam ettirmektedirler. Çaldıkları kitapları evlerindeki vitrinin raflarına dizip bakmayı severler. Tuhaf karşılanacak ama, bu tipler fakirlerden değil, aksine düzenli geliri olan kişiler arasından çıkmaktadır.

Kitap Alıp Vermeyenler: Bu tipler iki gruba ayrılır. İlk grubun tipleri, ilmî ve edebî seviyeleri yüksek, hatta son derece vakar ve itibar sahibi kişilerdir. Dahası, yazan ve derin okuyan insanlardır. Fakat, bir huyları vardır ki, kitap dostlarından aldıkları kitapları aylar, hatta yıllar geçer de vermezler. Sebebi şudur: Kitapla iştigalleri ilmî araştırmacı seviyesinde olduğu için unutkan ve dağınıktırlar. Zaten bu tiplere ödünç kitap verenler asla istemez ve gücenmezler. Çünkü kitapların bunlarda olması evlâdır. İkinci grup ise, kitapla irtibatları uzmanlık seviyesinde olmayıp sıradan okuyucu tiplerdir. Maymun iştahlılardır. Dostlarında veya herhangi birinin elinde gördükleri bir kitabı okumak istediklerini söyleyerek alırlar ve bir daha iade etmeyi akıllarına getirmezler. Aldıkları her kitabı hiç bitirmedikleri gibi, çok zaman yirmi-otuz sayfa okuyup, düzenli kitaplıkları da olmadığı için bir köşede bekletirler. Kitap alıp vermeyenlerin bir başka tipleri vardır ki, bunlar karakter olarak ilk iki gruptan farklıdır. Bunlar biraz hin ve maksatlıdırlar. Sürekli ve plânlı olarak, tanıdık tanımadık herhangi bir kitap dostunda gördükleri bir kitabı ödünç ister bir daha asla vermezler. Bu şekilde topladıkları kitaplarla kendi çaplarında kitaplık meydana getirirler ve bundan normal olmayan tuhaf bir haz duyarlar. Okumak, yazmak ve kaynak olarak kullanmak gibi hedefleri yoktur ve seviyeleri çok düşüktür. Bu tipin en çarpıcı bir misali: Türkiye'nin tek partili yıllarında Babıâli basının patronlarından Hakkı Tarık Us, hiç okumayan, yazmayan ve birikimi olmayan biridir. Bir gün, dönemin ünlü yazarı Peyami Safa'yı evine davet eder. Peyami Safa, salonda çok ciddî bir kütüphane ile karşılaşınca sorar: "Sizin bu kadar okuduğunuzu ve kitaba

düşkün olduğunuzu bilmiyordum. Bu kadar kitabı nasıl temin ettiniz?" Us: "Ben hiç kitap okumam ve de satın almam. Bu gördüğünüz kütüphaneyi yıllardır başkalarından alıp da vermediğim kitaplardan meydana getirdim."

Kitaplar var olduğu sürece, kitap sevdalıları da her zaman enteresan, tuhaf ve çarpıcı kitap maceralarıyla var olacaklardır. Kapitalist tüketim çağında bunların sayıları azalmaktadır. Buna hakikaten üzülmek ve kaygılanmak lâzım. Kitabı sevmenin, kitabı cazip hâle getirmenin hasbî temsilcileridir bu tipler. Kitaplara giden yolun yalın kılıç fedaileri ve hamileridir.

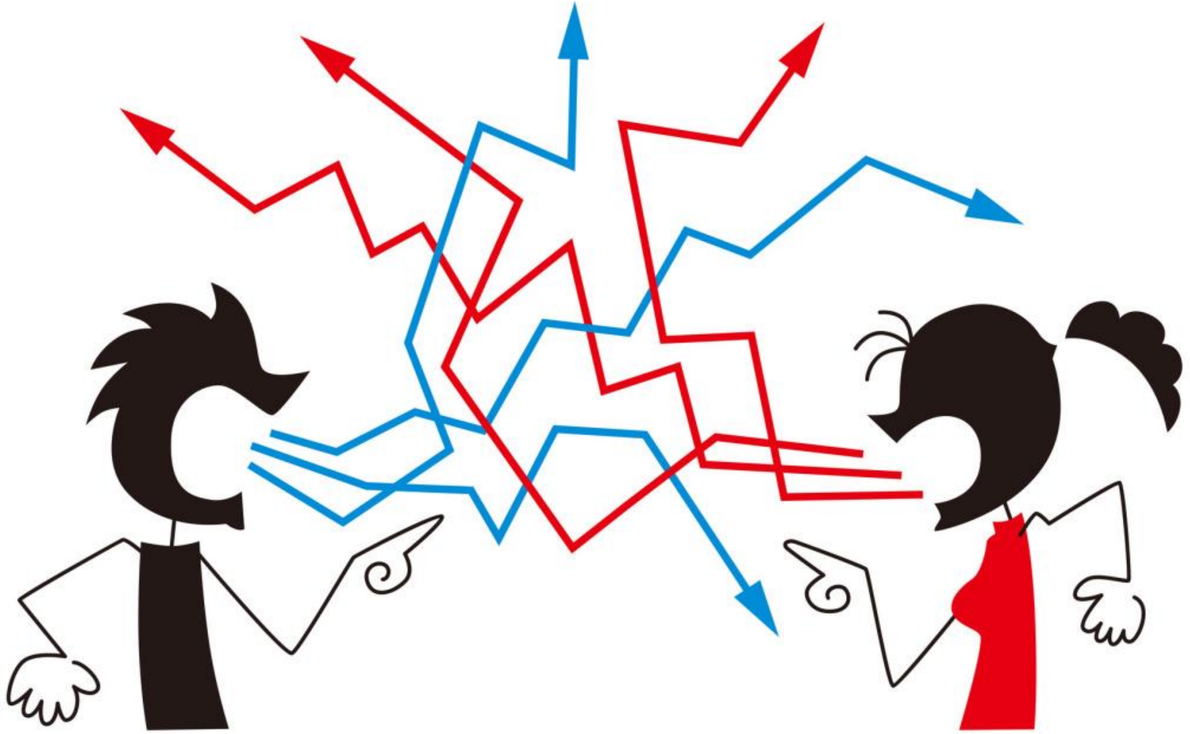
Kitaptan elde edilecek faydanın ahrete göçene kadar lüzumlu olduğu bu dünyanın bir gerçeğiyse şayet, kitap tiryakilerini sevelim ve koruyalım

AHMET DOĞAN
20 Ocak 2010

AİLE VE İLETİŞİM

İLETİŞİM PROBLEMİ YAŞAYAN AİLELERDE GÖRÜLEN PROBLEMLER
Bunları maddeler halinde sıralamak mümkün gibi görünse de sıkıntılı bir durumdur. Genelde bu tür başlıkları okuyan anne ve babalar bizde problemleri biliyoruz asıl önemli olan bunları söylemek değil, bu problemlere çözüm üretmektir.
Burada üretilecek cevapların genel kapsamlı olacaktır. Genel kapsamda boğulma riskini alarak tespit edilen sorumlara çözüm önerileri yazmaya çalışacağım. Ancak mutlaka sıkışıldığında bu problemleri çözmek için sürecin içinde bulunan tüm aktörlerden yararlanmak zorundasınız. Anne sıyrılıp babaya, baba sıyrılıp anneye veya aile okula, öğretmene devredemez. Bu süreçte gencin çevresinde bulunan birincil sosyal çevrenin etkin olarak kullanılması gerekmektedir.
Buradan hareketle aslında gencin, ergenin sağlıklı bir biçimde sosyalleşmesinin sağlanması toplumun temel görevidir. Kimse beni ilgilendirmez tarzında yaklaşamaz. Sonuçlarından tüm toplum olumlu ya da olumsuz etkilenir.
Şimdi geçelim problemlere ve çözüm önerilerine;

- Aşırı takip etme
- Mükemmele odaklanma
- Suç isnat etme
- İletişime kapalı olma
- Güvensizlik

Yukarıda sayılan maddelerin oluştuğu bir aile ortamında ne genç nede aile yaşamak ister. Hatta aklı başında kiminle konuşursanız konuşunuz, burada sosyalleşen bir gencin daha sonradan sağlıklı bir aile yapısı kurmakta zorluk çekeceğini tahmin etmek zor olmasa gerek. Bu sorunları beraberinde yeni kurulan aileye taşıma riski mevcuttur.
Aşırı takipçi olan aileye güven duygusunu aşağılamak hem kendine hem de aile

fertlerine karşı güvenin çabuk oluşması için açık iletişime geçmesini tavsiye etmek gerekir. Burada belki içten pazarlıklı olmamak ve süreci neden sorguladığını neden güvenmediğini açıkça ifade etmek gerektiğini tavsiye ederim. Burada sağlanacak açık iletişim açık olma sonucunu doğuracak bir başka yaklaşımla aile bireyleri açıklayıcı olma ve bu açıklamalarının maliyetinin beraber paylaşma riskini paylaşma durumu kabullenecekler.
Burada mükemmeli isteme yerine hatalarıyla ve eksikleriyle var olmaya çalışan bir aile ortaya çıkacak, birbirlerinin açıklarını görme yerine, hataları ve eksikleri giderme mekanizması kurulacaktır. Hani insanlar öteki ile uğraşmak yerine kendi eksiklerini gidermeye girecektir. Mükemmeli arama yerine sürekli muhasebe yapma ve kendini değerlendirme yolunu tercih edecektir. Bununla birlikte sorunları çözmekte zorlanan aileler gençlerle diyalogu kesmeyi bir yol veya yöntem olarak düşünmektedirler. Yani iletişimi kesmek, onun anlamasını beklemek, hani bir yol gibi dursa da iletişim çağında yaşadığımız dönemde ayni evi paylaşan insanları birbirine özellerini kapatmaları çok hoş bir durum gibi görülmemektedir. Anlamak veya anlamaya çalışmakla gayreti herkes tarafından ortaya konmalı ve bu mesaj iletilmelidir. Ama burada sıcağı sıcağına sorunu çözme yerine soğutup daha sonradan sorunu masaya yatırmak daha uygundur.
Bununla birlikte biraz daha başlıkları odaklamak ve iletişim becerileri üzerine çekmek istiyorum. Yani problem oluştuktan sonra, çözüm önerileri oluşturmak ve çözmeye çalışmak daha zordur. Belki de burada problemin oluşmaması için ne gibi koruyucu önlemler almak gerekir. Nedir bu geliştirmesi gereken iletişim becerileri biraz da ona bakalım. İletişimin ilk önce dinleme ile başlayacağını bilmemiz gerekir.

İYİ BİR DİNLEYİCİ NASIL OLUNUR.
1. PASİF(SESSİZ) DİNLEME;
Öncelikle gençlerin açılması zor bir kutu oldukları açarken kırılmaması gerektiği

bilinmelidir. Kendilerini anlatmaya sağlıklı bir zemin hazırlanmalıdır. Bu süreç tamamlandığında hiç bölmeden tamamen kendisini anlatmaya çalışmasına fırsat vermelidir. Hatta beden dili ile bile olsa da "başını sallama, el veya yüz hareketleriyle destekleme gibi" sürece etki etmemek gerekir. Yani gencin kendisini tamamen sessiz bir ortamda anlatmasına fırsat verilmelidir.

2. AKTİF(KATILIMCI) DİNLEME

Etkin dinlemenin var olduğu bir ortamda olmak ve konuşmanın zeminin oluşturulması iletişim kurmak isteyen ebeveynlere aittir. Yani vasat oluşturulmalı ve karşılıklı ama birbirini dinlemeye tahammülü olan ve yanlış anlaşılmaları da ortadan kaldıracak bir fırsat olarak değerlendirmelidir.

Duyguların tam anlamıyla anlatılmasına fırsat vermeli ve herkes birbirini anlamaya çalışmalı, sorgulayıcı ve yargılayıcı ifadelerden uzak durmalıdır.

Dinleme bir diyalog zemini oluşturacak bu diyalog zemininden sağlıklı bir iletişim süreci ortaya çıkarsa mutlaka ailenin varlık anlamı daha güzel oluşmuş olacaktır. Hani küçük gerginliklerin yaşanma riski vardır. Ancak bunlar göze alınmalıdır. Gençlere belki bazen fazlasıyla esnek davranılmalıdır. Yetişkinlerin hazmetme kapasiteleri dar olursa sonuç alınamaz. "Nerede kaldı bizim yetişkinliğimiz değil midir"?

Bu süreçte sorun varsa herkes bu soruna sahip çıkmalı aile bireyleri arasında. Kimse bu gencin, bu annenin veya babanın sorunu o onunla uğraşsın boğuşsun ki üstesinden gelmeyi öğrensin denmemeli. Aile bireylerinin tümü sorunlarını uygun bir biçimde ile bireyleriyle paylaşmalı ki beklenmeyen bir duru olmasın.

KENDİNİZE ZAMAN AYIRIN

Zamanın en demokratik dağıtılmış kaynak olduğu, herkese her gün 24 saatin verildiği bilinir. Bunu uzatmak
ya da kısaltmak, depolamak ya da kiralamak mümkün değildir. Önemli olan var olan bu zamanın nasıl kullanıldığıdır. Herkesin zaman kullanma becerisi farklıdır. Kimileri saatlerini, günlerini verimli ve keyifli
geçirirken, kimileri anlamsız uğraşlarla zaman yitirmekten başka bir şey yapmazlar. Sonrasında, başarısız, mutsuz ve güvensiz bir yaşamın sıkıntılarıyla baş başa kalırlar.

Bir insanın hayatında anlamlı ve önemli olan işler, ilişkiler, olaylar ve insanlar duruma ve döneme göre değişir. Bir kişi için anlamlı olan bir iş bir başkası için hiçbir şey ifade etmeyebilir. Bir dönemde önem kazanan bir ilişki, daha sonraki bir dönemde önemini tümüyle yitirebilir. Bugün çok uğraştığınız halde elde edemediğiniz bir şeyi yıllar sonra hafif bir tebessümle hatırlayabilir ve harcadığınız zamana, emeğe acıyabilirsiniz.

Bir insan için hayatının her döneminde ve her durumda önemi ve anlamı hiç değişmeyecek olan özne kendisidir. Kendi varlığına ve sağlığına önem vermeyen bir insan için aslında, bütün diğer varlıkların, işlerin, uğraşların da bir önemi olmayacaktır. Beden ve ruh sağlığı yerinde olmayan, varlığı tehlikede olan bir kişinin başka hangi işi
ya da ilişkisi önemli olabilir ki?

Hayatın çeşitli boyutları var. İş ve meslek bunlardan biri. Sosyal ve kültürel etkinlikler, maddi ilişkiler, aile, inanç ve değerler hayatın diğer boyutlarıdır. Bütün bunların ötesinde her insanın bir de yalnızca kendisiyle ilgili olan kişisel yaşamı var. Bu insanın kendisini dinlediği, anladığı, geliştirdiği ve mutlu ya da mutsuz olduğu bir özel alandır. Bu boyutta doyuma ulaşmayan bir insan çoğu kez diğer boyutlarda sorunlar yaşar.

Kendine zaman ayırmak, herkesten ve her şeyden soyutlanarak kişisel alanda olmak ve burada kendini araştırmak, geliştirmek ve mutlu kılmaktır. Derin düşünme, meditasyon, yoga, sevdiği bir uğraş, sahilde ya da kırda kendi başına bir yürüyüş, kitap okumak kendine zaman ayırmanın bazı örnekleri. Ruh ve beden sağlığı için; sevdiği müziği dinlemek, spor yapmak, şiir yazmak, el işleri ya da bahçeyle

uğraşmak, çiçek yetiştirmek, resim yapmak mutlaka zaman ayrılması gereken uğraşlar.

Eğer yaşamınızda bunlara zaman bulamadığınızı düşünüyorsanız ya da bunlara zaman ayırmayı bilerek erteliyorsanız sonrasında çok üzüleceğinizi bilin. Yılları geri getirme şansınız hiçbir zaman olmayacak. İlerde bir sürü "keşke" ile başlayan cümleler kurmak zorunda kalmak istemiyorsanız, hayatınızda kendinizden daha önemli bir şeyin olmadığını kabul edin. Önce kendinize bakın, kendinize zaman ayırın. Sizin için anlamlı ve değerli olduğunu düşündüğünüz her şey eğer siz varsanız ve sağlıklıysanız anlam ve değer taşır.

Alıntıdır...

SEVMEK

Hindistan evliyâsından "Fethullah Evdehî" hazretlerinin huzuruna, bir gün sevdiklerinden biri geldi. Ancak neşesizdi adam. Mübarek onu böyle görünce sordu:
- Hayrola kardeşim, neşesizsin bugün.
- Evet efendim. Hiç neşem yok.
- Niçin? Bir derdin mi var yoksa?
- Öyle sayılır.
- Söyle kardeşim, nedir derdin?
- Dünya sıkıntısı hocam. Biri bitip öteki başlıyor işte.
Ona sevgiyle baktı ve;
- Sıkıntın dünyalıksa, dert etme, buyurdu.
Ve izah etti:
- Çünkü Allahü teâlâ bize öyle bir nîmet vermiş ki, dünyanın bütün sıkıntıları toplanıp bize gelse, hiç kalır bu nîmet yanında.

Adam şaşırdı.
- Hiç mi kalır? Nasıl yâni?
- Hani insanın alnına bir sinek konar ya, elini kaldırsan uçup gidecek.
- Evet efendim.,
- İşte dünyanın bütün sıkıntıları, kavuştuğumuz nîmet yanında o sinek gibidir aynen.
İyice merak etti.
- O hangi nîmet ki hocam?
- "Îman" nîmetidir, buyurdu. Dünyada Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği gibi inanmaktan daha kıymetli bir nîmet yoktur ve olamaz.
Adamcağız memnun olmuştu
Merak ediyorum
Bir gün bu kimse yine bu zâta gelerek;
- Efendim, ben bir şeyi daha merak ediyorum, diye arz etti.
Mübarek sordu:
- Hayrola, nedir merak ettiğin kardeşim?
- Acaba Allah beni seviyor mu? Bunu çok merak ediyorum.
- Pekii sen Allahı seviyor musun? buyurdu.
- Vallahi seviyorum hocam.
- Öyleyse merak etme.
- Neden?
- Sen Allah'ı seviyorsan, mutlaka Allah da seni seviyordur.

Adam çok sevindi.
- Sahi mi, seviyor mudur?
- Elbette. Allah seni sevmese, sen Onu sevemezsin ki.
- Öyle mi, buna çok sevindim hocam.
- Tabii ya. Sevgi yukardan gelir çünkü.
Ve izah etti:
- Baba evladını sevmezse, evlat onu sevemez. Hoca talebesini sevmezse, talebe hocasını sevemez. Bu, hep böyledir

GENÇKEN YAPILACAK 100 ŞEY

Gençlerin heyecandan dizlerini titretecek, kaçırılmayacak bir kampanyanın reklamı yapılıyor her yerde… "Gençken Yapılacak 100 Şey". Ne kadar çılgınlık varsa durmayın yapın… Haydi durmayın… Marjinal olun… Kabınıza sığmayın… Zirâ siz gençsiniz; çıldırın… Hayatı doyasıya yaşayın… Zevk alın… Gezin, tozun… Gaza gelin… Ayaklarınız yere basmasın uçun… Ha! Bu arada yaptığınız tüm bu çılgınlıkları tescilleyerek videosunu çekin, yayımlayalım… En çılgın olanınız… Büyük ödülü kazansın…

Bu arada varlığınızın ve hayatın amacını sorgulamayın… Sosyal projelerde yer almayın… Sorumluluk duymayın… Nasıl olsa birileri sizin yerinize düşünür… Siz gençsiniz çılgınlıklar yapmaya bakıp, gününüzü gün edin…

Gençlere yönelik alternatif bir kampanya da bizden…

1. Nasıl yaratıldığını ve seni kimin yarattığını bir düşün.
2. Varlığının ve hayatın amacını sorgula.
3. Dünya hayatının kısalığını anla.
4. Ölüm gerçeği ile yüzleş.
5. Ölümün yaşının olmadığını bil. Gençliğine güvenme.

6. Ölüm sonrasında ne olacağını düşün.
7. Sana verilen sınırlı ömrü nasıl kullanacağın ile ilgili seçimini yap.
8. Dinini öğren.
9. Dinî ve insanî sorumluluklarının bilincinde ol.
10. İbadetlerinde gönülden ve titiz ol.
11. Allah'ı çok an.
12. Dua et.
13. Sadece kendin için değil tüm insanlar için de dua et.
14. Tövbe et.
15. Hatalarından pişmanlık duy.
16. Ahlaklı ve faziletli ol.
17. Aklını işlet.
18. İhlâslı ol.
19. Güvenilir ol.
20. Fedakâr ol.
21. Çalışkan ol.
22. Öldürme.
23. Çalma.
24. Faiz yeme.
25. Yalan ve hileden uzak dur.
26. Zarafet sahibi ol.
27. Gıybet etme.
28. İnsanların kusurlarını arama.
29. Hüsnü zanda bulun.
30. Hataları örtücü ol.
31. Hakkı ve adaleti gözet.
32. İnsaflı ol.
33. Şahitlikten kaçınma.
34. Çirkin işlerden ve fenalıklardan uzak dur.
35. Nefsine hâkim ol.
36. Namuslu ve şerefli ol.
37. Hayâ sahibi ol.
38. Tevazu sahibi ol.
39. Güzel düşünüp güzel davran.
40. Helal ve Haramı gözet.
41. Boş ve lüzumsuz söz ve davranışlardan uzak dur.
42. Hayırlı işlerde yarış.
43. Güzel söz konuş.
44. Güler yüzlü ol.
45. Hayrı, iyiyi ve güzeli tavsiye et.
46. Sev.
47. Sevil.
48. Kin gütme.
49. Özrü kabul et.
50. Öfkelenme.
51. Kibirlenme.

52. Affet.
53. Şefkatli ol.
54. Barışı esas al.
55. Hoşgörülü ol.
56. Sabret.
57. Tevekkül et.
58. Kanaatkâr ol.
59. Sözüne sadık ol.
60. Dünya hayatının geçici zevklerine kapılma.
61. Yetimi, öksüzü, ihtiyaç sahibini gözet.
62. Yaptığın iyilikleri başa kakma.
63. Darlık anında dahi malından hayır yolunda harca.
64. Cömert ol.
65. Paylaş.
66. Yardımlaş.
67. Cesur ol.
68. Tedbirli ol.
69. İsraf etme.
70. Ailen ve akrabalarını gözet.
71. Komşularınla iyi ilişkiler kur.
72. Kadir-Kıymet bil.
73. Vefakâr ol.
74. Dinine, vatanına, milletine hayırlı bir insan ol.
75. Kendini geliştir, yetiştir.
76. İnsanlık meselelerine karşı duyarlı ol.
77. Müslüman kardeşinin derdini kendine dert edin.
78. Sadece kendin için değil, tüm insanlık için faydalı işler yapmaya çalış.
79. Varlığı zorunlu ve her türlü övgüye lâyık olan,
80. Eşi ve benzeri olmayan,
81. Mülk ve yönetimin sahibi olan,
82. Her şeye gücü yeten,
83. Yaratan, var eden,
84. Rahman ve Rahim Olan,
85. Affeden ve hataları bağışlayan, tövbeleri kabul eden,
86. Her şeyi gereğince bilen,
87. Her şeyi gereğince gören, işiten,
88. Her şeyi çepeçevre kuşatan,
89. İyilik ve lutfu sonsuz olan,
90. Böylesi yaşamaya elverişli bir dünya ve içinde çeşit çeşit canlılar yaratan,
91. Her sabah yeni bir günü yaratan ve seni yaşatan,
92. Görmeni, işitmeni, hissetmeni nasip eden,
93. Yürüyecek ayaklarını, iş görecek ellerini yaratan,
94. Barınacak bir yuva, yiyip içilecek rızıklar veren,
95. Hastalandığında sana şifa ulaştıran,
96. Dertlendiğinde deva ulaştıran,
97. Dualarına karşılık vererek kulu için en hayırlısını dileyen,

98. İyi ile kötüyü ayıracak akıl veren,
99. Sevmeyi, sevilmeyi mümkün kılacak kalp veren,
100. Rabbine şükret…

Bu maddeleri gözetip yerine getir… Nasıl olsa tüm yaptıklarını gören ve tüm bunların videosunu çekerek kayıt altına alan biri var… Haydi durma! Seni sonsuz mutluluğa ulaştıracak, gerçek kampanyaya katıl…Büyük ödül seni bekliyor…

alıntı ..

ÇOCUĞUN EĞİTİMİ NE ZAMAN BAŞLAR

Her anne baba çocuklarının hayatta bir yerlere gelmesi için okulda başarılı olmasını, iyi bir öğrenim görmesini ister. Bunun için ebeveynler arasında kıyasıya bir yarış var. Özel öğretmenler, dershane ve kurslar çok yaygınlaştı.

Aileler, çocukları üzerinde titremekte elbette haklı. Ancak, yapılacakların en doğrusu nedir? Bu konuda yanlış veya eksik şeyler olabilir. Yine anne, baba ve öğretmenler, çocukların başarısızlıklarını çoğu defa zekâ seviyesine bağlar, başka sebeplerin olabileceğini düşünmezler. Bu da çocuğun gelişimini olumsuz yönde etkiler, çocuk kendisinin yetersiz olduğu düşüncesine kapılır.

Hâlbuki başarısızlığın birçok sebepleri vardır ve bunlar araştırılmalıdır. Şunu da bilelim; "Normal çocuk yoktur. Her çocuğun bilgi, zekâ, kişilik, beceri ve yetenekleri, ilgili oldukları alanlar farklı farklıdır."

Lütfen unutmayalım; diğer çocuklara göre "normal" olan bir şey, bizim çocuğumuza uymayabilir. Her çocuk gibi bizim çocuğumuz da tamamen kendine has gelişimiyle özgün (orijinal) bir ferttir.

Elbet çocuğumuza yeterli ilgi ve sevgi göstermeliyiz. Ancak mükemmel olmak zorunda da değiliz. Onları yetiştirirken yanlışlar yapmış olabiliriz. Bize düşen, elimizden gelenin en iyisini yapmaktır. Ama yaptığımız asla mükemmel olmayacaktır, bunu da bilelim.

Çocuğumuz sağlıklıysa yani kendisine ve çevresine karşı dürüstse elinde olanla yapabildiğini yapıyorsa ve kendisi ile barışıksa, kendini seviyorsa ne mutlu bize.

Eğitimi ne zaman başlamalı?

Çocuk eğitimi daha anne karnındayken başlar. Daha bebek cenin halindeyken sinir sisteminin gelişimi, annenin hamileliği süresince yaptığı şeyler doğrultusunda iyi veya kötü yönde etkilenir. Bu yüzden, sağlıklı bebek isteyen anne ve babalar, kötü alışkanlıklardan uzak durmalıdırlar.

Hamilelikte sigara, alkol, uyuşturucu kullanımı, cenin beyninin gelişimini kötü yönde etkiler ve çocuğun ilerde öğrenme zorluğu ve davranış problemleri yaşama riskini artırır.

Hamilelik süresince, anne adayı için sağlıklı ve dengeli beslenme önemlidir. Somon ve ton balığı yemek, Omega 3 yağı almaları açısından şarttır. Yine, tam tahıl ve undan yapılmış gıdalar elzemdir.

Annenin düşünce ve duyguları da bebeğin gelişimini etkileyebilir. Bu yüzden, anne adayı stresli ve sıkıntılı değil, neşeli ve güler yüzlü olmalıdır. Gülücükler saçan ve mutlu olan, bebeğini sevinçle bekleyen anne adayında 'endorfin' denilen mutluluk hormonu salgılanır, bu da anneyi ve bebeği rahatlatır.

Gelişine böyle mutlu olunan ve sevgi dolu ortama doğan bebekler, dünyaya büyük bir ilgi besler, etraflarına merakla bakar, kendilerini güvende hisseder ve anne babalarıyla köklü ilişkiler kurabilirler.

Anne sütü zekileştirir

Araştırmalar emzirilen bebeklerin daha zeki olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda daha iyi gelişmekte ve ilkokul çağında da daha iyi dereceler yakalamaktadırlar.

Anne sütü, bir çeşit Omega 3 yağ asidi olan ve beynin gelişiminde çok büyük rol oynayan DHA yağı içerir. DHA, beyin dokusunu geliştirip güçlendiren önemli bir besindir.

Yine bebekler, beyin dokusu gelişimi açısından kolesterole ihtiyaç duyar. Bebek mamaları hemen hemen hiç kolesterol içermezken, anne sütü kolesterolden oldukça zengindir. Anne sütündeki temel şeker olan laktoz, emzirilen bebeklerin daha zeki olmalarının bir diğer sebebidir.

Anne sütü hızla hazmedildiği için emzirilen bebekler daha sık beslenirler ve böylece anneleriyle daha sık etkileşimde bulunurlar. Emziren anneler de bebeklerinin ihtiyaçlarına karşı çok daha hassas olurlar. Bir anne her emzirmede bebeğin ne kadar süt içtiğini ölçmeyeceği için bebeğinin acıkıp acıkmadığını sürekli gözlemek zorundadır. Böylece anne, bebeğin başka sinyal ve mimiklerinin de farkına varır, evlâdını daha iyi anlar. Anne ne derece ilgili, hevesli ve duyarlı olursa bebeğin çevreye ilgisi de bir o kadar artar.

Bu yüzden, mümkün olduğu kadar çocuğumuzu anne sütüyle beslemeye gayret etmeli, hemen sütten kesmemeliyiz.

Anne bebekten ayrı kalmamalı

Yeni doğan bebeği annesinin yanında tutmalıdır. Annesiyle beraber yatan bebek, vücut ısısını, metabolizmasını, hormon ve enzim seviyesini, kalp ritmini ve nefes alış verişini dengeler. Anne ve bebeğin birbirinden ayrılması, fiziksel yoksunluklara ve duygusal boşluğa sebep olur.

Çünkü anne bebek ilişkisi karşılıklı, iç içe ve sırlarla doludur. Bebeğin ağlaması, yeryüzünde, bebekler için en iyi besin olan anne sütünü tetikler. Doğumdan sonra emzirmek, plasentanın atılmasına yardımcı olduğu gibi, annenin kanama geçirmesine de engel olur. Ayrıca, bebeğin bakışları ve dokunuşu, annelik için gerekli duygu ve melekelerin oluşmasını sağlar. Bebekler, annelerinin sesini duymalı, kokusunu hissetmeli, uyku düzenini ve yüz ifadelerini öğrenmelidir. Annelerinin iyi olduklarından emin olma ihtiyacındadırlar.

Bu yüzden, bebek yeni doğduğunda, yatağı anne ve babaya yakın olmalı, yattığı sepet veya beşik, mümkün olduğunca anneye yakın konmalıdır. Ebeveyn ihtiyaç

duyduğu anda bebeğe dokunabilmeli, anne her zaman bebeğin hafifçe soluk almasını duyabilmelidir.

Bebeğimizle mümkün olduğu kadar çok vakit geçirmenin birçok avantajı vardır. Hatta doğum esnasında, özel olarak gösterilen ufacık bir ilginin dahi büyüme, sağlık ve öğrenmede farklılıklar oluşturduğu biliniyor.

Bebeğimizi doğumdan sonra yanımızdan ayırmamak, sarılmak, kucaklamak, emzirmek, renkleri göstermek, etrafı ellemesini, görmesini sağlamak ve normal yetişkin sohbetlerinin olduğu mekânlarda beraber olmak gerekir. Tabi gürültülü patırtılı ortamlar bebeğimize mahzurludur ama huzurlu ebeveynlerin yanı en uygun yerdir.

Bebekle doğumdan hemen sonra iletişime girmeli ve ona ilgi göstermelidir. Daha çok ilgi gören bebekler daha çabuk kilo alır, daha çok uzar, yön kabiliyetleri daha gelişir, hafıza ve öğrenme yeteneği artar, kendilerini daha iyi ifade ederler. Ayrıca kendilerini daha çok güvende hissederler.

Bu yüzden, bebeğimize, onu aktive eden bir ortam sağlayalım. Günlük işlerimizi yaparken onu yanımızda bulundurarak ona görme, işitme ve anlama becerilerini geliştirmek için muhtaç olduğu uyarımı verelim.

Anneye yakın olmak ve onun yürürken hareketlerini hissetmek, bebeği sakinleştirir. Onunla bulaşık yıkarken, kitapçıda gezerken, alışveriş yaparken, sürekli konuşmalıdır.

Duyarlı ebeveynler, çocuklarıyla oluşturdukları erken iletişimden büyük zevk alırlar ve bunu yaşamak için de ellerinden geleni yaparlar. Bebekler ağladıklarında veya çeşitli hareketler yaptıklarında, sevgi ve ilgi ile karşılık vermeliyiz. Bu yüzden:

• Bebeğimizle göz teması kuralım.

• Seslerini taklit edelim.

• Ona ismi ile seslenelim.

• Konuşmayı basit tutalım. Kısa, iki veya üç kelimelik cümleler kullanalım.

• El, kol ve beden hareketleriyle konuşmamızı destekleyelim.

• Sorular soralım.

• Bebeğimizin günlük bakımını yaparken (üstünü giydirirken, banyo yaptırırken, altını değiştirirken) ne yaptığımızı anlatalım.

• Ona şarkılar, ilahiler söyleyelim.

• Çocuğun başlattığı kelimelere eklemeler yapalım. Bunun iyi bir dil öğrenim aracı olduğunu bilelim.

Kitap okuyalım

Çocuklarımıza, kendileri okuyabileceklerinden çok önce kitap okursak, kitaba ilgilerini artırmış oluruz. Hikâyeyi çocuğun ilgi seviyesine ve dikkatine göre ayarlayalım. Sözümüzü kesmelerine, sorularına ve paylaşmaya izin vermezsek, hikâye okumamıza ilgileri azalacaktır. Hedefimiz hikâyenin sonunu getirmek değildir, tartışmalar açmak daha çok değer taşır. Olumlu tutumları beslemek için çocuğun kişisel tepkilerini kabul edelim.

Araştırmalar, küçükken ebeveynleri tarafından kitap okunarak büyütülen çocukların, okumayanlara kıyasla okulda daha başarılı olduklarını göstermektedir.

Beraber kitap okumak, hem ebeveynler hem de çocuklar açısından çok zevkli bir faaliyettir. Aynı zamanda da çocuğun bilgi gelişimini ve sonucunda gelen başarıyı sağlar.

PROF. DR. SEFA SAYGILI - Gülistan / Kasım 2009

HAYAT DERSLERİ

Birinci Ders:

Okuldaki ikinci ayımda, hocamız test sorularını dağıttı. Ben okulun en iyi öğrencilerinden biriydim. Son soruya kadar soluk almadan geldim ve orada çakıldım kaldım. Son soru şöyleydi:
'Her gün okulu temizleyen hademe kadının ilk adı nedir?'
Bu her halde bir çeşit şaka olmalıydı. Kadını, yerleri silerken, hemen her gün görüyordum. Uzun boylu, siyah saçlı bir kadındı. 50'lerinde falan olmalıydı. Ama adını nerden bilecektim ki! Son soruyu yanıtsız bırakıp kâğıdı teslim ettim. Süre biterken bir öğrenci, son sorunun test sonuçlarına dahil olup olmadığını sordu.
'Tabii, dahil' dedi, Hocamız...
'İş yaşamınız boyunca insanlarla karşılaşacaksınız. Hepsi birbirinden farklı insanlar. Ama hepsi sizin ilginiz ve dikkatinizi hak eden insanlar bunlar.
Onlara sadece gülümsemeniz ve 'Merhaba' demeniz gerekse bile...'
Bu dersi hayatım boyunca unutmadım. Hademenin adını da...
Dorothy idi.

İkinci Ders:

Bir gece vakit gece-yarısına doğru Alabama Otoyolunun kenarında duran bir zenci kadın gördüm. Bardaktan boşanırcasına yağan yağmura rağmen, bozulan arabasının dışında duruyor ve dikkati çekmeye çalışıyordu. Geçen her arabaya el sallıyordu. Yanında durdum. 60'lı yıllarda bir beyazın bir zenciye, hem de Alabama'da, yardıma kalkışması pek olağan şeylerden değildi. Onu kente kadar götürdüm. Bir taksi durağına bıraktım. Ayrılırken ille de adresimi istedi, verdim. Bir hafta sonra, kapım çalındı. Muazzam bir konsol televizyon indiriyordu adamlar. Bir de not ekliydi, armağanda...
'Geçen gece otoyolda bana yardımınıza teşekkür ederim. O korkunç yağmur sadece elbiselerimi değil, ruhumu da sırılsıklam etmişti. Kendime güvenimi yitirmek üzereydim, siz çıka geldiniz. Sizin sayenizde ölmekte olan kocamın yatağının baş ucuna zamanında ulaşmayı başardım. Biraz sonra son nefesini verdi. Allah bana yardım eden sizi ve başkalarına karşılık beklemeksizin yardım eden herkesi kutsasın...
En İyi Dileklerimle,
Bayan Nat King Cole.'

Üçüncü Ders:

Size Hizmet Edenleri Hep Hatırlayın...

Bir pastanın üç otuz paraya satıldığı günlerde 10 yaşında bir çocuk pastaneye girdi. Garson kız hemen koştu... Çocuk sordu:
'Çikolatalı pasta kaç para?'
'50 Cent.'

Çocuk cebinden çıkardığı bozukları saydı. Bir daha sordu:
'Peki, Dondurma Ne Kadar?'
'35 Cent.' dedi garson kız, sabırsızlıkla. Dükkânda yığınla müşteri vardı ve kız hepsine tek başına koşuşturuyordu. Bu çocukla daha ne kadar vakit

geçirebilirdi ki...
Çocuk parasını bir daha saydı ve
'Bir dondurma alabilir miyim, lütfen?' dedi.
Kız dondurmayı getirdi. Fişi tabağın kenarına koydu ve
öteki masaya koştu. Çocuk dondurmasını bitirdi. Fişi kasaya ödedi. Garson
kız masayı temizlemek üzere geldiğinde, gözleri doldu, birden. Masayı sanki akan
gözyaşları temizleyecekti. Boş dondurma tabağının yanında çocuğun bıraktığı
15 Cent'lik bahşiş duruyordu…

Dördüncü Ders:

Yolumuzdaki Engeller...

Eski zamanlarda bir kral, saraya gelen yolun üzerine kocaman bir kaya koydurmuş, kendisi de pencereye oturmuştu. Bakalım neler olacak diye gözlüyor... Ülkenin en zengin tüccarları, en güçlü kervancıları, saray görevlileri birer birer geldiler, sabahtan öğlene kadar. Hepsi kayanın etrafından dolaşıp saraya girdiler. Pek çoğu kralı yüksek sesle eleştirdi.
Halkından bu kadar vergi alıyor, ama yolları temiz tutamıyordu.
Sonunda bir köylü çıkageldi. Saraya meyve ve sebze getiriyordu. Sırtındaki küfeyi yere indirdi, iki eli ile kayaya sarıldı ve ıkına sıkına itmeye başladı. Kan ter içinde kaldı ama, sonunda, kayayı da yolun kenarına çekti.
Tam küfesini yeniden sırtına almak üzereydi ki, kayanın eski yerinde bir kesenin durduğunu gördü.
Açtı... Kese altın doluydu. Bir de kralın notu vardı içinde...
'Bu altınlar kayayı yoldan çeken kişiye aittir.' diyordu kral.
Köylü, bugün dahi pek çoğumuzun farkında olmadığı bir ders almıştı.
'Her engel, yaşam koşullarınızı daha iyileştirecek bir fırsattır.'

Beşinci Ders:

Önemli Olan Vermektir…

Yıllar önce hastanede çalışırken, ağır hasta bir kız getirdiler. Tek yaşam şansı, beş yaşındaki kardeşinden acil kan nakli idi. Küçük oğlan aynı hastalıktan mucizevi bir şekilde kurtulmuş ve kanında o hastalığın mikroplarını yok eden antikorlar oluşmuştu. Doktor durumu beş yaşındaki oğlana anlattı ve ablasına kan verip vermeyeceğini sordu. Küçük çocuk bir an duraksadı. Sonra derin bir nefes aldı ve
'Eğer kurtulacaksa, veririm kanımı' dedi.
Kan nakli yapılırken, ablasının gözlerinin içine bakıyor ve gülümsüyordu.
Kızın yanaklarına yeniden renk gelmeye başlamıştı, ama küçük çocuğun yüzü de giderek soluyordu...
Gülümsemesi de yok oldu. Titreyen bir sesle doktora sordu:
'Hemen mi öleceğim?'
Ufaklık, doktoru yanlış anlamıştı, ablasına vücudundaki
bütün kanı verip, öleceğini düşünüyordu.

ALINTI

BAŞARI YOLUNDA 70 ALTIN KURAL

DOĞRULARINIZ YANLIŞLARINIZI YER,

TERTEMİZ BİR KALPLE YÜRÜYÜN,

KUVVETLERİNİZİ İYİ KOMUTA EDİN.

Herkes başarılı olmak, hayallerini gerçekleştirmek ister. Bu amaçla çıkılan yol, çok sayıda engel ve aksilikle doludur. Peki engellere takılmadan uygulaması kolay yöntemlerle başarıyı yakalamaya ne dersiniz? İşte 70 altın kural

1. Tırmandığınız Kaya ile Kertenkele Kadar Bütünleşmelisiniz.

Dağcı tırmanmaya başlamadan önce bizim için sadece bir maceraperesttir. Tırmanırken ona "Bu düpedüz deli" diyebiliriz. Zirveye ulaştığında ise o hepimiz için sadece bir kahramandır. Sadece bir kahraman... Dağcımız malzemesi olmadan, malzeme yardımı ile tırmanmaya çalışan iki dağcıyı geçer. Böyle inanılmaz başarıyı nasıl mı yaptı. Tek cevapla motivasyon sayesinde. Zihni ve bedeni hep o anla yalnızca tırmanış anıyla bütünleşti. Tırmanma dışında ne hayal kurdu ne de zirveye ulaşabilmeyi düşündü. Tırmanmaya karar verdiğinden itibaren, yalnızca tırmanmayı düşündü. Çünkü hedefe ulaşmak için motivasyon çok önemlidir.

2. Çiçekleri Görüyor Musunuz?
Etrafınıza bir daha göremeyecek gibi bakınız. Bir daha duyamayacak gibi dinleyiniz. Çünkü o zaman her zaman bakıp ta göremediğiniz, fark edemediğiniz, duyamadığınız şeyleri, fark edip, görüp, duyacaksınız. İşte o zaman şükredeceksiniz. Ben nelere sahipmişim diye şaşıracaksınız. Elinizdekilerin değerini, sahip olduğunuz şeylerin ne kadar üstün olduğunu bilelim. Çünkü sahip olunan şeylerin değeri kaybedilince anlaşılır. İnsan elindekilerin değerini en basitinden bir çiçeğe, tatlı bir gülümsemeye ve hoş bir masumiyetle bakarak anlayabilir. O çiçekle tüm sırlar, tüm kelimeler, tüm gerçekler gizlidir.

3. Hedef Titremeyen Bir El İster.
Eğer büyük bir gayeniz, hedefiniz varsa mekanik zevklerinizi terk edeceksiniz. Öyle ki bu mekanik zevkler, payenize duyduğunuz büyük aşkı basit bir gönül eğlendirme seviyesine düşürür. Mekanik zevklerin her davetinde biraz daha biraz daha sönmüş

olarak dönersiniz. İçinizdeki tatlı dile kulaklarınızı tıkayacaksınız. Gerekirse o tatlı dili çekip koparacaksınız.
Hayatınız yaşam tarzınız, isteklerinizle özdeştir. Hedef dolu bir şarjör, iyi kavranmış bir kabza, örselenmiş bir yiv, tutukluk yapmayan bir mekanizma, gezden gözden arpacıktan bakan bir göz, nihayet titremeyen bir el ister.

4. Gücünüzü Kötü Alışkanlıklarınızı beslemek için Kullanmayın.
Monteigne'e göre alışkanlıklar öyle gürültü yaparak gelmiyor. Yavaş yavaş sinsi içimize adımını atar. Başlangıçta kuzu gibi sevimli, alçak gönüllüdür. Ama zamanla oraya yerleşip kökleşti mi öyle azılı, öyle amansız bir yüz takınır ki kendisine gözlerimizi bile kaldırmaya izin vermez. Önemsenmeyen bir hareket, küçük bir girişim, alışkanlıklara mal olabilir. Olabilecek "Bir şey olmaz" demek kadar kötü bir başlangıç olamaz. Alışkanlıklar enerjimizi ve zamanımızı bizimle paylaşırlar. Öyleyse bizim "dost" alışkanlıklara ihtiyacımız var.
Kötü alışkanlıklara doğru ilk adım atan birisi kendi düşmanlarını eğitmeye başlamış demektir.

5. İnsan İçin Çalıştığından Başkası Yoktur.
Başarmak için gerekli bir çok kuvvete sahip olabiliriz. Ama bunlara sahip olduğumuz halde çalışmazsak başaramayız. İnsanın her yaptığı kendinedir. Her insan kendi işini kendi halletmelidir. Kendine güvenmelidir. Öyle ki başkalarının yaptığı şeyden iş çıkmaz işte Necm Suresi 39. Ayeti kerimesi:"Ve en leyse lil insani illa ma sea" insan için çalıştığından başkası yoktur. Tutunun ve yürüyün.

6. Bilgiyi Kaynağına Bakarak Küçümsemeyin.
İnsan hayatında ki en tehlikeli kısıtlama bilgini kaynağına bakılarak bilgiyi reddetme tavrıdır. Size aktarılan bilgi hakkında bilgiyi aktaranın işine yarayıp yaramadığına bakarak karar vermek sizi o bilgiden mahrum eder. Yemeğinize tat gelmesi için bir miktar tuz serpen birinin değeri yemeğine serpilen tuzun değerini düşürmez. Bacakları yok diye bir adama adres sormaktan kaçınmayın. Belki yürüyemiyor ama oraları en iyi bilen adam o adam olabilir.

7. "Bütün Umudum Kendimde" Diyebiliyorsanız….
"Bütün umudum kendimde “dediğiniz ve bu sözün gerektirdiği gibi çalıştığınız takdirde başkalarını da yanınızda bulmanız zor olmayacaktır.
Zaferin kendinize ait olduğunu anladığınız an içinizdeki zaferleri ortaya çıkarmak için çelikten bir irade ve inançla çalışmaya koyulduğunuz an etrafınızda size yardım edecekleri görürsünüz. Zaferiniz başkalarına bağlı ise zaferden ümidinizi kesin.

8. İnsana insan olduğu için değer verin.
Her peşin hüküm peşin hüküm doğuracağından insanca yaklaşım bize insanın ruh ve fikir atmosferinde rahat hareket etme imkânı verir. Böylece önyargılarımızı yeneriz. Karşınızdaki insan kendine hangi değeri bilmiş olursa olsun siz ona değer verdiğinizi hissettirin. Kendine ait olmayan bir kalıba dökülmüş olabilir, bizzat kendine bir hareket haline gelmiş olabilir. Yine takınacağımız tavır ona insan olmanın büyük değerini vermektir.

Yeryüzüne geldiğiniz her insanı bir ayna olarak kabul edin. Aynada göreceğiniz ancak kendinizsiniz. Öyleyse aynada görmek istediğiniz gibi hareket edin.

9. İşinizi en mükemmel bir şekilde yapın.
Ne yapıyor olursanız olun en mükemmel şekilde yapmaya çalışın. Hiç kimsenin gücü mükemmel bir işi görmezliğe gelmeye yetmez. Mükemmel bir iş kendini mükemmel bir şekilde kabul ettirir. İşinizin ehli olun. Bunun için hiçbir fedakarlıktan kaçmayın.

10. İşimizin isimsiz kahramanı olabilmeliyiz.
İsimsiz kahraman insanlığa faydalı olacak her şeyde kendisinde bir sorumluluğu olduğuna inanan bunun için fedakarlığa hazır bulunan bir insandır. "Ben yardım etmezsem bu adam ölecek" "Ben yardım etmezsem bu iş yarım kalacak" düşüncesi iliklerimize işlemiş bir samimiyetle yaşamalıyız
İşimizin amacımızın, fikrimizin isimsiz kahramanı olabilirsek kahramanlığa isim olabiliriz.

11. Komik adam olmayınız.
Şiddetli böbrek sancısı çeken birisi karşınızda inlemeye başlarsa o sancı sizde çekersiniz. Yüzünüzdeki ifade inleyen hastanın yüzündeki ifadeye benzer böbrek sancısının ne kadar yıldırıcı olduğunu anlatmak için sancı çekiyormuş taklidi yapan birisi ise size pek komik gelir. Kendinizi, henüz liyakat kesb etmediğiniz hiçbir unvanla, tavırla, sesle, düşünce ve hisle ifade etmeyiniz. Böbrek sancısı çekiyormuş gibi yapmayınız. İşte" komik adam" olmamanın birinci şartı.

12. Faaliyetlerinizde Boşluk Bırakmayın.
Parçalardan birinde göstereceğiniz bir ihmal yapacağınız bir hata elde etmek istediğinizden bambaşka bir bütünlük elde etmenize sebep olur.
Öğrenme ve çalışma faaliyeti sistemli olmalıdır. Bu faaliyetin başlangıç ve bitiş noktası arasında en ufak bir boşluk bırakmamalıdır. Öğrenme ve çalışma faaliyeti sırasında bırakacağınız bir boşluk, ihmal edeceğiniz küçük bir konu, uygulandı sırasında çökmenize sebep olur. Tıpkı evde çimento, demir eksikliğinden dolayı depremde yıkımların olması gibi.

13. Sıfıra Çarparsanız Sıfırlarsınız.
Keşke geçmişimizi bir film gibi seyredebilseydik. Hatalarımızı görebilseydik. Geleceğimizi de aynı şekilde... Düşünün ki hep doğru şeyler yapıyorsunuz. Bir gün gelmiş ki yanlışlar yapıyorsunuz ve doğrulara yanlışlar eklenip duruyor. Yanlış bir daha yanlış, getiriyor. Ve bir de bakmışsınız ki doğrunuz kalmamış. Hayat herkesi dikkatli, temkinli ve sakin olmaya çağırıyor. "Sıfırlardan" korkunuz küçük bir öfke manalı bir bakış bir anlık bir coşku kılığına girebilen bazen kurt bazen kuzu postuna bürüne bilen "sıfırlar" a çarpıldığınızda sıfırlanmış olursunuz.
Küçücük bir sıfıra çarpan yüz milyonlarca rakamınız, sıfır olur gider.

14.İki insan olmayınız.
Başkalarının sizde görmelerini istemediğiniz sizde olduğunu bilmelerini arzu

etmediğiniz bir davranışı-tavrı-işi yalnız başına olduğunuz zamanlarda da göstermeyiniz, yapmayınız.
İnsanların içinde başka yalnız başına kaldığında başka olan birisinin maddi ve ruhi tavırları kuvvetli bir bütünlük arzu etmez. Öyle bir insan parça bölük bir görüntü verir.

15. Derhal Teşebbüse Geçin.
Yapmayı düşündüğünüz işler ulaşmak istediğiniz insanlar gerçekleştirmek istediğiniz tasarılarınız ki aranıza hayali engeller koymayınız. Yeter ki derhal teşebbüse geçilsin. Zor gibi görünen işlerin kolaylıkla halledilebileceği görülecektir. Teşebbüs sayesinde hiç ulaşılamayacak zannedilen insanlara ulaşılabilir. Gerçekleşmez inadında görünen işler gerçekleştirilebilir. Teşebbüs için en iyi zaman, niyetin kalple alev olduğu zamandır. Alev parlar parlamaz hareket ediniz.

16. Doğrularınız yanlışlarınızı yer.
Allah sizi samimi görmek ister. Bir yanlıştan sonra hemen bir doğruya koşmanız samimiyetiniz konusunda onu ikna eder. Çünkü hayat doğruları çok olanın yüzüne güler. Her kötülükten sonra bir iyilik, her yanlıştan sonra bir doğru, kötülüğün ve yanlışlığın lekeleri işinde simsiyah olmanızı engeller. Temizlenmeyen her leke, bir sonra ki ile birlikte biraz daha büyür. Pantolonunuzda dört leke varsa beşincisinin gelmemesi için fazla dikkatli olamaya bilirsiniz. Onun için ilk lekeyi derhal temizlemelisiniz. Yanlışları doğrularından fazla olan her öğrenci sınıfta kalır.

17. Yumruğunuz Demirleştikçe Eldiveninizin İpeği Kalınlaşmalıdır.
İnsanlara yumuşak davrana bilmemiz, olayları yumuşak karşılamamızı kolaylaştırır. İnsanlara karşı sert, kırıcı, haşin davrananlar olaylar karşısında sakin olamazlar. Güçlüyseniz yumuşak olmanızın bir değeri ve manası vardır. Yoksa yumuşaklık ve sükûnet, zayıflığın, çaresizliğin diğer adı da değildir.

18. Kaş Yapayım Derken Göz Çıkarmamak için Sağduyu Gerekir.
Kaş yapmak gibi güzel bir niyet nasılda "göz çıkarmak" gibi bir neticeye dönüşüyor. Çıkmış gözlerin çoğuna sebep olanlar, kaş yapmak isteyenlerdir. Çünkü onlarda sağduyu yoktu, basiret yoktu, feraset yoktu. Basiret; kalp gözüyle görebilmek, işinin sonunun nereye varabileceğini doğru kestirmektir. Feraset, çabucak kavrayabilmektir. Sağduyu, gördükten, kavradıktan sonra doğru kararlara varabilmektir. Bu üç kelimenin de manası safha safha ve birçok yönleri ile birbirlerinde tamamlanırlar. Sağduyu, bütün sivrilikleri törpüleyen, bizi hayati hatalara düşmekten koruyan, zaman kaybetmemize engel olan, kendimize ve etrafımıza zarar vermememizi sağlayan büyük bir güçtür.
Doğruyu görebilmek için doğruyu hissedebilmek, doğruyu hissedebilmek için de doğru yaşamak gerekir.

19. Her Saniyeniz Gayenize Kilitlenmelidir.
Büyük başarılar her saniye tespit edilen gayeler için yaşanmakla elde edilebiliyor. Hayatınızın her saniyesi gayenizin rengi ile renklenmeli onunla dopdolu olmalısınız.

20. Bütün bütün elde edilemeyen bütün bütün terk edilemez.
Elde ettiğiniz her parça bütünle bir irtibat sağlar. Ne kadar küçük olursa olsun elde edilen parça muhafaza edilmeli bütün haşmetine bakılıp küçük görülerek elden çıkarılmamalıdır. Parçada görülen ısrar bir dinamit gibi patlayıp engelleri yok eder ve bütüne giden yollar açılıverir.
Kâmil bir insan olmanın bütün gereklerini aynı anda bir arada yerine getirmeyenler bu bütünlüğe ulaşamaz. Gerekçesi ile elde ettiği merhalelerden geri çekilmezler. O merhalede ısrar ederler. Bütün elde etmek için başka yol yoktur. Zafer önce küçük mevzilerde kazanılır.

21. Atların Önüne mücevher Dökmeyin
Bilginizi, hünerinizi, kültürünüzü kolay kazanmadınız. Bunları elde etmek için bir çok sıkıntıya katlandınız. Şimdi bunları niçin yanlış adamların önüne dökeceksiniz? Çarçur etsinler, sizi çileden çıkarsınlar diye mi? Atların saman yediğini unutmayın. Onların önüne mücevher dökmekten daha şaşkınca bir hareket olabilir mi?

22. Tertemiz Bir Kalple Yürüyünüz.
Karşılan her tehlike ve zorlukla baş edebilmenin ilk şartı ona tebessümle bakmaktır. Kin kene gibi ruhun kanını emer. İnsanı alev alev bir düşmanlık hissine kitler. Duyu organlarını hasis eder. Hata üzerine hata yaptırır.
Affetmek nefsin terbiyesi ve güçlü irade için verimli etkili bir eğitim yoludur. Çabuk affeden birisi olursanız her zaman yanınızda birilerini bulabilirsiniz.

23. Sözünüzün eri olun.
Söz bahsinde iki yol vardır. Birincisi olur olmaz söz vermemeliyiz. İkincisi söz verdikten sonra mutlaka sözümüzü tutmalıyız. Sözünü tutmayan insanlar güvenirliklerini kaybederler. Sağlam dostluklar güvenilir insanlarla yapılırlar. Söz verilip de yapmamak insanı basitleştirir. "Sözünün eri" gibi nitelendirilmek istiyorsanız mutlaka verdiğiniz sözleri yerine getirin!

24. Artık güzel bir sabır gerek.
Sabır zamanı lehimize çevirme sanatının adıdır. İnsan kendisini en çok kontrol ettiği, dış etkilerden en çok koruduğu andır sabırlı olduğu an. Yani sabırlı olma hali tam bir şuur halidir. Bir bela anında olan sabır, başarı karşısında da gerekir. Sabırlı insan kendisini sorgulayan, nerede hata yaptığını araştıran insandır. Muhteşem zaferler, baş döndürücü başarılar, büyük belalar, küçük sıkıntılar mı? Ne olursa olsunlar gelip çattıkları zaman, artık güzel bir sabır gerek.

25. Karalı Olmanız Hedefi Yıldırır.
Karar vermek hedefi kuşatmak demektir. Hedefin karşısında büyümektir. Hedefi yıldırmaktır. Başarınız karalı olduğunuz ölçüde büyük olacaktır. Kendinizi hedefe kilitleyeceksiniz ve o kilidi açması muhtemel bütün anahtarları ortadan kaybedeceksiniz. Kararlılık diye işte buna denir.

26. İrademizin Sırtında Gidiyoruz.
İrade kuvvetlerimizi kontrol edebilme ve isteklerimiz doğrultusunda yönelte bilme

gücüdür. Hepimiz irademizin sırtında gidiyoruz. O ne kadar güçlü olursa o kadar yol alırız.

27. Korkunuz Korktuğunuza Güç Verir.
Korku insanın gücünü sıyırır, parçalar, dağıtır. Gücü böyle kullanılamaz bir hale gelmiş birisini karşısında karşı kuvvetler defalarca katlanmış bir güce kavuşurlar. Bu manası ile korku karşı kuvvetlere fazladan bir güç vermektir. Korktuğunuz an korktuğunuz şey güçlenir. Hem de sizin gücünüzle.

28. Kuvvetlerinizi İyi Komuta Etmelisiniz.
İnsan şahsiyetinin hem sebebi hem neticesidir. Doğuştan getirdiği özellikleri iyiye, güzele, faydalıya çeviren çevre tesirini İlahi ışığın tesiri altında bir bir eleyen ya da denetleyen insanlar, insan akıl, şuur ve iradesinin büyük komutanlarıdır. Başarılı olma sırlarının başında işte bu komuta gücü gelir. Kuvvetleri oranında iyi bir komutan olan herkes büyük zaferler kazanır. Kötü komutan mevcut kuvvetlerini de elden çıkarır.

29. Samimi Pişmanlık Gelecekteki Hataları da Önler.
Geleceğin tehlikelerinden hata ve kusurlarından korunmak mümkündür. Bunun yolu geçmişin hata ve kusurlarından büyük bir samimiyet içinde pişmanlık duymak ve tekrar hata ve kusura düşmemek için kesin karar vermektir.

30. Danışma, Mesele Üzerindeki Aydınlığın Artırılmasıdır.
Her şeyi bilmeniz mümkün değildir. Daha önce binlerce kişinin gidip geldiği yollarda kaybolmak ahmaklık olur. Başkalarını gayretlerini, bilgilerini, tecrübelerini, fikirlerini, kendi, gayret, bilgi, tecrübe ve fikirlerimize katma faaliyeti olan danışma yakın dostlarımızdan biri olarak yanımızdan hiç ayrılmamalıdır.

31. Anahtar Aramak Yerine Anahtar Olabilmelisiniz.
"Bak bağa" dedi Dr. Rahmi Eray: "İnsanlar ekseriye geri dönecekleri zaman kendilerine lazım olacak kapıları elleriyle kapatırlar."

32. Kendinizi İfade Etmekten Kaçınmayın.
"Şu olur bu olur" diye kendinizi dar kalıpların, küçük dünyaların içine hapsetmeyin. Mümkün olan her zaman ve zeminde kendinizi ifade edin. Kendinizden haberler verin. Hele bir harekete geçin, olabileceklerle ondan sonra uğraşırsınız.

33. Zamanında Yapılmayan İş Yapılmamış iştir.
Her işi zamanında yapmak ayrı ve önemli bir sanattır. Çünkü zaman birçok şeyin değerini arttırırken, birçok şeyin değerini de azaltır. Bugünün yapılması gereken işleri vardır. Bu işleri bugün bitirmeliyiz. Bugün yapılması gereken bir iş yarına bırakılırsa yarının bir işi ile birleşip iki iş olmaz. Belki beş belki on beş iş olur. Bugün yapılması gerekirken yapılmayan bir iş yarını olduğu gibi tahrip edebilir. Yalnız yarını değil yarınları etkileyebilir. Gaye adamı; "bu günün işini yarına bırakmaz."

34. Küçük İkazların Büyük Değeri Vardır.

Hatalarımızı gösteren eksiklerimizi tamamlamaya yanlışlıklarımızı düzelten insanlara kızmamalıyız. O insanlar sayesinde birçok yanlıştan kurtuluruz.
Yalnız insanlar değil, zaman zaman küçük aksilikler de ikaz ederler. Nasıl küçük ikazlar büyük felaketlerin önlenmesini için çok değerliyse, küçük aksiliklerinde ikaz değeri büyüktür.

35. İnsana yaklaşmak önemlidir.
İnsana doğru zamanda doğru zeminde, doğru tavırla yaklaşma insanı tanımaktaki zorlukların gerektirdiği tehlikeleri en aza indirir. İnsanı tam tanıyamamamız bir eksiklik değildir. Ama ona yanlış yaklaşmamız hayati bir eksikliktir. "her insan bir limandır, usta bir kaptan bekler.

36. Küçük Bir Eylem Çok Sözün Önünde Gider.
Önemli olan eylemdir. Netice eylemle sağlanır. Toplumu şekillendirenler, önderlik yapanlar güç elde edenler eylem adamlarıdır. Söz ve düşünce, eylemi hazırlamadığı, eylemi gaye edinmediği, söz ve düşünce sahipleri eylemi ertelediği müddetçe meseleler havada kalır.

37. İnanç Kuvvetin Ruhudur.
İnanç maddi ve manevi kuvvetin bir arada yoğunlaşmasını sağlayan katalizördür. İnanç yetersiz olduğunda, konsantrasyon yetersiz kalır. Karateci 20 kiremidi tuz buz edeceğine inanmadan darbesini indirdiği taktirde olan eline olacaktır. Bir amaç peşindeki adamın yapacağı da budur. Bütün kuvvetleriyle seçtiği noktaya inançla yüklenecektir.

38. Güzel Bakanlar Güzel Görürler.
Hayata güzel gözlerle bakanlar güzel şeyler görecektir. İyimserlik hoş görüyü, yeniden çalışma gücünü, nezaketi de beraberinde getirir. İyimserlik baktıklarımızda olması gerekenleri onlara yakıştırmaktır.

39. İnsanlara Anlayış Derecelerine Göre Hitap ediniz.
İnsanların en haklı oldukları konular da bile haksız, en bilgili oldukları konularda bile bilgisiz bir hale düşmelerinin sebebi, muhataplarının dilini keşfetmeden sözü sürdürmeleridir. Çoğu zaman basit bir şeyi anlamayan adam değil, basit bir şeyi anlatamayan aptaldır. Sadi' ye göre "Bir cahille yaka paça olursanız sizin alim olduğunuz biraz şüphelidir."

40. Tabii olunuz.
Beğenilmek istediğini belli eden biri beğenilmez. Bu isteğinizi hissettirdiğiniz anda sözleriniz, tavırlarınız, bakışlarınız, gösteriye dönüşür.

41. Sırlarınızı Ölünceye Kadar Saklayınız.
Hiçbir insan sizinle aynı şartlar altında değildir. Her, insan Başka bir insandır. Geleceğin kimi neye yönelteceği,kimi hangi hale getireceği tahmin edilemez. Öyleyse dostlarınıza ve düşmanlarınıza bir ihtiyat payı ile bir mecburiyettir. Ne sırrınızı başkasına verip özel olan şeyin özelliğini yitirin; ne de başkasının sırrını alıp ilerde

ihanet etmekten kaçının. Sizin için artık önemli görülmeyen sırlarınızın başkaları tarafından ne kadar önemli hale gelebileceğini tahmin edemezsiniz.

42. Sözleriniz İnsanlarda Yaşar.
Hedefe yürüyen adam yoluna yeni engeller dikmemek, muhtaç olabileceği kapıları elleri ile kilitlememek ve hayatın sevgi dengesine çomak sokmaktan ötürü şiddetli bir ceza görmemek için, hiç kimse hakkında onların hoşlanmayacakları şekilde, hoşlanmayacakları zamanda ve zeminde sarf etmemeliyiz. En anansız düşmanlarınız gururlarını rencide ettiğiniz insanlardır.

43. Konuşmak Yada Susmak İşte Bütün Mesele.
"Savaşı da keser, barışı da keser denilen dilden bahsediyoruz. Şu bütün başını belaya sokan dilden. Susmanın ve konuşmanın kesiştiği mayın dökülen hatlara düşüverdi mi yolunuz artık atacağınız her adım hayatınızı etkileyecektir.

44. Faziletler Sağ Duyunun Kontrolü Altında Olmalıdır.
Sahip olduğumuz faziletler ölçüsüz büyük olmalı ama ölçü tatbik edilmelidir. Sağduyu faziletleri de kontrol altında tutmalıdır. Sağ duyunun kontrolünden çıkmış faziletler birer zaafa dönüşür. Affetmek faziletini bir akrepte tezahür ettiren birisi o akrebin bir başkasını sokmasına sebep olur. Tabi kendi kurtulmuşsa...

45. Kibir Emeği Kirletir.
Kibir insanın dehşetli bir unutkanlık halidir. Nereden gelip nereye gittiği unutmasıdır. İnsan tabi ki emeğinin haysiyetini koruyacaktır. Korumalıdır da. Fakat emeğin haysiyeti kibirle korunmaz. Kibir emeği kirletir.

46. Küsmeyeceksiniz...
Her gaye adamı bütün gücüyle kendisi hakkında şu kanaati oluşturmaya çalışmalıdır. "O hiçbir şeyden dolayı hiç kimseye küsmez. Düşmanlarına bile." Bir insana küsmeniz, o insana hakkı olmayan değeri ilave ederken, sizden de değer eksilmesine neden olur. İnsanların kinleriyle, küskünlükleriyle büyüyemezler. Bunları alt etmek için gösterecekleri çaba ile büyürler. Hiç kimseye küsmeyeceksiniz...

47. Portakalı Övmek Onu Sevmeyenler içinde Bir Mecburiyettir.
Hazır bulduklarıyla övünmesin de mantıksızlık,şuursuzluk olan insanın hazır bulduklarına katkılarıyla hazır bulduklarının yardımıyla ortaya koyduğu emekle övünmesinde de maşeri bir hesapsızlık ve çirkinlik vardır.Çünkü emek övülmez, övünür.Siz portakal olmaya bakın. Kendinizi övmeye gerek kalmayacaktır. Övülmeye müstahak olan haliyle övmesini bilendir. Kendi kendileri övmeyendir.

48. Hayat Unutmaz, Hayat İsraf Etmez.
Hayatın terazisinden kaçabilecek hiçbir iyilik ve kötülük yoktur. Bunları insan bilse de bilmese de sizin ağırlığınız bir artar bir azalır. Hayat terazisi her iyiliğinizi ve kötülüğünüzü tartabilecek, bir kenara yazabilecek hassasiyettedir.

49. Küçük Şeyler Büyük Şeylerdir.
Nice şiiri yüzyıllar sürecek bir ömre kavuşturan şey, bazen bir virgül bazen bir kelimedir. Virgülleri noktaları yanlış kullanılmış hayatın neticesi yavanlık, renksizlik, sevimsizlik, ahenksizlik, manasızlıktır.

50. İnsanlara Karşı İstisna hareket Etmeyin.
İnsanlar istisnalar karşısında istisna çözüm yolları takip ederek önemli kazançlar elde edebilir. İstisnalara karşı genel hükümleri uygulayanlar ise büyük zararlara uğrayabilirler. İstisnaların imtihanı gerçekten çetindir. Her zaman karşılaştığınız insan her zaman ki gibi davranmıyorsa siz de her zaman ki gibi davranmamalısınız.

51. Her Zaman Daha İyisini Yapmaya Çalışın.
"Bütün yazılarımdan pişmanım hepsinden utanıyorum" diyordu Peyami Sefa "Onun için daima daha iyisini yazmaya çalışıyorum. Daha iyisini yapabilmemiz için önce bir şeyler yapmanız gerekir. Daha iyisi bir önceki yaptığınızdan daha iyi olandır. Hedef adamı mazereti olmayan adamdır.

52. Bilgi Emeğin Şuurudur.
Bilgi ve emekle pişirilmemiş bir yetenek kalıcı zaferler elde edemez. Siz de edebiyata mal olmuş bir şair olmak isterseniz "Mısralarınıza" emek vermelisiniz. Zira bilgi emeğin şuurudur. Şuursuz emek zaman ve kuvvet kaybıdır.

53. Kullanılan bilgi yanına yeni bilgiler çeker.
Yeni bilgiler edinmek mevcut bilgilerin kullanılmasına bağlıdır. Mevcut bilgileri kullanmaya,o bilgilerin gösterdiği yolda hareket etmeyen birisinin yeni bilgiler edinmesi mümkün değildir. Uygulanan bilgi mıknatıs gibi yeni bilgiler çeker.

54. Unutmak ilmin afetidir.
Unutmak emeğimizin ve zihin gücümüzün bir ölçüde de olsa israf edilmesidir. Her şeyi hatırlamamız gerekmez. Bu zaten mümkün değildir. Fakat bize daima lazım olacak bir bilgiyi unutmamız gerçek bir afettir. Bilginin kullanılabilir durumda bekletilmesi onun unutulmaması ile mümkün olur. Kullanılması da hem genişletilmesini hem de unutulmamasını sağlar.

55. Başkalarının ayıpları ile Beslenerek yaşama imkanı yoktur.
Ayıp peşinde koşmak bulunan ayıpları ortaya dökmek bunu yapan için kafi bir ayıptır. Kendisi için de başkaları mutlaka öyle davranacaktır. Hedef adamı ruhunu canlı tutmak zorundadır. İnsanların ayıplarını ortaya döken kişinin ruhu canlı kalamaz. Başkalarının ayıpları ile beslenerek yaşama imkanı yoktur. Şeref sahibi her insan başkalarının ayıplarını görmekten üzüntü, Bu ayıpları örtmekten ;saklamaktan sevinç duyar.

56. Baldan tatlı olan öfkenin Neticesi zehirden acıdır.
Öfke neler olup biteceğini asla kestiremeyeceğiniz, neler olup bittiğini de asla hatırlayamayacağınız bir yolculuktur. Böyle bir yolculuğa cüret etmeyiniz çünkü akıl işi değildir. Evet öfke gelir yüz sararır, öfke gider yüz kararır.

57. İyilikleri karşılıksız Bırakmayınız
İyilik- yardım bahsinde bir şey olmamış gibi davranmak hiçbir şey olmamış gibi netice verir. Hiç olmazsa candan bir teşekkürü, hak edenlere çok görmeyin.

58. Hareket Düşünceden Önemlidir.
Hedef adamı bir yere önce hareketleri sonra düşünceleri ile girme gerektiğini çok iyi bilmelidir. Düşüncenize karşı bir sempati oluşmasının ön şartı hareketlerinizin imtihanında iyi bire not almasıdır.

59. Güllerin Yanındaki Çalı Çırpıda Gül Kokar.
İyiliği iyilerden kötülüğü kötülerden öğreniriz. Şu "Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim" sözünü birde şöyle ifade etmekte fayda var. "Bana arkadaşını söyle sana ne olacağını söyleyeyim."

60. Ölçülü Olabilmeliyiz.
İnsanın yapısı ölçünün de kendisidir. Ölçülü yaratılmış bir insan ölçülü yaratılmış dünyada yaşarken ölçülü olmak zorundadır.

61. Kişiliğinizin Hudutlarını Koruyun.
Size yapılmasını istemediğiniz hareketleri, söylenmesini istemediğiniz sözleri başkalarına yapmayınız, söylemeyiniz.

62. Bir elma On Kişide On Elmadır.
Her şeyi bilmediğinizi kabul ettiğiniz, fikirlerinizi değiştirmeye hazır olduğumuz anda daha bir çok şey öğreneceğiz demektir.

63. Başarmak Herkese Karşı Görevimizdir.
Ayakları olmayanlar için de yürüyeceksiniz. Görmeyen gözler için de göreceksiniz. Uykusunu yenemeyenler için de uyanık duracaksınız.
Bu şuurda olan bir insan başarmak için gerekli şartları süratle sağlıyor demektir.

64. Paranın Kölesi Değil Efendisi Olmalısınız.
İnsan, dünyada bir yolcudur yada bir misafirdir. Dünyanın sahibi değildir. Burada geçici bir hayatı yaşamaktadır. Üstelik bu misafirlik oldukça kısadır.

65. Eliniz Yetiyorsa Sözünüzün Kıymeti Yoktur.
Bir yanlışlığa karşı, sözle yapacağınız müdahalenin netice vermesi için gerçekten elle müdahale gücünün olmaması gerekir.

66. Merhamet Edin Ama Merhamet Beklemeyin.
Siz merhametli olunuz merhamet ediniz fakat asla kimseden merhamet beklemeyiniz. Çünkü merhametsizler daha çok kendileriyle ilgilendikleri için onlara gerçekleri anlatabilmek daima zordur.

67. Mesleğinizin, Meraklarınız, Amaçlarınızın Büyüklerini Tanıyınız.
Hedefe yürürken o dostların büyüklerin maddi ve manevi yardımları yanınızda olabilir. Bu dostlarla münasebetlerinizi geliştirmek bu dostlara bir derinlik kazandırmak sizin için insani bir görev ve akılcı bir harekettir.

68. Zamana Saygılı Olun.
Zamanı iyi kullanmanın zamanın gücünden istifade etmenin ilk şartı güne erken başlamaktır. Zamanı yanınıza çeke bilmek için onu ciddiye aldığınızı göstermelisiniz.

69. Başarısızlıklar Büyük Başarının Öğretmenidir.
Amacımıza yürürken hem başarısızlıklarımızı hem başarılarımızı tevekkülle karşılayabilmeliyiz. Her yeni hamlede ona çok ihtiyacımız vardır. Başarısızlık denen öğretmene asi olmayın.

70. İbadet.
İbadetlerinde aksamayan, tökezlemeyen herkes, her söz ve hareketine kakıcı değer kazandırır. Allah'ın hudutlarının aşılması büyük karışıklığa sebep olur. Oruç açlığa; tasarruf cimriliğe, cömertlik israfa dönüşür. İbadet , Allah'ın hudutlarının aşılmaması için uymaya mecbur olduğumuz fiziki ve ruhi disiplindir. Bilme ve bildirme halidir. İbadet sınır ve manasına çekilmemiş her hareket bir kayıptır. Hayatın sahibiyle irtibatını temin etmediğimiz hiçbir hareketimizin ve sözümüzün kıymeti yoktur. Çünkü hayat kıymetini ondan almaktadır.

Kaynak: Recep Şükrü APUHAN'IN "BAŞARI YOLUNDA 70 ALTIN KURAL" kitabının özetidir.

DİKKAT GELİŞTİREN OYUNLAR VE ALIŞTIRMALAR

Hafıza Alıştırmaları:

1. Farklı resim bulma: Çocuk bu alıştırmada kendine gösterilen 4 resimden farklı olmayı bulmaya çalışır.

2. Resim hatırlama: Çocuğa bir Dakika süresince bir resim gösterilir. Ve bir dakika sonra resim kapatılır. Daha sonra resimle ilgili sorular sorulur.

Örnek:

Çocuklar ne yapıyorlardı?

Erkek çocuğun üzerinde ne vardı?

Kız çocuğun gözleri ne renkti?

3. İki resim arasındaki farkı bulma: Birbirine benzeyen ama aralarında küçük farklılıklar bulunan iki resim çocuğa gösterilir. Bunların arasındaki farklılıklar çocuğa anlatılır.

4. Şekilleri hatırlama: Anne baba bir takım geometrik şekiller çizerek çocuğa bir dakika süreyle gösterir. Bir dakika sonra resim kapatılır. Ve çocuktan hatırladığı kadarını çizmesi istenir.

5. Anlatılan hikâye ile ilgili sorular sorma: Çocuğa kısa bir hikâye anlatılır. Daha sonra bu hikâyenin belli kısımlarıyla ilgili sorular sorulur.

DİKKAT GEREKTİREN Oyunlar:

1. Okuduğunu Anlatma: Çocuğa kısa bir okuma parçası verilir. Ve 5 dakika içerisinde okuyabildiği kadarını okuması istenir. Beş dakikanın sonunda çocuktan okuduklarını anladığını anlatması istenir. Bu oyun aynı zamanda çocuğun kısa süreli hafızasını da geliştirir.

2. Nesne Saklama: Bu oyunda evin belli bir odası seçilir. Ve çocuğa etraftaki nesnelere dikkatlice bakması söylenir. Çocuk odadan çıkartılır. Ve herhangi bir nesne çıkartılır. Çocuk odaya döndüğünde hangi nesnenin saklandığı bulması istenir.

3. Balonla Oynama: Oyuncular şişirilmiş bir balonu birbirlerine atarak yere düşürmemeye çalışırlar. Bu oyun çocuğun aynı zamanda konsantrasyonunu sağlamasını da destekler.

4. Son harften kelime bulma: Oyunculardan biri bir kelime söyleyerek oyunu başlatır. Ondan sonra gelen oyuncu söylenen kelimenin son harfini kullanarak yeni bir kelime söyler. Bu şekilde oyun devam eder.

NOT: Bu oyun ve alıştırmalar çocuğun dikkat dağınıklığını tedavi edici türden değildir. Ancak çocuğun dikkatini toplamasına ve yoğunlaştırmasına yardımcı olacak niteliktedir. Bu oyunlar çocuğun kendisini rahat hissedeceği ortamlarda oynanmalıdır. Öncelikle çocuklardan her şeyi başarmaları beklenmemelidir. Bu nedenle çocukların başardıkları her oyun için çocuğu olumlu yönde motive etmek gerekir. Oyunlarda her zaman çocuğun kazanması da sağlanmamalıdır. Çocuk yaptığı hatalarını görerek bu eksikliklerini tamamlayabilir.

KAYNAK: EYÜP Y.G.M.

YOGANIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Yazmak mecburiyet oldu. Bugünlerde medyada yoga tartışılıyor. Yoga ile gençliğimizin aslında farklı dinlerin, ideolojilerin kucağına itildiği, iç huzuru adı altında farklı inanışların dolaylı olarak empoze edildiği ifade ediliyor. Önce hemen şunu belirtmeliyim: Yoga ile uğraşanlar bunun dini bir boyutunun olmadığını söylüyorlar. Bu ne kadar gerçek, doğrusu bilemiyorum. Aşağıda ifade edilenlerden yola çıkarak bir değerlendirme yapacağım. Oralara gidenler ne yapıyor, neyle karşılaşıyor, neye meylediyor, düşünceleri nasıl şekilleniyor, evet bunları bilmiyorum. Bu, sosyolojik bir hadise midir? Sportif bir faaliyet midir? Kültür emperyalizmi midir, güvenlik sorunu mudur? Detaylı araştırmalara, anketlere ihtiyaç vardır. Pratikte neler oluyor, buna cevap verebilmek için araştırmaların artırılması gerekir. Dolayısıyla "pratikte neler oluyor?" sorusuna cevap vermekten mahrumum. Bununla birlikte yoga ile ilgili yazılanlardan yola çıkarak kendi dini geleneğimizle ilgili mukayeseler yapmak, söylenenleri tutarlılık açısından sorgulamak mümkündür. Bu yazıda bunu gerçekleştirmeye, yazılanları alıntılayarak değerlendirmeye ve bir sonuca varmaya çalışacağım. Ama önce iki tespit yapalım:

1. Yoga ile şekilsel benzerlik taşıyan düşünce ve fiiller geleneğimizde var. Özellikle şekilsel diyorum, çünkü amaçlar farklıdır. Yoganın özü birtakım hareketlerle kendini ve doğayı dinleyerek ya da düşünerek evrensel birlik/enerji ile buluşma/birleşmedir. Sonuç: İç huzuru… Bir kere Kur'an hem kendimizi hem tabiatı düşünmemizi ısrarla istiyor. Bunun için taakkul, tedebbür, tezekkür, tefekkür kavramlarını kullanıyor. Özellikle bu kavramların kurumsallaştığı geleneksel yapılarımız da var. Tasavvuf geleneğimiz bu açıdan oldukça zengin. "Kendini bilen Rabb'ini bilir" sözü bu geleneğin baş tacı, ser levhası… Tasavvufta birtakım hareketlerle nefis tezkiyesi ve iç huzuru sağlamak mümkün. Buna "nefs-i mutmaine" mertebesi diyoruz. Yani, iç huzura kavuşmuş, tatmin olmuş kalp, gönül. Tasavvuf sistemi içerisinde merkezde Allah anlayışı olmakla birlikte iç huzura kavuşmanın çeşitli enstrümanları var. Zikir, cezbe, tefekkür, rabıta-ı mevt bunlardan birkaçı… Bunların hepsi hareket ve düşünce birlikteliğine dayanıyor. Bu geniş bir konu tabii. Ancak mevcut sistem bu tür yapılanmaların ortaya çıkmasına, neşvü nema bulmasına izin vermiyor. Dini görüntü sayılabilecek her türlü oluşuma itiraz ediyor, pencerelerini kapatıyor. Bu durum başka ideolojilere, inanç sistemlerine, arayışlara kapı aralıyor. Birinci husus bu.
2. İkincisine gelince bu ise sorunun bizden kaynaklanan tarafıdır. İmkânlarımız ölçüsünde bu dini bi-hakkın yaşayarak örnek olmak mümkündür. Hem birey hem de toplum olarak bu konuda iyi bir sınav verdiğimiz söylenemez. Örnek insanlarımız yok artık… Örnek sayılabilecek olay ve davranışlarla karşılaşmıyoruz ne hükmetse… Duruşuyla, konuşmasıyla, oturuşu, kalkışıyla, heybetiyle bize huzur veren insanlar… Ya da sistem böyle insanların yetişmesini istemiyor, bu eğitime kapalı yani… Yahut da böyle insanlar var da biz bilmiyoruz veya onlar bilinmek istemiyor ya da bilindiklerinde sağ olsun medyamız en olmaz, akla hayale gelmedik tarafından yıpratıyor! Ama her ne olursa olsun sorumluluğumuz var. Bugün ülkemizde gerçekleşen akla hayale gelmedik cinayetler, tecavüzler,

hırsızlıklar, yolsuzluklar vs. söz konusu. Yüzde doksan dokusu Müslüman olan bir ülkede bunları anlamak, yorumlamak mümkün değil! Bunlar Müslüman işi olamaz diyesi geliyor insanın! Belki bu "bugünün milli eğitiminin sorunu, onun üretiminden geçen gençlik, nesil böyle yapıyor" denilebilir. Ama yeterli değil! Dindar olup karşıdakine güven veren, hoşgörülü olan, iç huzuruyla dolu olan, iç huzurunu pozitif enerjiyle karşıdakine yükleyen örneklere ihtiyacımız var. Bir anlamda dinimizin sevgi ve hoşgörü boyutunu pratikte ispat etme yükümlülüğümüz var. Eğer bunu yapamazsak gençliğimiz çeşitli arayışlara girecektir. Zira kâinat boşluk kabul etmiyor.
Şimdi gelelim yoga hakkında söylenenlere:
Deniliyor ki;
1. "Yoga'da bütün yollar aynı amaca gider, birliğe. Eğer yapılan çalışmanın nihai hedefi 'birlik' yani kişinin tam olduğunu hissetmesi, hiçbir şeyin kendisinde eksik olmadığını bilmesi, huzura kavuşması, mutlu olması kısaca nihai özgürlük mokşa, kaivalya olarak tanımlanan aydınlanma değilse, yoga yapılmıyor demektir. Yoga, kişinin kendisi, çevresi ve nihayetinde evren ile uyumlu olduğu böylece huzur ve mutluluğu yakaladığı bir yöntemdir".
Buradan anlaşıldığı kadarıyla yoga sportif bir faaliyet değildir. Kendini tam olarak hissetme, iç huzuru, nihaî özgürlük, aydınlanma yoksa yoga yapılmıyor demektir. Tabii bunlar kulağa hoş gelen kavramlar, ama ne demek bunlar… Bunların içi doldurulmalı değil mi? Ne demek kendini tam olarak hissetmek? Nihaî özgürlük? Aydınlanma? Bunlar çok temel dini ve felsefi kavramlar… Kendini tam olarak hisseden, eksik olmayan insan… İnsan bir açıdan baktığında mükemmel bir varlık, bir açıdan da bakarsan hayvandan beter! İnsan kendini nasıl tam hissedecek? Neresinin eksik olmadığını bilecek? Yoksa insan kendindeki eksikliği fark ederek mi bir işe başlar, arayışa girer? Ne demek nihaî özgürlük? Açık sorayım: Batının özgürlük anlayışıyla bunun bir ilişkisi var mıdır? İç huzuru… İç huzuru, bir takım kötü alışkanlıklardan kurtulmanın aracı mıdır yoksa stresi dağıtmanın yöntemi midir yoksa yoga kötü alışkanlıkları bırakmadan da sadece iç huzurunu mu öngörüyor? İki türlü kötülük var: Birinde zarar başkasına dokunur; diğerinde sadece kendine… Yoga neyi öneriyor? Yoksa kötülük veya günah öncelikli sorunumuz değil, önceliğimiz iç huzuru mu, diyorlar. Bizden buraya kadar mı yani… İç huzuruyla dolan insanlar ne yapacaklarına kendileri mi karar verecek? İnsanın mutlu olması… Galiba insanlığın temel arayışı bu… Ahlak felsefeleri bunun için uğraşıyor. Batı bile insanlığın mutluluğu iddiasında… Demek ki bunların başaramadığını birkaç hareketle bunlar başaracak, öyle mi? Ve Dinler… Yoksa yoga dinlerin yerini mi almaya çalışıyor? Birkaç hareketle mutluluk nasıl sağlanacak? Hadi diyelim, bir an insanlık rahatlık hissediverdi, bu nasıl kalıcı ve sürekli kılınacak? Ve aydınlanma… İnsanın aklına hemen batının aydınlanması geliyor… Tabii bu o değil denilecektir. Bu, ruhsal aydınlanma… Peki ruhu ne kadar tanıyoruz? Batı da idealizmle ruhsal aydınlanmayı denedi. Ama olmadı, materyalizme kaydı, yine olmuyor. Zira denge yok, uçlarda savrulma var…
Deniliyor ki;
2. "İnsanlık evriminde, dünyadaki tüm insanların artık hayata dair yapılan dünyevi araştırmaların ötesinde başka bir şeyleri aramaya başladığı, yepyeni

bir çağ açılmıştır. Her toplumda, mutlak tatminkarlığın artık sadece mesleki başarı, ilişkiler ve maddi bolluk ile elde edilemeyeceği düşüncesi yaygınlaşmaya başlamıştır. Bütün bu ahlaki, ekonomik ve ruhsal kargaşanın ötesine, içimizde bir şekilde mutlaka varolan ve neşe ile desteklenen bir huzur konumuna geçmek, artık zorunlu hale gelmiştir. Gerçek yoga deneyimi de işte budur".

Güzel cümleler! Yogayı kaldırın, yerine "dini deneyim" koyun, -bazı ifadeler hariç- altına imza atarım. Acaba yoga "dinin yerini" mi almak istiyor derken duyduğum endişe budur. Endişem seküler bir din yaratılmasından kaynaklanıyor. Dinin tüm argümanları kullanılacak; ama orada Yaratıcı'dan eser olmayacak! İslam dini söz konusu olunca yukarıda sayılan tüm hususlarda önerilerini açıkça ortaya koymuş ve asırlar boyu bunlar test edilmiş ve bugüne varılmıştır. İslam dininin en güzel özelliği söylediği şeyin içini doldurması, makul bir şekilde bunları insanlara sunmasıdır. Her şeyde dengeyi kurmuştur. Onun için süslü kelimelere ihtiyacı yoktur İslam'ın…

Yukarıda söylemek istediğim buydu. İnsanlık maddeden bıkmış, şimdi sıra ruhta, yani idealizmde… Bakıyorsunuz yoga literatürüne "huzur, aydınlanma, ruh, doğa" dışında fazla bir kavram göremiyorsunuz. İnsanlığa sunulan bir çeşit idealizm olmuyor mu? Maddeciliğin tersinden okunuşu… İnsan bu mudur? İnsanın ihtiyacı salt ruhsal ihtiyaçlar mıdır? Batı tarihinde görülen idealizm-materyalizm gel-gidi bu sefer kendini yoga da mı gösteriyor? Aslında batı bu gel-gitte hep materyalizm yanında yer aldı. İdealizm lafta kaldı. Doğu dinleri bu açığı tersinden diğer bir uca geçerek mi kapatmak istiyor?

"İnsanlık evriminde…" ifadesi çok dikkat çekici, pozitivist, ilerlemeci tarih anlayışını yansıtıyor. Sanki insanlık bugüne kadar hep madde üzerinde araştırma yapmış, maddeyle yoğrulmuş, bugün dünyeviliğin ötesinde başka şeyleri keşfeder olmuştur. Oysa insanlık tarihi Habil ile Kabil'in, şeytan ile meleğin, ruh ile nefsin, peygamber ile firavunun mücadele alanıdır. Bazen biri bazen öteki galip gelmiştir. Kıyamete kadar da böyle devam edecektir. Batıl ise hiçbir zaman kalıcı bir zafer kazanamayacaktır. Tarih boyunca hep böyle olmuştur. İnsanlar maddeye esir olup ruhu/Allah'ı unutunca din, peygamber, kitap gönderilmiş, insanlara kökenleri/ruhları hatırlatılmıştır. Yoga bize Amerika'yı yeniden mi keşfettiriyor acaba? "Huzur" sadece bugünün insanının sorunu mu?

"İnsanlığın başka bir şeyleri aramaya başladığı…" Ne demek bu? Neyi arıyor insanlık? İçini doldurmak lazım. Huzuru mu? Onu her zaman arıyor, dedik zaten. Önemli olan bunu nasıl temellendirdiğiniz. Bir iki hareket, gözlerini kapa, derin nefes al, doğayla bütünleş… Bu kadar mı? Spor olsun diye böyle bir uygulamaya denilecek bir şey yoktur. Ama bu kadar mı? Ruhsal huzurdan bahsediyoruz. Ruhtan, yani insandan, o zaman bu kadarla mı yetineceğiz? İnsan hakkında biz ne biliyoruz? İnsanı ne kadar tanıyoruz? İnsan hakkındaki soruları sonuna kadar sorduk, cevapları sonuna kadar takip edebildik mi?

Deniliyor ki;

3. "Yoga bir organizasyon, bir klüp, mezhep veya New Age dini değildir. Bu, herkesin yapabileceği ve tüm dünya dinlerinin özünü birleştiren bir deneyimdir".

Git gide ifadeler netleşiyor. Yeni çağ dini değil yoga… Özellikle belirtiliyor

olsa gerek. Çünkü böyle bir ifade kullanıldığında veya böyle algılandığında gelinecek nokta oldukça farklıdır. Belki de maksatlar ortaya çıkacaktır. İşte işin tehlikeli yanı bence burası… Ateizm, materyalizm vb. akımlar olsa cevap kolay… Ama bu akım tamamen dinin argümanlarını kullanıyor. Zira din değil ama dinlerin özünü birleştiren bir deneyim… O halde dine karşı din ile karşı karşıyayız. Sureta haktan görünen bir çehre, bir yüz ile… Şeytanın sağdan yaklaşması gibi bir şey… Dinlerin özünü birleştirme… Ne kadar yeni bir din değil deseniz de bu, yeni seküler bir din yaratma çabasıdır. Ayrıca dinlerin özünü birleştirme tarihsel bir çabayı da anımsattırıyor. Ne ilginç! Hem de yoganın doğduğu bölgede oluyor bu tarihsel çaba… Ekber Şah'ın dinleri birleştirme çabasından bahsediyorum. Hepsinden bir nebze… Ve İmam Rabbani'nin bu sapık anlayışla mücadelesini hatırlıyoruz. Şimdi aynı coğrafyadan, bu sefer dinleri birleştirme değil, özlerini birleştirme çabası ortaya çıkıyor. Ne ilginç! Evet, dinlerin özünü birleştireceksiniz ve bu -hayat tarzı anlamında- yeni bir din, akım, mezhep vs. olmayacak!!
Deniliyor ki;
4. "Yoga ile aşina olmayanlarımız genellikle Hindu dininin bir uzantısı olarak görür ve bilmeden pagan bir ritüelin bir parçası olmaktan çekindiği için Yoga'dan uzak durur. Ancak, Yoga bir din değildir! Aslında, Yoga tarihinin bu kadar eskiye dayanması da Yoga'nın bir din olmadığının en kesin kanıtıdır. Çünkü Yoga, bilinen tüm dinlerden (Hinduizm dahil!) daha önce başlamış bir felsefedir".
Burada söylenenlerin hepsi tahkike muhtaç… O bölgede ortaya çıktığı kesin. O dinlerin izlerini taşıdığı kesin. Belki bugün yoga yeniden yorumlanıyor denilebilir. Zira evrensel olmak istiyor. Onun için Hindu dinlerinden kalma milli izleri silmek istiyor. Bu durum, olsa olsa Hindu dinlerinin bir parçası olan yoganın yeniden yorumlanması teşebbüsüdür. Yoganın bir din olmadığı vurgulanıyor özellikle. Doğru, hinduizm gibi bir din değil belki, ama bölgesindeki dinlerin bir uygulaması değil mi? Hatta ne kadar doğru olur bilmiyorum o dinleri de aşan yeni bir örgütlenme değil mi? Yukarıda söylenildiği gibi dinlerin özünü birleştiren yeni bir "?" şey, her ne ise, işte buraya istediğinizi koyun.
"Bir felsefedir" öyle mi? Az buçuk felsefe tarihi okuduk. Felsefe tarihinde böyle bir uygulama hatırlamıyorum. Tabi okuduklarımız ilkçağ, yeniçağ felsefesi… Batı izlerini taşıyan bir felsefe… Doğu felsefesiyle uğraşanların buna bir cevap vermeleri lazım. Evet bunun hiçbir dinle alakası olmayan, bölge dinlerinden daha eskiye giden bir felsefe olduğunu ya da başlangıçta dinlerin bir uygulaması iken daha sonra evrensellik iddiasıyla ondan koptuğunu, ama onun tesirinde kaldığı ya da başka bir şey, muhakkak söylemeleri lazım. Ve tabi dinler tarihçilerinin de… Yogayı çok eskilere götürmek hatta hinduizmden de eskiye götürmek bana bazı şeyleri çağrıştırdı. Örneğin milliyetçilik akımları ortaya çıktığında herkes kendi ırkının üstün ırk olduğunu iddia etmeye başlamıştı. Dinin yerine milliyetçilik konmak isteniyordu. Bu iddiada olanlar iddialarını ispat etmek için kafatası araştırmasına başlamışlar, ırklarının binlerce asır öncesine dayandıklarını ileri sürmüşlerdi. Yine bugün bazı aleviler İslam ile bağlarını koparmak, kendilerinin daha eskilere dayandığını söyleyebilmek için Aleviliğin tarihinin İslam'dan çok öncelere gittiğini ileri sürebilmişlerdi. Acaba bu da bunlara mı benziyor? Diğer açıdan bakarsak her hayat tarzının bir felsefesi vardır. Yoga

da Hindu dinlerinden beslenen evrensellik iddiasında bir hayat tarzı olsa gerektir. Ve bu hayat tarzının bir felsefesi vardır şüphesiz. Bu da doğu dinlerinden beslenen bir felsefedir. Aslında onu felsefe olarak nitelendirmek sıran bir faaliyet olmadığını ortaya koymak demektir.
Deniliyor ki;
5. "Yoga kelime anlamıyla birleşmek demektir. Yoga'da amaç, fiziksel, ruhsal ve zihinsel bedenlerimizin birleşmesiyle 'Tanrı Bilinci'ne erişmektir. İşte bu Tanrı Bilincine ermek, meditasyon çalışmalarının son aşaması olan Samadhi'dir".
İşte bu ifadeler tam da yoganın dinî olduğunu gösterir. Başka ne diyelim. Tamamen dinsel kavramlar… Tanrı bilinci… Ama ne demek? Tanrının kendisine değil, tanrı bilincine erişmek… Tanrı dersek, belli bir dinin tanrısı kastedilecek, belki de tevhide varılacak, oysa bu yukarıda ifade edilen "dinlerin özlerini birleştirmek" anlayışına ters olsa gerektir. Demek ki, tanrı değil, tanrı bilinci derken her dinde ortak olan öz kastediliyor. Puta tapanda da, ineğe, ateşe, Hz. İsa'ya ya da Allah'a tapanlarda da bir öz var: Nedir o? Ruhsallığın keşfi, manevî deneyim. Evet, bu sayılanların kendisi değil, tanrı bilinci… Buna din demeyeceksiniz, kulüp, mezhep vs. demeyeceksiniz bari –felsefeyle birlikte- teoloji deyin! Hatta olur mu bilmem ama seküler teoloji… -Aşağıda göreceğiz- bunların farkında olunacak ki, sadece amacın bu olmadığı ifade edilecektir. Ama yukarıda kesinlikle din olmadığı ifade edilmişti! Demek ki, dinden tamamen kopuk bir yapılanma değil… Ayrıca burada Tanrı bilinci deniyor. Başka yerlerde ise "bütünlüğe erişme" deniyor, "evrenle bütünleşme" deniyor, nedir kasıt ve amaç? İşte meseleyi muğlak hale getiren bu noktalar…
Deniliyor ki;
6. "Peki, Yoga yolunda olan herkesin amacı Samadhi'ye ermek mi olmalıdır? Elbette ki hayır. Bhagavat Gita, Yoga yapan dört öğrenci tipinden bahseder;
-Acı çeken kişi; dinmeyen bir acıyı dindirmeyi amaçlayan öğrencilerdir. Bu acı fiziksel bedenin bir yerinde incinme, ağrı olabileceği gibi, zihinsel de olabilir.
-Dünya nimetlerini arayan kişi; sağlık ve başarı için bir strateji geliştirmeyi hedefleyen öğrencilerdir. Burada amaç, bir strateji bularak dünya nimetlerinden azami fayda sağlamaktır.
-Bilgi arayan kişi; bütünlüğe ulaşma arzusu duyan öğrencilerdir.
-Bilge adam; büyük Yogilerdir.
Siz, bu öğrenci tiplerinden herhangi birine uyuyor olabilirsiniz. Niye ben diğer öğrenci tipi değilim diye düşünerek kuruntuya kapılmanın gereği yok. Herkesin hayattaki hedefi farklıdır ama ne olursa olsun tüm hedefler aynı derecede mükemmeldir. Yoga yolu herkese açıktır. Yogayı dileyen herkes dilediği nedenlerden ötürü yapmaya başlayabilir ve istediği anda yapmaktan vazgeçebilir. Yoga kimsenin ya da hiçbir kuruluşun tekelinde değildir.
İlginç! Tanrıya erişme bilinci ile paraya erişme bilinci aynı yerde. Yoksa her tür insanı içine alabilecek, herkese arzu ettiği şeyi veren evrensel bir din olma peşinde mi? "Dünya nimetlerini arayan kişi"yi şu ifadelerle karşılaştırın. Yogaya katılan doğru öğrencide neler olmalıdır? Dünyevi her şeye karşı bağımlı olmama etiğini geliştirmiş, temel tutkulardan uzaklaşmış… olmalıdır. Hem böyle olacak hem de dünyevî nimetlerden azami ölçüde fayda temin edilecek. Nasıl olacak bu?

Deniliyor ki;
7. “Yaptığımız yoga çalışmalarında, evrene ve birbirimize iyi niyetlerimizi sunmak ve yaptığımız çalışmalardan sadece kişisel değil, genel olarak tüm evrene fayda dilemek için her yaptığımız çalışmanın başında ve sonunda bir mantra okumaktayız. Verdiğimiz başlangıç ve bitiş mantraları, yogasana çalışmalarında (yani hafta içi akşamları yapılan çalışmalarda) kullanılmaktadır.

Başlangıç Mantrası
Om Sahanavavatu
Sahanou bhunaktu
Saha viryam karavavahai
Tejasvinavadhitamastu
Ma vidvişavahai
Om Şanti, Şanti, Şanti
(Evren) Hepimizi korusun
hepimizi beslesin
Birlikte büyük bir enerji ile çalışalım
Çalışmamız aydınlatıcı olsun ve meyve versin
Birbirimizden nefret etmeyelim
Om, huzur, huzur, huzur

Bitiriş Mantrası
Sarve bhavantu sukinah
Sarve santu niramayah
Sarve bhadrani paşyantu
Ma kascit dukha bhagbhavet
Om Şanti, Şanti, Şanti
Hepimiz mutlu olalım
Hepimiz hastalıklardan uzak olsun
Hepimiz uğurlu olan şeyleri görelim
Kimse acı çekmesin
Om huzur, huzur, huzur.
Tanrı ile evrenin aynileştiği nokta… Daha doğrusu şirkle karıştığı nokta.. Evren bizi koruyacak öyle mi? Bir mü’min düşünelim. Hiçbir şeyin farkında olmayarak bu yerlere gidecek ve evren hepimizi korusun diye dua (siz buna mantra deyin) edecek! Ve sonuçta inancına hiçbir leke bulaşmayacak! Bu ifadelere baktığımızda “mümkün değil” demekten başka ne söylenebilir? Eskiden tabiatçılık, materyalizm vardı. Her şeyi tabiat yarattı, denilirdi. Tabiat ana vs.den dem vurulurdu. Bu anlayışın gerilerde kaldığını biliyordum. Ama öyle anlaşılıyor ki Batı’nın materyalist düşüncesinin yerini Doğu’nun Tanrı’sız mistizmi alıvermiş. Ben bundan şunu anlıyorum: Semavi dinlerin tanrı figürü tahtından ediliyor, yerine muğlak bir evren-tanrı anlayışı çıkarılıyor. Ve buradan tabiatçı, hümanist bir anlayış verilmeye çalışılıyor.
Bir başka nokta da şu: Yoga terminolojisi başka bir kültüre ait… Bu kelimelerle yapılan yoga ister istemez kişiyi yabancısı olduğu dünyaya açar. İngilizce kelimelerin kişiyi Batı zihniyetine açtığı gibi. Yüz yıl önce kim derdi

ki, bütün sokaklarımız, dükkanlarımız neredeyse her şeyimiz dil vasıtasıyla batı kültürünün hegomanyası altına girecek? Ama girdi işte. Bir kelimden ne çıkar denildi belki ama oldu işte… Konfüçyüs demedi mi "Bir millet değiştirmek istiyorsanız önce kelimelerini değiştirin". Onun için bu dua mı şiir mi desek ama mantra diyelim, bu mantralar insanı dolaylı yoldan yabancısı olduğu kültüre hazırlar. Sadece bu mantralar değil, tüm bir yoga terminolojisi… Bir mü'minin böyle bir duaya/mantraya ihtiyacı var mıdır? Mü'minin hayatı duadır, sabah evden çıkarken, akşam dönerken… Hep hayır dileyerek, hayırda kalarak… Acaba bu insanlar bir mü'minin cübbesinin üzerine oturan kediyi uyandırmamak için cübbesinin o yerini kesiğini duysalar ne hissederler? Doğayla yaşamak, doğanın bir parçası olan hayvanları sevmek ve doğanın bir açıdan bir parçası olan bizlerin bunlarla bütünleşmesi budur herhalde… Aslında mü'minler bu felsefenin mümessillerine "gelin aradığınız şey burada, hakikati yanlış yerde arıyorsunuz" demeleri gerekir.

Geldik sona doğru… Altı tespitle yazımı bitirmeyi düşünüyorum:

1. İhmal ettiğimiz, yaşama konusunda gevşek davrandığımız Efendimizin (s.a.v) hayatı bizim için en ideal örnektir. Düşünmemiz gereken, yapmamız ve yaymamız gereken bir örneklik… Evimizden çıkarken dua ile, sokakta karşılaştığımız insana selam vererek, akşama kadar Allah'ın farkında olarak yaşayarak, herkese merhametle yaklaşarak, karıncayı incitmeyerek, doğayı kirletmeyerek, eve dönünce dua ile girmek, selam vermek, akşam yatınca dua ile yatmak, gerekirse geceyi ihya etmek, herkes yatarken sessizce sadece Rabbi'nle baş başa… Bunları ruhunu dinleyerek yapmak, kendinin farkında olmak, yaratılış gayesini hatırlamak, ölümü düşünmek, kendimize hakim olmak, haddimizi bilmek, yaratana ulaşmak, yaratanda fena bulmak, kahrın da hoş, lütfun da hoş diyebilmek, yaratılanı yaratandan dolayı hoş görmek… Daha nice ilke, kural, ibadet ve ritueller… İşte -adına yoga demek istemiyorum- bizim kültürümüzde olan, dinimizde olan hareket, eylem, ve düşünme potansiyellerimiz… O zaman potansiyellerimizi keşfedelim. "İnsanlara tebessümü sadaka kabul eden" bir dinin mensuplarıyız. Peygamberimiz "kendin için istediğini kardeşin için de istemedikçe mü'min olamazsın" buyuruyor. "Komşusu açken tok yatan bizden değildir". Yine "mü'min saf ve kerem sahibi biridir" buyuruyor. Yani içinde insanlara zarar vermeyi geçirmeyen, kötülüğü içinden geçirmeyen bir insan… "Müslüman başkasının elinden ve dilinden güvende kaldığı kimsedir". Bunları düşünelim. Bizler bunları düşünüyor ve yapıyoruz mi ki, başka arayışlara giriyoruz. Biz bu yaşayışın bereketini gördük mi ki; biz bu yaşayışın tadını, hazzını aldık mı ki, başka cereyanlara gönül bağlıyoruz. Peygamberimizin böyle bir mü'min kimliğini nasıl temsil ettiğini, mü'min kimliğini nasıl inşa etiğini düşünelim. Ruhumuzu, gönlümüzü onun hayatına açalım, onun hayatıyla bütünleşelim. O zaman yüreğimizin kıpır kıpır olduğunu müşahede edeceğiz muhakkak. Onu sevmenin, onu yaşamanın, onu hissetmenin açığa çıkardığı enerjiyi hiçbir akım, mezhep, meşrep, klüp, örgüt, felsefe ve ideoloji veremez diye düşünüyorum. Tarih bunun şahididir.
2. Dinimizi tefekküre verdiği önemi biliyoruz. Ama bunu uyguluyor muyuz? Yoksa tefekkür etmekten korkuyor muyuz? Neden mi? Çünkü tefekkürün

arkası değişimdir. Olduğunuz gibi kalamazsınız. Tefekkürün dayanılmaz ağırlığı vardır. Onun ardı dönüşümdür. Nefsinizi aşmaktır. Kendinizi tanımaktır. Zaaflarınızla, kuvvetlerinizle kendinizi tanımak… Ve ona göre kendinize sahip olmak. Onun için Gazali, çok zordur tefekkür, diyor. Tefekkür, şayet onun sayesinde dönüşümü gerçekleştiremezseniz ıstırap duyarsınız. Nasıl tefekkür edeceğiz? Allah'ın kainattaki tasarım ve tasarruflarını düşünmekle mesela… Her bir doğa olayını, her bir hayvanı, bitkiyi düşünelim, bir sanat eserini seyreder gibi seyredelim onları… Ve kendimize dönelim, kendimizi düşünelim… Yaratılış mucizesi olarak, hiçbir elin yapamayacağı bir tasarım ve harika bir sanat eseri olarak… İşte tefekkür sadece bu değil? Bu düşünmenin ardından gelmesi gereken şeyler var. Yaratıcı'yı tanıdıktan, bildikten sonra ondan bağımsız yaşamak, O'nun farkında olmadan yaşamak mümkün mü? İhmal ettiğimiz şeyler bunlar. İş yorgunluğu, güncel meşgaleler alıkoyuyor insanı işte… Ama bunları yapalım, çocuklarımıza bunları anlatalım. Bakalım hayret etmeyecek miyiz? Bakalım hayran kalmayacak mıyız? Bakalım kendimize dönüp ruhsal enerjimizin açığa çıktığını, gönlümüzün genişlediğini hissetmeyecek miyiz?
3. Yoga vs. nin en önemli gerekçesi stres ve ruhsal bunalım olarak sunuluyor. Bunlar nereden kaynaklanıyor? İş, aile hayatı ve genel olarak başımıza gelen musibet, hüzün ve kederlerden… Aslında bunlar insanlığını varoluşundan bu yana söz konusu… Sadece modern hayatın/kentleşmenin/teknolojikleşmenin/robotlaşmanın ortaya çıkardığı artı sıkıntılar, problemler var. Peki dinimiz bu konuda bize bir şeyler sunmuyor mu? Hareket ve düşünce bazında… Kader diye bir şey var. Allah'ın her şeye hâkim olduğuna, her şeyi bildiğine inanmak… Hadi bağdaş kurun ve düşünmeye başlayın! Sınırlarınız olduğunu, dünyanın da fani olduğunu, başımıza gelen her bir şeyin bir plana göre olduğunu düşünün ve O'na güvenin! Aslında size verilen sıkıntı ve musibetlerin insanlığınızın olgunlaşmasında birer fırsat olduklarını tefekkür edin! Belki de musibetlerde rahmet gizli… Musibetlere bir de bu gözle bakmayı deneyin! Sizin başınıza gelenin başkalarını gördükçe bir hiç olduğunu, bu dünyada en büyük musibetlere peygamberlerin maruz kaldığını, bizler için örneğin onlar olduğunu hatırlayın! Başımıza gelen musibet, keder ve hüzünleri Allah'ın bağışlanmamıza vesile kıldığını, günahımız yoksa bile Allah katındaki derecemizin yücelmesine vesile olduğunu, Allah katında değerli olanın muhakkak insanlar nazarında da değerli olacağını, hoş geçim sahibi, anlayışlı, sevecen olacağını, asla dışlayıcı ve insanlara zarar vermeye çalışan biri olamayacağını düşünün! Bakalım, ruh dünyanızda bir şeyler değişecek mi? Varlığa bakışınız, insanlara hatta çevreye, doğaya bakışınız değişecek mi? Kendinizi hafiflemiş hissedecek misiniz?
Daha da var… Mesela Kur'an'la buluşun, ama bu bir başka buluşma olsun… Duyarak, hissederek, Yaratıcı'yla konuşarak… Ashabın yaptığı gibi… Hz. Peygamber vefat edince ağlamaya başlarlar. "Niye?" diye sorulduğunda "biz Efendimizin vefatına ağlamıyoruz, o zaten bir gün bu dünyada göçüp gidecekti, biz vahyin kesilmesine ağlıyoruz, o hayattayken vahiy gelir, imanımız her bir vahyin gelişinde artardı" şeklinde cevap verirler. İşte bu duyuşla okuyalım, bakalım sonuç nasıl olacak? Hareket mi istiyorsunuz. Okurken ağlamaya çalışın, hüzünlenin, Yaratıcı'nın kelamını okuyorsunuz çünkü… Onun sizin üzerinizde nimeti var… O'nun kudretini, her bir şeyinizi

bildiğinizi, nefes alış-verişinize bile hâkim olduğunuzu, nabız atışlarınızı ve kalp ritminin O'nun elinde olduğunu tefekkür edin! Düşünün bakalım! Hareket mi istiyorsunuz, hareket için değil elbet ama ya namaza ne demeli… Ama en azından spor olsun diye bu etkinliklere katılıyorum deyip inandığı dinin gerekleri konusunda gevşek davrananlara bunu hatırlatmak gerekmez mi? Ki, namaz sırf hareketten de ibaret değil… Hareket ve tefekkür, hareket ve huzur, hareket ve iç deneyim, hareket ve yükseliş hepsi bu ibadetin içinde… Namazı bir mirac olarak kılalım bakalım, namazı Yaratıcı'nın huzurundaymış gibi kılalım bakalım, sonuç ne olacak? Oturun, bağdaş kurun, gözlerinizi kapatın ve düşünün bunları…
Ve dua… stresten, ruhsal bunalımdan kurtulmak mı istiyorsunuz, işte size en etkili öneri… Dua edin! Dua bir ibadet ayrıca… Bu ibadeti aşkla yaşayın. Rabb'imiz "size şah damarınızdan yakınım", isteyin size icabet edeyim, duanız olmazsa neye yararsınız, buyuruyor. Dua kendimizi tanımaktır ayrıca, sınırlarımızı bilmek, keşfetmek… Nefsimizin bizi azdırabileceğinin, büyüklenme hatta Tanrıya kafa tutmaya kadar varabilecek büyüklenme ve kibrin farkında olmaktır. Acziyetimizin farkında olmaktır. Diğer insanlarla kardeş olduğumuzun, para ve makamımız sayesinde onlar üzerinde hakimiyet kuramayacağımızın farkında olmaktır. Dua bir sığınıştır bunun için… Acziyetimizi biliştir. Şimdi yoga mı (!) yapmak istiyorsunuz, gece herkes yattıktan sonra siz kalkın, gece lambalarını yakın, kıbleye dönük olarak oturun, ellerinizi açıp Yaratıcı'ya kaldırın… İçinizden geçen tüm düşünceleri samimiyetle O'nunla paylaşın, içinizi O'na açın, yakarın ve gözlerinizden bir damla yaş aksın… Ne olacak dersiniz? İçinizi büyük bir enerji kaplayacak, yüreğiniz genişleyecek, gönlünüz ferahlayacak ve rahatlayacaksınız. Bunları arada sırada tekrarlayın. Rabb'nizle birlikte yaşayın, O'nun farkında olarak… Başka bir şeye ihtiyacınız kalır mı dersiniz?
4. Yoganın sebebi stres ve ruhsal bunalım dedik. Bunu yine çağımızın hastalığı obozite veya aşırı şişmanlık (aşıra da olamayabilir) ile mukayese yapabiliriz. İşte size iki çağdaş sorun… Ve çözümü dışarıda, başkalarında aranan iki amansız problem… Stresten dolayı yogaya gidiliyor. Peki şişmanlıktan dolayı? Diyetisyenlere… Ve burada birbiri içinden çıkılmaz önerilerle karşılaşıyorsunuz. Bitkisel zayıflama yöntemlerinden, düşünme yoluyla zayıflama yöntemlerine kadar bir dünya diyet önerisi… Bu önerilerin hepsi de uzmanlar tarafından yapılıyor! Bir başkası da çıkıp "bütün diyet önerilerini çöpe atın" diyebiliyor. İnsan bir sorunla karşılaştığında ister istemez her türlü çareye başvuruyor. Buna diyecek bir şey yok elbette.. İstismara karşı dikkatli olun önerisinden başka… Zira burada yogada olduğu gibi bir felsefe, dini bir görünüm yok. Ama şunu söylemeye hakkım var diye düşünüyorum:
Güzel dinimiz yemek adabıyla ilgili ilkelerini ortaya koymuştur. Mesela Yiyin, için ama israf etmeyin! Midenizin üçte birini yemeğe, üçte birini suya, üçte birini havaya ayırın! Doyasıya yemeden kalkmasını bilin! Suyu bile tek nefeste içmeyin! Şimdi biz bunları uyguluyor muyuz? Uyguladık da sonuç mu alamadık? Mümkün değil. O zaman sorun bizde aslında. Kendimizde… Ne yapmak istediğimizi bilememekte… Dinimizle, değerlerimizle barışık yaşayamamakta… Hadi diyelim ister istemez bu sorunla karşılaştık. Ne yapacağımız belli yine… Az yiyeceğiz.. meyve-sebzeye ağırlık vereceğiz, bol su

içeceğiz, spor yapacağız, en azından günde şu kadar yürüyeceğiz. Bunları herkes yapar, yapmalıdır. Terlemek için özel eşofmanlar, zayıflamak için ilaçlar vs. Uzmanları bunların faydasından çok zararlı olduğunu söylüyorlar. Evet bu doğal ve fıtrî yöntemleri uygulamıyorsak ne diyelim artık…
İşte yoga da böyle. Tabii dediğimiz gibi burada diyet uzmanına gitmekten daha ötesi şeyler var. Sadece iki çağdaş soruna çözüm önerileri açısından meseleye yaklaştım. Güzel ve denge dinimiz insana huzur veren, iç deneyimini artıran, kişisel gelişimini sağlayan her türlü ilkeyi ortaya koymuş, bir anlamda tedbirini almıştır. Bize bunları uygulamak düşüyor. Biz bunları uyguladık da yogaya mı sıra geldi?
5. Öyle anlaşılıyor ki, yoga vb. faaliyetler sırf spor olsun diye yapılmıyor. Zira spor yapmak için mekân çoktur herhalde. Öyle ya! maksat stresi dağıtmak değil mi? Stresi dağıtmak için yapılabilecek çok şey var… Hatta mekâna bile ihtiyaç yok… Yeryüzü bir mekân çünkü. Dağlar, kırlar, bahçeler, denizler ve en önemlisi dostlar, dost meclisleri ve sohbetler… Yeter ki bunlara hazır olun… Bu faaliyet sırf spor veya stresi dağıtmak değilse o zaman bir mü'min bunlara nasıl bakmalı? Oralara gitmeli mi? Kanaatime göre yukarıda ifade ettiklerimi düşünerek durum yeniden değerlendirilmeli… Kişi şayet dinine alternatif olarak gidiyorsa Allah muhafaza küfür tehlikesi söz konusu. Böyle bir amaç yok da spor olsun, stres dağılsın diye gidiliyorsa bunun için başka yollar bulmalı. Zira bu tip yerler sırf spor yerleri değildir. Yok diye bahane üretmeyelim. Arayan bulur. Biz bağdaş kurmayı gericilik kabul ederiz, ama orada bağdaş kurulunca çağdaş oluveriyor. O zaman çok hoş bir şekilde bunu yapıyoruz. Bu başka bir şey demeyelim. Recep İvedik'in dediği gibi "bal gibi bizim bağdaş ya!". Ben bu gibi yapılanmaları yılbaşı, neol, ağlama duvarında dua etmek gibi telakki ediyorum. Bunlar yabancı kültür aktiviteleridir. Bunlara katılmak yabancı din ve kültürlere entegre olmaktır. "Bunları kutlasak ne olur canım!" demeyelim. Her şeye öyle baktığımızda sonuçta geriye bizden bir şey kalmıyor, başka bir şeye dönüşüyoruz. Hırsızlık bir ekmek çalmakla, zina bir öpmekle başlıyor. "Ya, öyle değil" der gibisinin. Ben de biliyorum. Her zaman öyle değil elbette… Ama olacaksa öyle başlıyor, bir alışkanlık haline geldi mi artık Allah korusun. Ben bunu niye söyledim. Yabancı din ve kültür unsurlarına karşı dik durmamız gerek, hiçbir gevşeklik göstermemeliyiz. "Aman, bundan ne olur!" kolaycılığına kaçıp onların değirmenine hazır hale gelmemeliyiz. Yabancı kültür unsurlarını küçümsemeyelim. Çünkü bunlar kültürel unsurlardır, dini öğeler taşıyan hususlardır. Sırf maddi, teknik hususlar değildir. Onun için daha bir dikkatli olmalıyız. Bir topluluğa benzemeye çalışan sonuçta onlar gibi oluyor. O zaman kime benzediğimize, kimlerle birlikte olduğumuza dikkat etmek durumundayız. Peygamberimiz ötelerden bize sesleniyor ve bizi uyarıyor: "Sizden önceki toplulukların âdetlerini, uygulamalarını adım adım takip edeceksiniz. Hatta keler deliğine girseler bile onlara uymaya çalışacaksınız". Ashab "Ey Allah'ın Resulu, bunlar Yahudi ve hristiyanlar mıdır?" Efendimiz "başka kim olabilir!" şeklinde cevap verir. Siz bunun yerine taoizmi, hinduizmi, budizmi ve yogayı, reikiyi koyun, fark etmez…
6. Son olarak Ahmet Turan Alkan'dan bir alıntı yapmak istiyorum. Türkan Saylan'ın cenazesi dolayısıyla laiklerin oluşturdukları veya oluşturmaya çalıştıkları dili/akideyi/yeni seküler bir dini analiz ediyor. Hem de dini bir

vecibe olan cenaze namazında bunların nasıl oluşturulduğunu anlamaya çalışıyor. Yani dini bir söylem altında seküler bir akide inşası!! Yukarıda söylediklerimi bir de bu gözle değerlendirin ve mukayesesini yapın. Yorum sizin:
“Türkan Saylan'ın cenaze töreninde konuşan yakınları ve sevenleri, merhûme hakkında dikkat çekecek sıklıkta "ışık oldu, sonsuzluğa gitti" gibi tâbirler kullandılar. Ölümden sonraki hayatın tasavvuru ve ona bağlı inançlar (eskatoloji), bütün kültürlerde son derece tarif edici ve önemli bir unsurdur ve Türkiye'de laik kesim, henüz tedirgin ve belirsiz bir dille de olsa kendi eskatolojisini, yani öteki dünya tasavvurunu inşa etmeye başlamış bulunuyor. Müphem ve belirsiz bir dil fakat bir ‘vâkıa’ olması bakımından sahici. Laik kesim, Müslümanların Kitâbî ahiret inancına ve kavramlarına müracaat etmemek, yeni bir dil (akîde) kurmak hususunda arayış içinde görünüyor. İslâmî geleneklere göre kaldırılan cenazelerde, geleneğe tam denk düşmeyen alkış, cenazenin katafalka konulması, cenazenin başında ‘ışık oldu’ gibi kavramların kullanıldığı konuşmalar yapılması laiklerin yeni akîde arayışına misâldir”.

Associate Prof. Dr. Mustafa ALICI
RIZE UNV THEOLOGY FACULTY
RIZE-TURKEY

İKİ SİMGE

Yaşlı kızıl derili reisi kulübesinin önünde torunuyla oturmuş, az ötede birbiriyle boğuşup duran iki kurt köpeğini izliyorlardı. Köpeklerden biri beyaz, biri siyahtı ve on iki yaşındaki çocuk kendini bildi bileli o köpekler dedesinin kulübesi önünde boğuşup duruyorlardı.

Dedesinin sürekli göz önünde tuttuğu, yanından ayırmadığı iki iri kurt köpeğiydi bunlar. Çocuk, kulübeyi korumak için bir köpeğin yeterli olduğunu düşünüyor, dedesinin ikinci köpeğe neden ihtiyacı olduğunu ve renklerinin neden illa da siyah ve beyaz olduğunu anlamak istiyordu artık. O merakla, sordu dedesine: Yaşlı reis, bilgece bir gülümsemeyle torununun sırtını sıvazladı.

- "Onlar" dedi, "benim için iki simgedir evlat."

- "Neyin simgesi" diye sordu çocuk.

- "İyilik ile kötülüğün simgesi. Aynen şu gördüğün köpekler gibi, iyilik ve kötülük içimizde sürekli mücadele eder durur. Onları seyrettikçe ben hep bunu düşünürüm. Onun için yanımda tutarım onları.

Çocuk, sözün burasında; 'mücadele varsa, kazananı da olmalı' diye düşündü ve her çocuğa has, bitmeyen sorulara bir yenisini ekledi:

- "Peki" dedi. "Sence hangisi kazanır bu mücadeleyi?"

Bilge reis, derin bir gülümsemeyle baktı torununa.

- "Hangisi mi evlat?
Ben, hangisini daha iyi beslersem!"

OKUL ÖNCESİ ÇOCUĞUN DİNİ EĞİTİMİNDE ALLAH TASAVVURU

Her çocuk, okul öncesi dönemde, planlı–plansız etkilerle yoğun bir öğrenme ve etkileşim süreci yaşayarak gelişmesini sürdürür. Çocuk bu dönemde, ahlâk ve inanç muhtevalı olan "sosyal ve kültürel kimlik geliştirme" yönünde de önemli mesafeler alır. Dinin kabul ettiği zihnî doğrular/yargılar ve ahlâkî erdemler bakımından olumlu ve olumsuz şekillenmeler de bu dönemde belirgin bir duruma gelir.

Hemen belirtmemiz gerekir ki, din eğitimi, çocuğa sadece ihtiyacı olan dinî bilgileri aktarıp öğretme ve onları zihnine yerleştirme ameliyesi değildir. İslâm'ın, insanı ulaştırmak istediği nihaî hedef, iman, ahlâk ve davranış olgunluğu ile beraber, âhiret mutluluğu da olduğuna göre, elde edilen bilginin, zikrettiğimiz seviyeye ulaşmada sadece temel bir araç olduğu rahatlıkla görülecektir.

Şu anda okullarımızdaki Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Dersleri, 4. sınıftan itibaren başladığına göre, doğumdan itibaren çocuğu sarması gerektiğini düşündüğümüz dinî değerlerin hemen hemen tek taşıyıcısı anne ve baba olmaktadır diyebiliriz.

Okul öncesi çağda, çocuğa göre, Allah, Peygamber ve Melek gibi kavramlar henüz örtülü anlamlar ihtiva etse de o, bunların üzerindeki sır perdesinin kalkmasını ister ve kendine göre sorular sorarak merakını gidermeye çalışır. Bu çağda, çocuğun dinî nitelikli ilgi ve merakının rasgele, gelişigüzel bir şekilde cevaplandırılması veya cevapsız bırakılması, büyüdüklerinde bu çocukların bazı ruhî boşluklar duymalarına sebep olacaktır. Dolayısı ile, küçük yaşlarda ferdin kişiliğinde meydana gelecek manevî boşlukları ileride kapatmaya çalışmak ise ya çok zor ya da büsbütün imkânsız hâle gelebilecektir.

Resûlüllah'tan (s.a.s.), çocuğa güzel isimler verilmesi yönünde, hadis kitaplarında pek çok hadis bulunmaktadır. Bu hadis–i şeriflerden hareketle diyebiliriz ki, din eğitimi faaliyeti daha çocuğun ilk günlerinde bu şekilde başlatılmış olmaktadır. İleriki günlerde ise içinde Allah sözünün geçtiği Mâşaallah, Allah bağışlasın, Allah'a emanet ol, Allah'a ısmarladık vb. gibi sözler ve dualar, çocuğun sürekli bu söze muhatap olmasına imkân tanıyacak ve olumlu etkilenmeler meydana gelmiş olacaktır (Öcal, s.103).

Öyle ise, ailede, okul öncesine ait dinî eğitim–öğretim faaliyetleri programlanırken, gerekli görülen zihnî tedbirler, ilk etapta, bazı dinî kavram ve ifadelerin tekrar edilmesi şeklinde olabilir. Çocuğun küçük yaşta sık sık duymaya başladığı Allah, cami, ezan, Müslüman, Kur'ân vb. kelimeler, onun anlayış ve ifade kabiliyetine göre tekrar edilerek manevî duyguların tedricen artacak bir şekilde hissettirilmesine çalışılabilir.

Ayrıca, çocuk yemek yemeye başladığında ve sonrasında, uyuyacağında "euzu billahi mineş–şeytanir–racim" demeye, dua etmeye yavaş yavaş alıştırılabilir; çevresi ile olan ilişkilerinde, yaşı arttıkça iyilik duygusuna yönlendirilip, varsa olumsuz tutum ve tavırlarından uzaklaştırılmaya çalışılabilir. (Cebeci, "Genel Din Eğitimi

Çağı ve İlkokullarda Din Dersleri", Orta Dereceli Okullarda Yürütülen Din Eğitim–Öğretiminin Problemleri, s. 84–90).

Çocuk görerek, duyarak, taklit ederek öğrenir. Kişiliği de, çevresinde görüp–duyduklarına göre oluşur. Bundan ötürüdür ki, din eğitimine en sağlıklı başlangıç, çocuğun, dinin yaşandığı bir ortamda, hayatını dinin gereklerine göre düzenleyen bir aile ya da çevre içinde bulunması ya da bulundurulması ile gerçekleşebilir. Temel Eğitim Yasası'na göre çocuklarımız ancak 10 yaşlarında, ilköğretim 4'üncü sınıfta iken Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Derslerini almaya başlar. Bu da demektir ki, çocuk bu yaşa gelinceye kadar, kendisine öncelikle ebeveyninin dinî tutum ve davranışlarını örnek olarak alabilecektir. Sadece bu faktör bile, anne–babanın çocuklarının dinî eğitiminden birinci derecede sorumlu olduğunu göstermeye yetmektedir.

Çocukta Allah mefhumu ve inancı

Çocuk hangi yaşta Allah mefhumunu tanımaya başlar? Bu, gerçekten güç bir sorudur. Genellikle 3–4 yaşından itibaren dünyayı ve kendi varlığını soru konusu yapan çocuğun dinî fikirlerle temas ettiği kabul edilir. Çocuğun Allah kavramı ile karşılaşması sadece yaş faktörüne bağlı değildir. Olgunlaşmanın yanında, çevrede yaşanan dinî hayatın onun üzerindeki etkisi de küçümsenemez (Selçuk, s.70).

Dinî bilgilerin çocuklara 3–4 yaşından itibaren verilebileceğini, her şeyi yaratan, düzene koyup idare eden Allah tasavvurunun, çocukların o yaşlardaki anlayışlarına zor gelmeyeceğini söyleyebiliriz. Esasen çocuk düşünmeden, şüphelenmeden ve itiraz etmeden inanmaya hazır olduğundan, söylenenlere içtenlikle inanır. Buna sadece dilde inanma denmez. Bu, aynı zamanda ruhun da kabulü ve inanışıdır. Tabiî olan da budur. Çünkü çocuk, inanmakla kendini güçlenmiş ve Allah'a yaklaşmış hisseder. Böylece o, hayatı iyi, güzel ve yaşamaya değer bulacak ve o nispette yaşama gücü artacaktır.

Büyüklere bir çok sorular sorması, onun öğrenme merakını, olumlu yaklaşımını gösterir. Bu sebeple çocuğa Allah inancı hakkında bilgiler aktarırken, bu bilgilerin anlaşılır olmasına bilhassa dikkat etmek, Allah'ın büyüklüğünü, her şeyin yaratıcısı, bütün iyilik ve güzelliklerin sahibi olduğunu öncelikle belirtmek gerekir (Ayhan, s.114).

Dinimizin en temel konusu olan Allah inancı, bu yaşlarda şu şekilde de verilebilir: Allah, bütün varlıkları yaratan ve insanları onlardan daha üstün kılan ve seven, özellikle çocukları daha çok seven ve koruyan, besleyip büyüten, sayılamayacak güzelliklerde yiyecekler ve içecekler veren, çiçeklerle, hayvanlarla tabiatı dolduran, suçları ve yanlış davranışları hemen cezalandırmayıp, farkına varıp vazgeçmemiz için zaman tanıyan, davranışlarımızın iyi ve güzel olanlarına büyük ölçüde mükâfatlar veren, yaptığımız bir iyiliğe karşı daha başka pek çok iyiliklere ulaşmamızı sağlayan Yüce Rabbimizdir (Ayhan, s.117).

Allah inancında iki temel unsur

İnanç duygusunun temeline bakıldığında, iki esas temel görülecektir. Allah sevgisi ve Allah korkusu. Bilmeyerek yapılan Allah korkusu telkinlerinin çocuk ruhunda birtakım olumsuz sonuçlara yol açtığı belirlenmiştir. Bu sebeple, ilk yaşlardan itibaren başlatılması gereken iman esasları öğretiminde Allah sevgisi esas olmalıdır denilebilir. Zira henüz mücerret kavramların, suç ve cezanın, günahın ne demek olduğunu kavrayamayacak derecede küçük yaştaki çocukların, psikolojik hayatlarında önemli bir rol oynayan korku duygusunun, Allah korkusu şekline dönüştürülmesi ve ebeveynin bundan faydalanma yoluna gitmeleri oldukça yanlış bir tutumdur (Ay, "Çocuklara İman Esaslarının Öğretimi", Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, s.243).
Batıda, "Ana Sınıfı Çocuğunun Dinî Eğitimi" araştırmalarında, ana sınıfı çocuklarının Allah tasavvuru ile ilgili örnekler kısaca aşağıya alınmıştır. Okuyucunun mukayese yapabilmesi açısından, araştırma sonuçlarına dayalı Türk çocuklarındaki Allah tasavvuru konusu yine örnekleri ile verilmiştir. Daha sonra da 7–9 ile 9–12 yaş grubu çocuklarının Allah tasavvurlarını incelemeye çalışacağız

* 5 yaş grubundan bir örnek:

A– Annem ne dedi biliyor musun? Allah her zaman bizimle berabermiş. Gece ve gündüz.

B– Doğru, ben de biliyorum. Belki de şu anda da bizimle beraberdir.

* 7 yaş grubundan bir örnek (Gece bitişik çiftlikteki koyunları kimin koruduğunu tartışırlarken):

A– Bence Allah koruyordur. Herkes uykuda iken O, onlarla ilgileniyor.

* 9 yaş grubundan bir örnek:

A– Komşumuzun yaşlı annesi öldüğünde "Allah onu yanına aldı" dediler.

B– Allah onu nasıl yanına çekmiş olabilir ki?

A– Bir mıknatıs kullanmış olamaz mı?

Ülkemizde ise, 5–6 yaş grubundaki çocuklar üzerinde yapılan bir araştırmaya göre, bu yaşlardaki çocuklar, Allah'ı, çocuğa göre en uygun mekân olan gökyüzünde düşünmektedirler. Diğer bir cevap kategorisinde ise 'Cennet'ttedir' cevabı alınmıştır. Öyle anlaşılmaktadır ki, takriben 9 yaşlarına kadar çocuklar kendilerine göre 'yukarıda, gökyüzünde, Cennet'te' gibi, Allah'a (c.c.) en yüksek yeri izafe etmektedirler.

Aynı şekilde, Cenab–ı Hakk'ı her an yanlarında hissedip hissedemedikleri sorulduğunda, dinî hakikatleri kısmen de olsa doğru bir şekilde yansıtan, Allah'ın, özellikle ibadet anında insanın yanında olduğu şeklindeki cevaplar da alınabilmiştir. Bu yaş grubundaki çocukların büyük bir kısmı, Allah'ın görülemez olduğunu kabul etmektedirler. Çocukların çok azı ise, "Allah kalbimizde olduğu için göremiyoruz"

ya da “O büyük bir güçtür” gibi cevaplarıyla, bu yaş kategorisi için gelişmiş sayılabilecek bir seviyede olduklarını göstermişlerdir.

“Allah bizi sever mi? Eğer seviyorsa niçin seviyor?” şeklinde düzenlenen sorulara vermiş oldukları cevaplardan hareketle, –çocuğun ‘sevgi’ kelimesine yüklediği manâlar ne olursa olsun– çocuklar, kendilerini mutlak olarak seven bir Allah’a inanmaktadırlar denilebilir. Araştırmadaki çocukların hepsinin “Evet, Allah bizi sever” şeklindeki cevapları, konumuz açısından oldukça önemlidir (Ay, Çocuklarımıza Allah’ı Nasıl Anlatalım, s. 92–96).

İnsan fıtratının temellerinden biri olan Allah sevgisi çok kıymetli, İlâhî bir armağandır. Elverir ki, ebeveynler de bunun farkına varsın ve geliştirsinler. Çünkü, çocukların dinî eğitim ve öğretimlerinde yanlış kullanılacak metotların, ne gibi istenmeyecek sonuçları olabileceği, sanırız şimdi aşağıda aktaracağımız vakadan rahatlıkla görülebilecektir:

Babası, çocuğunun dini bilgileri öğrenmesi için ona zaman zaman kitap okurdu. Çocuk iyi dinlemediği ya da babasının sorduğu soruları tam olarak cevaplayamadığı zaman babası dayanamaz:

– Sen kendini Allah’a vermezsen olmaz. Kendini Allah’a ver ki O da sana yardım etsin, işlerini kolaylaştırsın. Sen gayret etmezsen Allah sana yardım eder mi? Benim sersem oğlum” der, bir yandan da neresine gelirse acımadan vururdu.

Çocuk büyüdükçe oyuna düştü.

Dersini babasının istediği gibi yapamaz oldu. Hemen her gün bir fasıl dayak yedi. Neticede dinden de okumaktan da nefret ediverdi (Salzmann, s.77).

7–9 yaş grubu çocuklarda Allah tasavvuru

Allah’ın varlığı, özellikle Zâtı ile daha çok 7–9 yaş grubu çocuklar meşgul olmaktadırlar. Onlar, başta Allah’ın büyüklüğünü, nasıl, nerede, niçin bir tane olduğunu ve eşi–benzeri bulunmadığını merak ederek; “O, yemez, içmez, uyumaz; O’nun bunlara ihtiyacı da yoktur. Peki ama, yeri–göğü yaratan, çiçeklerle donatan Allah’ı nasıl anlamalıyız?” gibi gaybî alanlara ait sorular da sormakta, anlamaya çalışmaktadırlar.

Bundan başka, bu yaştaki çocuklar, Allah’ı çok yüce, her şeyden ve herkesten büyük, her şeyi yaratan, her şeyi bilen, duyan ve gören, göz, kulak ve akıl gibi nimetler veren, kullarını koruyan, acıyan, şefkat eden, kötüleri cezalandıran; dünyayı, insanları, hayvanları, bitkileri, içecekleri yaratan, insanları rızıklandıran, büyüten, terbiye eden yüce bir varlık olarak görmektedirler. Dolayısı ile, 7–9 yaş grubu çocuklarının Allah tasavvuru, artık bu yaşlardan itibaren açıklık kazanmaya başlamıştır denilebilir (Ay, Çocuklarımıza Allah’ı Nasıl Anlatalım, s.112).

Bu yaş grubundaki çocuklara, Allah’ın varlığı ve birliğini, eşi ve benzeri olmadığını izah edebilmek için daha çok görüp–izleme metodu kullanılabilir. Şöyle ki: Allah’ın

yaratıklarını inceleyerek O'nun yaratıcı sıfatını anlatabilmeli, iyiliği ve adaleti uygulama örnekleri ile Allah'ın Rahman, Rahim ve Âdil sıfatlarını benimsetebilmeliyiz. Allah'ın varlığını anlatma hususunda mümkün olduğunca hayattan alınmış örnekler ve konularla çocuğa yaklaşabilmeliyiz. Çocuğu, tabiat ve kâinat üzerinde düşündürmek, ona soru sormasını, gözlem, inceleme ve araştırma yaparak sonuçları değerlendirmesini öğretmek, tasavvurlarının güçlenmesine yardım edici yollardır. Çocuğun etrafında gördüğü varlıklardaki renk, güzellik, şekil ve düzenden haberdar olması, bunları fark edebilmesi, Allah'ı tanıma, bilme, inanma ve O'nu sevmesi yolunda güçlü bir adımdır (Selçuk, s.109).

9–12 Yaş grubu çocuklarda Allah tasavvuru

Çocukta Allah kavramının şekillenmesinde birinci faktör yaş ise, ikinci faktör de aile fertlerinin veya yakınlarının İlâhî varlık karşısındaki tutum ve davranışlarıdır. Yavuz'un, 9–12 yaş çocuklarında, dinî duygu ve düşünceyi tespit amacı taşıyan bir araştırmasının konumuzla ilgili sonuçları özetle şöyledir:
"Allah denince aklına neler geliyor? O'nu nasıl düşünüyorsun?" sorusuna bu yaş grubundaki çocukların vermiş oldukları cevaplarda "Allah'ın her yerde olduğu" tasavvuru yüzdelik oranı itibarı ile ilk sırada yer almıştır. Bu, oldukça önemlidir. Çocukların bu soruya verdikleri cevaplar altı ana grupta şu şekildedir:

1. Allah, ilâhî bir varlık olarak tasavvur edilmektedir.
2. Allah, her şeyin yaratıcısıdır.
3. Allah, hayat veren, yardım eden, istekleri karşılayan, koruyan ve gözetendir.
4. Allah, gören, duyan, her şeyi bilen, güçlü ve dilediğini yapandır.
5. Allah, kişilerin ve toplumların hayatlarını düzenleyendir.
6. Allah, esirgeyen, bağışlayan ve affedendir (Yavuz, s.166–168).

Sonuç

Çocuklarımıza, "Allah'a inanma, O'nu kâinatı, anne ve babaları, arkadaşları, yeri, göğü, çiçekleri, güneşi, ayı yaratan, bütün canlıları besleyen İlâhî Varlık olarak tanıtma ve sevdirme, her an O'nunla beraber olma duygusu ve O'na karşı şükür hissi" kazandırılmalı ve bunun insan şahsiyetinin oluşup gelişmesindeki, ayrıca onu korumadaki rolü, mevzu üzerinde ehemmiyetli bir şekilde durularak anlatılmalıdır. Şöyle ki: Allah'ı tanımanın, O'na inanıp bağlanmanın ve sürekli O'nu hatırda tutmanın, insaniyetin temeli ve her türlü ahlâkî düşüşlerin önüne geçebilecek bir güç olduğu çocuğa fark ettirilmeye çalışılabilir. "Her nerede olursanız olun, O sizinle beraberdir" (57:4) âyet–i kerimesinin hayatlarındaki önemine de dikkat çekilebilir. Hayatın problemleri karşısında Kur'an–ı Kerim'in getirdiği çözüm yollarından haberdar edilerek, dengeli bir tavrın, yani orta yolda olmanın ne demek olduğu çocuklara öğretilebilir. Hayattaki iniş ve çıkışlarda, Allah'a inanmanın değeri hakkında bilgi verilebilir ve imanlarının aksiyon hâline gelebilmesinin örnekleri sunulabilir.

Başarı–yenilgi, ilerleme–gerileme, sevinç–üzüntü, mutluluk–hüzün gibi durumlar, hayattaki
değişimlerin birer parçasıdırlar. Bunlardan birisine saplanıp diğerini görmezlikten

gelmek doğru olmayacaktır. “Muhakkak her güçlükle beraber bir kolaylık vardır” (94:5–6) âyet–i kerimesinin vereceği manevî enerji, insanı yeni çözümler bulmak için harekete geçirebilir. Aynı şekilde, başarının da İlâhî bir lütuf olduğu çocuğa davranışlarla hissettirilmelidir. Allah’a duyulan sevgi ve sağlam inanç, çocuklarımızı ümitsizlik, kaygı, şüphe ve her türlü korkuya karşı güçlü kılacaktır. Diğer taraftan da bu sağlam inanç onların, Allah’ın bütün güzel isim ve sıfatları ile bağlantı kurabilmelerine imkân sağlayacak, motivasyonlarını yükseltecek, eşya ve hâdiseleri anlamlandırabilmelerinde onlara yardımcı olacaktır (Selçuk, “Din Öğretiminin Kuramsal Temelleri”, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, 4:150).

Bu noktada eğiticiye düşen görev, çocuğa Allah’ı kendisine sığınılacak bir varlık olarak da tanıtmaktır. Onun için, anne ve baba çocukları ile Allah arasındaki bağı, sevgi ve saygı çerçevesi içinde kurmalıdır. Çocuk Allah’ı sevmeli, Allah’ın da kendisini sevdiğine inanmalıdır.

Kaynaklar:
M. Emin Ay, Çocuklarımıza Allah’ı Nasıl Anlatalım, Timaş, İst.–1998
“Çocuklara İman Esaslarının Öğretimi”, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, s.243
Halis Ayhan, Din Eğitimi ve Öğretimi, M.Ü.İ.F. Vak. Yay., İst.–1997
C. Gotthilf Salzmann, Çocuğunuzu Yanlış Eğitiyorsunuz, Çocuk Vak. Yay., İst.–1998
Muallâ Selçuk, Çocuğun Eğitiminde Dinî Motifler, TDV, Ankara–1991;
Cebeci, “Genel Din Eğitimi Çağı ve İlkokullarda Din Dersleri”, Orta Dereceli Okullarda Yürütülen Din Eğitim–Öğretiminin Problemleri, s. 84–90.
M. Öcal, Din Eğitimi ve Öğretiminde Metotlar.
Kerim Yavuz, Çocukta Dini Duygu ve Düşüncenin Gelişmesi, D.T.B. Yay. Ank.

Dr. Musa Kazım Gülçür
Mart 2002 / Yeni Ümit

NETİCE-İ KELAM

Değerli okurlarım, takdim kısmında da bahsettiğim gibi ahir zamanda özellikle çeldiricilerin, fitnelerin kol gezdiği bu devirde evlatlarımızı ahlak, iman, erdem düsturları ile yetiştirmek oldukça önemli. Zor çünkü sadece ailede değil, okulda, mahallemizde, şehrimizde ve global dünyanın sanal aleminde evlatlarımız her türlü etkiye açıkken, izlenen filmler, TV ve radyo programları sosyal medya bir amaçla hazırlanıyor. Her zihniyet kendi etkileşim aracını üretiyor.

Bizler madem Müslümanız o zaman kendi etkileşim araçlarımıza sahip çıkmalı ve zaman uygun yeni nesil metotları uygulamalıyız. Yoksa evlatlarımız kontrol edilemez dış çevrenin etkisine maruz olarak elimizden kayıp giderler. Sadece elimizden kaymakla kalmaz ne ailesine ne memleketine ne de kendine faydası olmayan ucube nesillere doğru evrilip gideriz. Biz Nebevi usule sarılmak zorundayız. Allah'ın emirlerine önce kendimiz uymalı evlatlarımız doğru örnekler olmalıyız. Evlatlarımız birinci öncelikle bizi taklit edeceklerdir. Bize benzeyeceklerdir.

Bu e kitabımızda eğitimin konusu çocuklar ise de ebeveynlere de hitap eden pek çok mevzu bulunmaktadır. Yani eğitim aileden başlar. Bu ikinci kitabımızı umarım beğenir ve sevdiklerinizle paylaşırsınız.

Allah'a emanet olun.